

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Nikola Musilová

**Interpretace mezistátní obchodní klauzule
Nejvyšším soudem USA: srovnání Rehnquistova
a Robertsova soudu**

Diplomová práce

Praha 2013

Autor práce: Bc. Nikola Musilová

Vedoucí práce: PhDr. et Mgr. Kryštof Kozák, PhD.

Rok obhajoby: 2013

Bibliografický záznam

MUSILOVÁ, Nikola. *Interpretace mezistátní obchodní klauzule Nejvyšším soudem USA: srovnání Rehnquistova a Robertsova soudu*. Praha: Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut mezinárodních studií, 2013, 93 s. Vedoucí diplomové práce PhDr. et Mgr. Kryštof Kozák, Ph.D.

Anotace

Mezistátní obchodní klauzule je jedním z nejvýznamnějších ústavních zmocnění Kongresu, prostřednictvím něhož federální legislativa prosadila řadu velmi rozličných zákonů, které dodnes ovlivňují každodenní život Američanů, byť jejich předmět není na první pohled zcela obchodní povahy. Interpretace této klauzule Nejvyšším soudem USA se odráží v aktuální podobě vztahů mezi federální vládou a státy a je výrazem širší pravomocí federální vlády. Cílem této práce je komplexně představit problematiku interpretace mezistátní obchodní klauzule Nejvyšším soudem USA, přičemž zvláštní pozornost je věnována srovnání interpretačních přístupů k tomuto ústavnímu ustanovení soudy pod předsednictvím Williama Rehnquista a Johna Robertse. Práce se zabývá jak obecným vymezením otázky interpretačních koncepcí originalismu a „Living Constitution“, tak důvody, které vedly k ukotvení zkoumaného ustanovení v ústavním textu. Pro kontext a účely srovnání přístupů zmíněných soudů dává práce prostor i dosavadnímu vývoji judikatury Nejvyššího soudu v této věci.

Klíčová slova

Nejvyšší soud USA, metody interpretace, mezistátní obchodní klauzule, Ústava USA, federalismus, Otcové zakladatelé

Annotation

The Interstate Commerce Clause is one of the most significant powers the U.S. Congress enjoys and it has been instrumental to the federal legislature's efforts to pass a wide range of laws that impact the daily life of all Americans, even though the content of these laws is not always commercial in their character. Interpretation of this clause by the U.S. Supreme Court is reflected in the form of relationship between the federal government and the states and expresses the present scope of federal powers. This

diploma thesis aims to introduce the issue of constitutional interpretation of the Interstate Commerce Clause by the U.S. Supreme Court, with a special focus on the comparison between the approaches of the Rehnquist and Roberts Court. In general terms, this thesis also deals with the interpretative methods of the concept of originalism and „Living Constitution“ and it also deals with the reasons why this clause was incorporated into the constitutional text. In order to provide context, as well as to ensure a clear understanding of the comparison, the thesis also analyzes the development of the Courts’s jurisprudence in this area.

Keywords

U.S. Supreme Court, methods of interpretation, Interstate Commerce Clause, U.S. Constitution, federalism, Founding Fathers

Rozsah práce: 262 413 znaků

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby moje práce byla zpřístupněna veřejnosti pro účely výzkumu a studia.

V Praze dne:

Nikola Musilová

Poděkování

Ráda bych na tomto místě poděkovala vedoucímu své diplomové práce PhDr. et Mgr. Kryštofu Kozákovi, Ph.D. a vedoucímu diplomového semináře doc. PhDr. Miloši Caldovi za cenné rady a připomínky při psaní této práce, stejně jako svým rodičům a Kristiánovi za podporu.

Teze magisterské diplomní práce
Jméno: Nikola Musilová
E-mail: musilova.nikola@gmail.com
Semestr: letní 2011/2012
Akademický rok: 2012/2013
Obor: Americká studia
Název práce: Interpretace mezistátní obchodní klauzule Nejvyšším soudem USA: srovnání Rehnquistova a Robertsova soudu
Předpokládaný termín dokončení (semestr, školní rok): letní, 2012/2013
Vedoucí diplomního semináře: Doc. PhDr. Miloš Calda
Vedoucí práce: PhDr. Mgr. Kryštof Kozák PhD.
<p>Zdůvodnění výběru tématu práce:</p> <p>K výběru tématu diplomové práce mě navedlo zejména semestrální studium na University of Richmond, kde jsem absolvovala předmět U.S. Constitutional Law, jehož náplní byla interpretace jednotlivých částí americké ústavy v rámci rozhodnutí Nejvyššího soudu USA. Velmi zajímavou částí byla zejména interpretace tzv. Interstate Commerce Clause, pojednávající o možnosti regulace obchodu mezi jednotlivými státy Unie prostřednictvím Kongresu. Klauzule o regulaci mezistátního obchodu je jedna z částí Ústavy, od níž odvozuje Kongres velmi široké pravomoci ve smyslu schopnosti regulovat i záležitosti, které na první pohled s mezistátním obchodem nemusí tolik souviset, což je umožněno z části právě interpretací této klauzule ze strany Nejvyššího soudu.</p> <p>Zároveň se jedná o tematiku velmi aktuální, neboť budoucnost interpretace mezistátní obchodní klauzule Nejvyšším soudem USA je jednak klíčová pro budoucí vývoj amerického federalismu, jednak by mohla být rozhodující i v rozhodnutí o ústavnosti nyní prosazované reformy zdravotnictví Obamovy administrativy.</p>

Předpokládaný cíl:

Cílem práce je zhodnotit, jak Nejvyšší soud USA v minulosti interpretoval mezistátní obchodní klauzuli zakotvenou v Ústavě USA. Cílem diplomové práce je dále analýza změny této interpretace Nejvyšším soudem USA napříč stoletími, a to zejména ve smyslu porovnání její interpretace z konce 19.století s dobou po nástupu Franklina D. Roosevelta do úřadu prezidenta USA. Výzkumnou otázkou této práce je i to, proč k případným změnám interpretace vůbec docházelo a jaký měly tyto změny dopad na podobu amerického federalismu. S ohledem na současné složení Nejvyššího soudu se práce bude zabývat i možnou budoucností této významné části Ústavy USA.

Základní charakteristika tématu:

Mezistátní obchodní klauzule, ukotvená v Článku I., Oddílu 8 Ústavy USA, zůstává jednou z nejdůležitějších sekcí Ústavy, od níž Kongres odvozuje svou klíčovou pravomoc zasahovat a legislativně upravovat záležitosti, které na první pohled s mezistátním obchodem nemusí tolik souviset. V souvislosti s tím sehrála a nadále nehraje mezistátní obchodní klauzule důležitou roli v otázce, jakým směrem se ubírá samotný americký federalismus. Zatímco ke konci 19.století byl Nejvyšší soud USA nakloněn interpretaci velmi restriktivní (tj. jeho rozhodnutí byla vesměs ve prospěch kompetence jednotlivých států regulovat vlastní obchod s jinými státy Unie), což vycházelo ze skutečnosti, že jednotliví soudci Nejvyššího soudu byli převážně zastánci ekonomického liberalismu a odmítali tak zásahy federální vlády do záležitostí, jež byly podle jejich názoru pouze v kompetenci samotných států, doba nástupu demokratického prezidenta Franklina D. Roosevelta znamenala změnu tohoto přístupu ve směru zcela opačném.

Ačkoliv určitá legislativa prosazovaná v rámci Rooseveltova programu New Deal byla Nejvyšším soudem USA prohlášena za protiústavní, brzy soud ve své interpretaci obrátil a svými rozhodnutími naopak kompetence Kongresu v této oblasti dále rozšiřoval. Nová interpretace pak byla vůči pravomoci Kongresu v této oblasti tak vstřícná, že umožnila, aby Kongres v průběhu 20. století přijal řadu opatření v oblastech, které se samotným obchodem na první pohled ani tolik nesoúvisely, nicméně Kongresem prosazovaná legislativa byla Nejvyšším soudem USA interpretována tak, že Kongres i přesto své pravomoci nepřekročil a oprávněně tak upravoval i záležitosti, které s mezistátním obchodem souvisely často pouze nepřímo.

Zatímco první z významných rozhodnutí Nejvyššího soudu USA interpretovala pojem "commerce" především jako vzájemný akt výměny komodit mezi státy, pozdější interpretace chápala tímto pojmem již vše, co bylo ekonomického charakteru. Pojem "commerce" se pak rozšířil do té míry, že i pouze nepřímý vliv na mezistátní obchod byl vnímán jako oblast, jíž Kongres může legislativně ovlivňovat. Návrat k restriktivní interpretaci mezistátní obchodní klauzule pak můžeme zaznamenat v 90.letech 20.století, kdy se Nejvyšší soud navrácí spíše k jejímu konzervativnímu pojetí, což dokládají zejména jeho velmi důležité rozhodnutí *United States v. Lopez* (1995) a *United States v. Morrison* (2000).

Předpokládaná struktura práce:

První část práce se zaměří především na právní vymezení tzv. mezistátní obchodní klauzule a pohledy jednotlivých škol ústavní interpretace (jedná se zejména o střet zastánců originálního pojetí Ústavy, tzv. originalism, pro který je v první řadě závazné to, jak Ústavu chápali samotní Otcové zakladatelé, a zastánci koncepce tzv. living Constitution, kteří jsou naopak změnám interpretace Ústavy otevření a důležitější než původní záměr jejích autorů je pro ně otázka, jak vyhovující je Ústava USA dnešním podmínkám modernizujícího se světa).

Druhá část práce by se měla zabývat především už samotnou interpretací Nejvyšším soudem USA a jeho nejvýznamnějšími rozhodnutími. Tato část bude chronologicky členěna do období od sebe navzájem odlišných, tj. období prvních soudních rozhodnutí na počátku 19. století (*Gibbons v. Ogden*), období restriktivní interpretace konce 19. století až po 30. léta 20. století (*Lochner v. New York*, *A.L.A. Schechter Company Poultry Corp. v. United States*), období expanzivní interpretace programu New Deal (*National Labor Relations Board v. Jones & Laughlin Steel Corporation*, *United States v. Darby Lumber*, *Wickard v. Filburn*), období návratu k restriktivní interpretaci (*United States v. Lopez*, *United States v. Morrison*).

Základní prameny a literatura (20 nejdůležitějších titulů včetně lokace):

- ☞ BARNETT, Randy E. (2001). *The Original Meaning of the Commerce Clause. The University of Chicago Law Review*, Vol. 68, No. 1 (Winter, 2001), pp. 101-147.
- ☞ BOWMAN, Ann O'M (2002). *American Federalism on the Horizon. Publius* Vol. 32, No. 2, *The Global Review of Federalism* (Spring, 2002), pp. 3-22.
- ☞ CLAEYS, Eric R. (2004). *Justice George Sutherland and Commerce-Clause Federalism before the New Deal. Publius*, Vol. 34, No. 4, *Conservative Perspectives on American Federalism* (Autumn, 2004), pp. 9-32.
- ☞ Columbia Law Review (1942). *Commerce Clause Decisions 1936-1942. Columbia Law Review* Vol. 42, No. 8 (Nov., 1942), pp. 1333-1342.
- ☞ CUSHMAN, Barry (2000). *Formalism and Realism in Commerce Clause Jurisprudence. The University of Chicago Law Review*, Vol. 67, No. 4 (Autumn, 2000), pp. 1089-1150.
- ☞ DOWNLING, Noel T. (1940). *Interstate Commerce and State Power. Virginia Law Review* Vol. 27, No. 1 (Nov., 1940), pp. 1-28.
- ☞ EULE, Julian N. (1982). *Laying the Dormant Commerce Clause to Rest. The Yale Law Journal*

Vol. 91, No. 3 (Jan., 1982), pp. 425-485

- ☞ FELLMAN, David (1948). *Federalism and the Commerce Clause, 1937-1947*. *The Journal of Politics* Vol. 10, No. 1 (Feb., 1948), pp. 155-167.
- ☞ HOROWITZ, Harold W. (1971). *The Commerce Clause as a Limitation on State Choice-of-Law Doctrine*. *Harvard Law Review* Vol. 84, No. 4 (Feb., 1971), pp. 806-824.
- ☞ KÜHN, Zdeněk. Americký federalismus a jeho právní vývoj. In: *Úpadek amerického federalismu? : posilování federální vlády na prahu 21. století*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2008, s. 48-66.
- ☞ LESSIG, Lawrence (1995). *Translating Federalism: United States v. Lopez*. *The Supreme Court Review*, Vol. 1995, (1995), pp. 125-215.
- ☞ LIGHT Jr., Charles P. (1963). *The Federal Commerce Power*. *Virginia Law Review*, Vol. 49, No. 4, A Symposium in Honor of Dean F. D. G. Ribble (May, 1963), pp. 717-728.
- ☞ MAY, Christopher N. (1998). *Constitutional Law: National Power and Federalism, Examples and Explanations*. New York : Aspen law & business.
- ☞ POPE, James Gray (2002). *The Thirteenth Amendment versus the Commerce Clause: Labor and the Shaping of American Constitutional Law, 1921-1957*. *Columbia Law Review*, Vol. 102, No. 1 (Jan., 2002), pp. 1-122.
- ☞ REDISH, Martin H. (1987). *The Dormant Commerce Clause and the Constitutional Balance of Federalism*. *Duke Law Journal* Vol. 1987, No. 4 (Sep., 1987), pp. 569-617.
- ☞ SHOLLEY, John B. (1936). *The Negative Implications of the Commerce Clause*. *The University of Chicago Law Review*, Vol. 3, No. 4 (Jun., 1936), pp. 556-596.
- ☞ TRIBE, Laurence H. (1988). *American Constitutional Law*. New York: The Foundation Press.
- ☞ ZIMMERMAN, Joseph F. (2008). *Contemporary American federalism : the growth of national power, 2nd Edition*. Albany : State University of New York Press.

Podpis studenta a datum

Schváleno	Datum	Podpis
Vedoucí diplomního semináře		
Garant oboru		

OBSAH

ÚVOD	1
I. METODY INTERPRETACE ÚSTAVY	8
I.1 Koncepce „originalismu“	10
I.2 Koncepce „Living Constitution“	18
II. VÝZNAM MEZISTÁTNÍ OBCHODNÍ KLAUZULE	23
II.1 Interpretační spory ve věci mezistátní obchodní klauzule a Otcové zakladatelé	24
II.2 Mezistátní obchodní klauzule ve federálním institucionálním uspořádání	31
II.3 Interpretace mezistátní obchodní klauzule v historické perspektivě	34
II.3.1 Restriktivní interpretace 19. a počátku 20. století	35
II.3.2 Ústavní revoluce roku 1937 a Nový úděl	41
II.3.3 Extenzivní interpretace 2. poloviny 20. století	49
III. SROVNÁNÍ PŘÍSTUPŮ REHNQUISTOVA A ROBERTSOVA SOUDU	52
III.1 Rehnquistův soud (1986-2005)	52
III.1.1 Pojetí právní interpretace a federálního uspořádání Reaganovy administrativy .	55
III.1.1.1 <i>Guidelines on Constitutional Litigation (1988)</i>	57
III.1.1.2 <i>Noví členové Nejvyššího soudu: „Federalism Five“</i>	59
III.1.2 Konec bezbřehé pravomoci Kongresu? <i>United States v. Lopez (1995)</i>	62
III.1.3 Potvrzení změny kurzu. <i>United States v. Morrison (2000)</i>	66
III.1.4 Návrat k původní interpretaci? <i>Gonzales v. Raich (2005)</i>	69
III.2 Robertsův soud (2005 – současnost)	73
III.2.1 Obměna konzervativního bloku: nominace Johna G. Robertse a Samuela A. Alita	75
III.2.1.1 <i>Právní činnost a zkušenosti soudců</i>	75
III.2.1.2 <i>Nominační slyšení před Senátem USA</i>	77
III.2.2 Rozpad koalice Rehnquistova soudu? První rozhodnutí ve věci mezistátní obchodní klauzule.	81
III.2.3 <i>National Federation of Independent Business v. Sebelius (2012)</i>	84
ZÁVĚR	90
SUMMARY	94
CITOVANÁ LITERATURA	96

ÚVOD

Ústava Spojených států je vůbec nejstarší stále platnou psanou ústavou, a to po více než 220 let. Spolu s federálními zákony a smlouvami uzavřenými jménem Spojených států je Ústava USA vrcholným právem země¹ a právním dokumentem, z něhož vychází základní struktura federální vlády, její vztah k členským státům Unie a ústavní záruky práv a svobod jednotlivce. Samotný text Ústavy je však místy velmi obecný, a tak pro praktickou aplikaci jejích ustanovení je třeba řádné interpretace. Americké ústavní právo je potom především naukou o tom, jak Nejvyšší soud v průběhu historie vykládal její jednotlivé části. Tomu odpovídá i výrok Charlese Evanse Hughse: „*Jsmе vázáni Ústavou, ale Ústavou je to, co o ní říkají soudcové.*“² [Barber et al. 2007: 4]

Některá ustanovení Ústavy jsou vcelku jasná a nikdy nezbuzovala příliš kontroverze, nicméně její další ustanovení jsou natolik abstraktní, že pro jejich výklad jsou tři základní interpretační metody (tj. gramatický, logický a systematický výklad) nedostačující a Nejvyšší soud sahá k dalším výkladovým metodám (zpravidla historické či teleologické), na základě nichž např. zkoumá výstupy, oficiální texty či korespondenci tvůrců Ústavy na ústavním konventu, aby došel k odpovědi na otázku, jaké byly záměry tvůrců Ústavy ohledně jednotlivých ustanovení, a v souladu s tím také Ústavu vyložil. Bohatá judikatura Nejvyššího soudu se např. týká výkladu pojmů jako „řádný soudní proces“³, „stejná ochrana zákona“⁴ nebo právě pravomoci Kongresu regulovat mezistátní obchod. Zejména tato pravomoc je zdrojem dlouhodobé politické kontroverze, neboť ne všichni členové Nejvyššího soudu mají k interpretaci stejný přístup. Jak ostatně zmiňuje Denis J. Goldford, způsob interpretace nikdy není založen na čistě akademické a teoretické debatě, nýbrž je výrazem stranických konfliktů a kontroverzí, stejně jako praktických, ideologických a politických úvah těch, kdo Ústavu interpretují. [Goldford 2005: 1] Problematika ústavní interpretace se především v posledních 50 letech stala středem zájmu akademických debat, které se soustřeďují

¹ U.S. CONST. art. VI, cl. 2

² „*We are under the a Constitution, but the Constitution is what the judges say it is.*“ Zmíněný citát je mým vlastním překladem.

³ Tento pojem se vyskytuje v Ústavě dvakrát. Zatímco V. dodatek zakazuje zbavit jakoukoliv osobu života, svobody nebo majetku bez řádného soudního procesu (*Nor shall any person [...] be deprived of life, liberty, or property, without due process of law*), Dodatek XIV. tento zákaz vztahuje na samotné státy.

⁴ Tento pojem je zmíněn ve XVI. dodatku Ústavy: „*No state shall [...] deny to any person within its jurisdiction the equal protection of the laws.*“

zejména na konflikt dvou interpretačních přístupů: koncepce tzv. originalismu a koncepce tzv. „živé Ústavy“ (*Living Constitution*). Zmíněná diskuse má svůj původ především ve snahách Reaganovy administrativy nominovat takové soudce, kteří budou zastánci originalismu. A vzhledem ke skutečnosti, že Nejvyšší soud má pravomoc posoudit soulad právních aktů legislativy a exekutivy s Ústavou, disponuje zároveň i výrazným politickým kapitálem a svými rozhodnutími zásadně ovlivňuje každodenní život Američanů.

Vymezení tématu práce

Tato diplomová práce se potom konkrétně zaměřuje na interpretaci jedné specifické části Ústavy USA, kterou je tzv. mezistátní obchodní klauzule (*interstate commerce clause*): „*V pravomoci Kongresu je [...] řídit obchod [...] mezi jednotlivými státy federace.*“⁵ Byť je text tohoto ustanovení velmi stručný a jednoduchý, Nejvyšší soud jej interpretoval v průběhu historie různými způsoby, přičemž rozličný výklad se týkal především slov „řídit“ (*to regulate*), „obchod“ (*commerce*) a „mezi státy“ (*among the several states*). Způsoby interpretace tohoto ustanovení potom úzce souvisí s obsazením Nejvyššího soudu, jehož členové jsou při nominačních slyšeních před americkým Senátem vždy dotazováni na to, jaký je obecně jejich postoj ke způsobům interpretace Ústavy zejména pak k pravomoci Kongresu regulovat mezistátní obchod.

Význam tohoto ustanovení spočívá především v tom, že jde o jednu z vůbec nejvýznamnějších pravomocí Kongresu, na základě níž byly prosazeny i takové zákony, které na první pohled s obchodem nesouvisí. Této skutečnosti napomohla právě interpretace Nejvyššího soudu USA, která byla od dob Nového údělu Franklina D. Roosevelta vůči Kongresu a jeho pravomoci v této oblasti velmi shovívavá, a zmíněná pravomoc tak byla interpretována velmi široce. Nejvyšší soud většinou našel alespoň nějakou souvislost mezi regulovanou oblastí a mezistátním obchodem, což bylo dostačující pro to, aby zákon neoznačil za protiústavní. Mezistátní obchodní klauzule tak sloužila jako instrument pro prosazení významných zákonů v oblasti sociální politiky (např. *National Labor Relations Act* z roku 1935, *Fair Labor Standards Act* z roku 1938, *Equal Pay Act* z roku 1963 či *Civil Rights Act* z roku 1964), ochrany životního prostředí, trestního práva a nespočtu dalších oblastí. Bylo to až v roce 1995,

⁵ U.S. CONST. art. II, § 8, cl. 3. V originále potom toto ustanovení zní: „*The Congress shall have Power [...] to regulate Commerce with foreign Nations, and among the several States, and with the Indian tribes.*“ Tato práce se tedy zaměřuje pouze na ustanovení pojednávající o regulaci obchodu mezi státy.

kdy Nejvyšší soud v případě *United States v. Lopez*⁶ vyhodnotil federální zákonnou úpravu jako protiústavní, stejně jako v případě *United States v. Morrison*⁷ o pět let později. Toto omezení prosazené Rehnquistovým soudem, mezi jehož hlavní body zájmu patřila redefinice amerického federalismu ve prospěch jednotlivých států, však narazilo v případě *Gonzales v. Raich*, v němž se projevíly jasné trhliny mezi soudci tzv. „federalistické pětky“, tj. soudci, kteří tvořili těsnou většinu v neprospěch federální vlády v otázkách federalismu během éry Rehnquistova soudu. S odchodem dvou soudců této pětky nebylo jasné, jak soud Rehnquistova následovníka Johna G. Robertse bude k těmto otázkám přistupovat. Za téměř osm let činnosti tohoto soudu se projevíly určité rozdíly mezi přístupy obou soudů. Tyto rozdíly jsou hlavním výzkumným záměrem této práce.

Dané téma diplomové práce jsem si zvolila po absolvování předmětu Americké ústavní právo během semestrálního pobytu na University of Richmond v USA. Vzhledem k tomu, že se pobyt konal na podzim 2011, o problematice mezistátní obchodní klauzule se dosti debatovalo v souvislosti se zdravotnickou reformou prezidenta Obamy. Nejvyšší soud se rozhodl posoudit otázku ústavnosti této reformy v listopadu 2011 a své rozhodnutí pak oznámil v červnu následujícího roku. Byť byl tento zákon nakonec prohlášen za v souladu s Ústavou, zajímavým aspektem tohoto případu je způsob, jakým k tomu předseda Nejvyššího soudu John Roberts přistoupil, aniž by došlo k poškození pověsti Nejvyššího soudu z důvodu jeho stranickosti a politické polarizace a aniž by muselo dojít k dalšímu rozšíření oblasti, v rámci níž může Kongres regulovat mezistátní obchod.

Význam mezistátní obchodní klauzule spočívá i v tom, že způsob její interpretace Nejvyšším soudem má zásadní vliv na vývoj amerického federalismu a je jedním z výrazů šíře pravomocí federální vlády ve vztahu k jednotlivým státům. Jelikož jde o významné ústavněprávní zmocnění, které slouží Kongresu jako instrument pro vytváření zákonů, jde i o problematiku, která je neustále aktuální. Zároveň jde o téma, které je v české politologické a právní literatuře téměř nezmapované⁸ a v určitém smyslu je aktuální i v souvislosti s probíhající debatou o způsobu uspořádání a

⁶ 514 U.S. 549 (1995).

⁷ 529 U.S. 598 (2000).

⁸ Výjimkou je příspěvek od doc. JUDr. Zdeňka Kühna, Ph.D., LL.M., S.D.J., který o významu mezistátní obchodní klauzule pro americký federalismus pojednává ve sborníku *Úpadek amerického federalismu? Posilování federální vlády na prahu 21. století* od PhDr. et Mgr. Kryštofa Kozáka, Ph.D. a kolektivu autorů z roku 2008.

fungování Evropské unie, kde rovněž dochází ke konfliktu mezi zastánci silně centralizované, ba až federalizované, Evropské unie, a zastánci poněkud euroskeptičtějšího pohledu, který hájí co nejvyšší míru suverenity členských států. Byť má problematika federalismu na severoamerickém a evropském kontinentu jiné podmínky a dimenze, přiblížení amerického přístupu k otázkám vztahu mezi federální vládou a státy může být poučné pro evropský přístup a naopak.

Struktura práce

První část práce nejdříve nastíní kontrast mezi dvěma hlavními přístupy k interpretaci Ústavy USA v posledních přibližně 50 letech, a to mezi již zmíněným konceptem tzv. „originalismu“ a konceptem tzv. „živé Ústavy“. Hlavními výzkumnými otázkami této kapitoly jsou potom důvody a politický kontext debaty, její hlavní představitelé, základní ideová východiska obou přístupů, stejně jako argumenty pro a proti těmto konceptům, které jsou běžně podávány jejich zastánci i odpůrci.

Druhá část práce se potom zaměří na postavení a význam mezistátní obchodní klauzule v ústavním systému Spojených států. Dále se tato část věnuje důvodům, které tvůrce Ústavy vedly k přijetí tohoto ustanovení ve výše zmíněné podobě, a to především s odkazem na jejich vystoupení či osobní korespondenci během konání ústavního konventu ve Filadelfii. Výzkumnou otázkou této kapitoly je především motivace, jež vedla tvůrce Ústavy k přijetí odlišného pojetí regulace mezistátního obchodu ve srovnání s Články konfederace. Dále se tato kapitola soustředí na obecný vývoj interpretace mezistátní obchodní klauzule, který je rozdělen na tři základní období, z nichž každé se vyznačuje odlišným přístupem Nejvyššího soudu. První období se zaměřuje na časový úsek 19. a počátku 20. století, během něhož bylo toto ústavní ustanovení chápáno velmi restriktivně a kdy se Nejvyšší soud nezdíral označit federální zákony prosazené na základě pravomoci Kongresu regulovat obchod mezi státy za protiústavní. Tento přístup však vedl k vážným sporům s prezidentem Franklinem D. Rooseveltem, které byly rokem 1937, jenž je někdy označován za rok „ústavní revoluce“, překonány. Nejvyšší soud pak až do 90. let neoznačil jediný federální zákon za protiústavní ve smyslu překročení pravomoci Kongresu regulovat mezistátní obchod. Tato část práce si proto klade za hlavní výzkumnou otázku, jaká jsou vůbec nejvýznamnější rozhodnutí Nejvyššího soudu v těchto obdobích a zejména jaký byl jejich dopad na vývoj amerického federalismu ve smyslu posilování pravomocí federální vlády na úkor států a naopak.

Třetí kapitola této práce se potom konečně zabývá srovnáním přístupů Rehnquistova a Robertsova soudu z hlediska interpretace mezistátní obchodní klauzule a klade si za cíl nalézt případné souvislosti mezi změnami této interpretace v 90. letech a novým obsazením Nejvyššího soudu (zejména potom soudci, kteří se otevřeně hlásí k teorii originalismu), a to v obdobích Rehnquistova soudu v letech 1986 až 2005, kdy byl William H. Rehnquist nahrazen ve funkci předsedy Nejvyššího soudu Johnem G. Robertsem, který tuto funkci zastává dodnes. Změnil se nějak postoj Robertsova soudu k této problematice? Jak se tato změna případně projevila v praxi? Jaká se nabízí budoucnost vývoje této interpretace a kde jsou vůbec limity pravomoci Kongresu prosazovat legislativu na základě ustanovení o regulaci mezistátního obchodu? To jsou hlavní výzkumné otázky poslední kapitoly této práce.

Oproti projektu byla práce zúžena na problematiku srovnání přístupů Rehnquistova a Robertsova soudu, neboť původní vymezení práce se jevilo jako příliš obecné. Osnova práce zůstala oproti její původní struktuře víceméně beze změn. Pouze původní název II.1 kapitoly „Mezistátní obchodní klauzule a Otcové zakladatelé“ byl vzhledem k jejímu obsahu upřesněn na „Interpretační spory ve věci mezistátní obchodní klauzule a Otcové zakladatelé“. Vzhledem k obsahu a relevanci byl dále změněn název III.2.1.1 kapitoly „Názorová orientace soudců“ na „Právní činnost a zkušenosti soudců“.

Metodologická východiska a rozbor pramenů

V práci se prolíná několik metod výzkumu. V první a druhé kapitole se snoubí deskriptivní a analytická metoda, prostřednictvím nichž jsou v první kapitole popsána hlavní ideová a metodologická východiska zkoumaných interpretačních přístupů a jejich důsledky pro právní a politický rámec diskuse o způsobech interpretace ústavního textu a jeho jednotlivých ustanoveních v USA. Podobně i druhá kapitola využívá deskriptivní a analytické metody, které se jeví pro účely popisu a analýzy vývoje judikatury Nejvyššího soudu jako nejvíce vhodné. Metoda komparace a analytická metoda potom převažují v závěrečné třetí kapitole této práce, která srovnává přístupy Rehnquistova a Robertsova soudu ve věci mezistátní obchodní klauzule.

Základní tezí této práce je, že snahy Rehnquistova soudu o zásadní redefinici vztahů mezi federální vládou a jednotlivými státy nakonec zůstaly spíše na půli cesty, neboť narazily na nedostatečnou soudržnost pětice konzervativních soudců, a to

především z hlediska uplatňovaných metod interpretace a vnitřního rozporu mezi prioritou ochrany práv států a prosazením konzervativních hodnot.⁹

V práci jsem využila jak primární zdroje, mezi něž patří samotný text Ústavy a rozhodnutí Nejvyššího soudu ve zkoumaných případech, tak prameny sekundární, z nichž většinu tvoří odborná periodika z oboru práva či politologie, kde je problematika mezistátní obchodní klauzule zeširoka rozebírána. Pro účely bližšího seznámení s problematikou různých druhů interpretace ústavního textu byla užitečná zejména práce Lacklanda Blooma [Bloom 2009], která podává dosti ucelený přehled o této tematické. Pro kritické zhodnocení této debaty byly dále užitečné práce novodobých ústavních teoretiků či soudců, zejména pak Roberta Borka [Bork 1971; Bork 1991; Bork et al. 2002], Williama Rehnquista [Rehnquist 1976], Jacka Balkina [Balkin 2009; Balkin 2010; Balkin 2012] či Randyho Barnetta [Barnett 2003], kteří se debatou mezi originalismem a koncepcí „*Living Constitution*“ zabývají nebo zabývali. Ohledně obsahu první kapitoly vykazuje literatura vůbec největší rozpory, kdy existuje široká škála esejí a pojednání, která byt' rozebírají jen jedno ústavní ustanovení, dochází ke značně odlišným závěrům.

Méně rozporů pak vykazuje literatura ohledně předmětu druhé kapitoly (tj. vývoji mezistátní obchodní klauzule a jejím postavení ve federálním uspořádání USA). Pro tuto kapitolu mi sloužily jako zdroj téměř výhradně články v odborných periodikách, ale využila jsem zde i zdroje primární, a to jednotlivá soudní rozhodnutí, jejichž ucelený seznam uvádím na konci této práce.

Obdobné zdroje jsem užila i ve třetí kapitole, která pojednává o srovnání přístupů Rehnquistova a Robertsova soudu v otázce mezistátní obchodní klauzule. Velmi užitečné byly zejména knihy od Davida Savage [Savage 1993] a Jeffrey Toobina [Toobin 2007], z nichž první se zaměřuje výhradně na Rehnquistův soud, zatímco Toobin se zabývá i okolnostmi jmenování soudců Johna Robertse a Samuela Alita. Vzhledem k tomu, že Robertsův soud není činný tak dlouho jako Rehnquistův soud, literatura pojednávající o jeho judikatuře je poněkud skromnější. To zejména platí o jeho pojetí mezistátní obchodní klauzule, což souvisí částečně s tím, že mimo

⁹ Konkrétně zde hovořím o případu *Gonzales v. Raich*, v němž Nejvyšší soud rozhodl, že státní legalizace užívání marihuany, byť pro léčebné účely, je v rozporu s federálním zákonem, který toto užívání zakazoval s tím cílem, že trh s marihuanou musí být vymýcen jako takový. Tento případ byl projevem rozpadu a vnitřních rozporů uvnitř konzervativní pětičky soudců, z nichž někteří (Scalia a Kennedy) se přidali na stranu federální vlády, zatímco soudcové Rehnquist, Thomas a soudkyně O'Connorová se postavili na stranu států, byť to mělo znamenat negaci jinak konzervativního postoje proti legalizaci marihuany.

rozhodnutí o Obamově zdravotní reformě se Robertsův soud touto problematikou federalismu nezabýval tolik jako soud jeho předchůdce a že bude zřejmě ještě nějakou dobu trvat, než akademici na rozhodnutí o této reformě s odstupem času zareagují a komplexně jej zhodnotí. Z tohoto důvodu bylo psaní závěrečné části práce poněkud komplikovanější, ale přesto bych zmínila články Christophera Shortella [Shortell 2012], Simona Lazara [Lazarus 2006], Christophera Bankse a Johna Blakemana [Banks et al. 2006] či Johna Dinana [Dinan et al. 2006], které byly pro pojednání o Robertsově soudu obzvláště užitečné. Přesto bylo o Robertsově soudu napsáno mnohé v denním tisku a v různých internetových člancích, které uvádím v závěru této práce. Dále bych neopomenula zmínit databázi rozhodnutí Nejvyššího soudu (<http://scdb.wustl.edu/>), která byla velmi užitečným nástrojem pro účely komparace přístupů Rehnquistova a Robertsova soudu k otázkám federalismu a mezistátní obchodní klauzule.

Vzhledem ke skutečnosti, že je práce psaná v českém jazyce, ale zároveň jde o právní téma, kde drobné nuance mohou změnit význam a konotace překládaného termínu, uvádím originální znění slov či slovních spojení vždy kurzívou v závorce.

I. METODY INTERPRETACE ÚSTAVY

Interpretace je prostředek výkladu a aplikace právních norem. Interpretačních metod existuje velmi široká škála a jejich praktické uplatňování pak souvisí především s typem právní kultury dané země.¹⁰ Vzhledem k vymezení tématu práce se následující kapitola zabývá pouze interpretačními přístupy ve Spojených státech, konkrétně potom debatou mezi zastánci konceptu „originalismu“ (*originalism*) a konceptu „*Living Constitution*“¹¹. Význam této debaty spočívá především v její aktuálnosti v americkém právním prostředí, zejména pak v souvislosti s rozdílnými metodickými východisky interpretace současnými členy Nejvyššího soudu USA. Obecnost textu Ústavy USA dává prostor k rozmanitým způsobům interpretace, což zároveň umožňuje tento text vykládat v souladu s dobovými požadavky. Pro pochopení a kontext některých rozhodnutí Nejvyššího soudu a především jejich odůvodnění se alespoň obecně vymezení základních interpretačních východisek jeví jako dosti podstatné. Problematika metod interpretace či obecně přístupů k výkladu ústavního textu má svůj význam i s ohledem na politický kontext doby konce 80. let, kdy Reaganova administrativa oficiálně proklamovala, že hlavním interpretačním přístupem by měl být právě originalismus a v návaznosti na tuto vizi potom nominovala soudce, kteří tento přístup aktivně zastávali a zastávají dodnes. Zmíněným politickým kontextem se však zabývá především poslední kapitola této práce. Následující text si klade za cíl především obecně vymezení rozdílných interpretačních přístupů a jejich kritiku.

Ve Spojených státech vychází Nejvyšší soud (stejně jako soudy nižší instance) ve svých rozhodnutích z širokého spektra interpretačních východisek a zdaleka tak nejde pouze o spor dvou výše zmíněných konceptů. Soudy ve svém rozhodování vychází i z koncepce tzv. textualismu¹², metody *stare decisis*¹³ či se nechávají inspirovat (byť je tento postup poměrně kontroverzní) právem zahraničním. Neexistuje však definitivní výčet možných interpretačních přístupů a Nejvyšší soud jako takový oficiálně žádný z nich nepreferuje. V soudních rozhodnutích se naopak interpretační

¹⁰ Rozlišují se obecně tři typy právních kultur: angloamerická, kontinentální a islámská. Každá z těchto kultur má k právu jiný přístup (např. co do pramenů práva, úlohy precedentů apod.)

¹¹ Pojem „*Living Constitution*“ by se dal do češtiny přeložit jako „živá ústava“. Dané sousloví nemá v češtině přesný ekvivalent, a tak budu dále v textu používat toto spojení jen v anglickém znění.

¹² Textualismus je však sám o sobě spíše odnoží originalismu. V literatuře zabývající se problematikou ústavní interpretace [Barber et al. 2007: 64; Bloom 2009: 1] je však často zmiňován samostatně.

¹³ *Stare decisis* je ústavní doktrínou, kdy soudy při posuzování obdobného případu setrvávají u již vytvořeného precedentu. Ten může být přehodnocen (*overturned*), ale neděje se tak příliš často. Thomas zmiňuje, že k březnu 2011 přehodnotil Nejvyšší soud svá rozhodnutí jen v 233 případech. [Thomas 2011: 10]

přístupy prolínají, a to zejména s ohledem na charakter daného případu. Aplikace stejné výkladové metody různými soudci však nezaručuje dosažení stejného závěru.¹⁴

Ústava Spojených států neobsahuje jediné ustanovení o tom, jak by měla být vykládána. V akademické sféře pak neexistuje ani jasná shoda na tom, zda samotní tvůrci Ústavy preferovali nějaký specifický způsob jejího výkladu. [Perry 2004: 6; Thomas 2011: 4] Podle ústavního teoretika Jeffersona H. Powella byly v době sepisování Ústavy jejím tvůrcům známé především dva interpretační přístupy. První z nich vycházel ze staré protestantské tradice biblické interpretace a racionalismu doby osvícenství. Tento přístup kladl veliký důraz na úlohu samotného textu a spíše opomíjel význam předešlých rozhodnutí v podobných případech. Pokud se při výkladu textu vycházelo z něčeho jiného než z textu samotného, bylo to považováno za pouhou lidskou smyšlenku bez vyšší míry autority. Obava ze svévolného výkladu ústavních ustanovení sahajících mimo samotný text byla podle Powella jedním z důvodů, proč byl tvůrci Ústavy kladen takový důraz na striktní oddělení jednotlivých složek moci, jejichž instituce se navzájem kontrolují. Druhý interpretační přístup potom vycházel z anglické tradice common law a dával důraz na původní záměr tvůrců právního textu, tj. co bylo jeho jednotlivými ustanoveními zamýšleno a jak se předpokládalo, že bude fungovat v praxi. [Powell 1985: 890-895]

Otázka, jak bude ústavní text interpretován, se stala ožehavým tématem ústavního konventu ve Filadelfii i v jednotlivých státech, kde byla Ústava předkládána k ratifikaci. Tezi, že ústavní text je na mnoha místech příliš obecný a bude tak zneužíván soudy pro svévolný výklad a omezení práv jednotlivce a států ve prospěch federální vlády, předkládali antifederalisté jako jeden z hlavních argumentů proti jejímu schválení. [Thomas 2011: 5-6] Ústavu chápali antifederalisté především jako smlouvu mezi lidem a jejich vládci, kteří budou určováni v pravidelných volbách. Výklad Ústavy měl být potom prováděn oběma stranami této smlouvy, nikoliv nadřazenou institucí soudního typu. [Powell 1985: 910] Hamilton však v eseji č. 22 Listů federalistů argumentuje, že právě absence jednotné soudní moci byla jedním z nešvarů Článků konfederace, který se nová Ústava snaží napravit. Právě nadřazená soudní instance společná všem státům Unie zabezpečí jednotný výklad ústavního textu. [Hamilton et al. 1994: 131] Madison potom v eseji č. 37 podává argumenty proti kritice obecnosti

¹⁴ Např. v případě Nejvyššího soudu *District of Columbia v. Heller* [554 U.S. 570 (2008)] soudci tvořící většinový názor (*majority opinion*) i soudci podávající nesouhlasné stanovisko (*dissenting opinion*) hodnotili, co bylo záměrem tvůrců Ústavy při sepsání II. dodatku Ústavy, přesto však došli z různým závěrům. [Thomas 2011: 2]

některých ustanovení v Ústavě, když sice přiznává, že text může být na určitých místech nejasný a dvojsmyslný, nicméně tento jev není v samotné tvorbě právních norem nic neobvyklého a naopak mu nelze zcela předejít: „*Žádný jazyk není tak bohatý, aby měl pro všechny složité myšlenky dostatek slov a frází, ani tak přesný, aby v něm pro různé myšlenky neexistovala dvojsmyslná vyjádření.*“ [Hamilton et al. 1994: 202] Hamilton v eseji č. 78 přímo zmiňuje pravomoc soudců označit právní akty za protiústavní: „*Příslušnou a zvláštní působností soudů je výklad zákonů. Ústava je základním zákonem a musí být za něj soudci pokládána. Jim tedy náleží, aby určili její smysl právě tak jako smysl všech jednotlivých výnosů vycházejících ze zákonodárného orgánu. Pokud by se mezi nimi objevil nesmiřitelný rozpor, měl by mít přednost dokument, který má vyšší závaznost a platnost; jinými slovy, Ústava by měla mít přednost před zákony a záměr občanů před záměrem jejich zástupců.*“ [Hamilton et al. 1994: 416] Hamilton potom v eseji č. 83 jasně odmítá nařčení, že soudy budou často sahat k libovolným ústavním konstrukcím, ale naopak budou vycházet z pravidel zdravého rozumu. [Hamilton et al. 1994: 440]

Listy federalistů však zcela opomíjí kritéria, podle nichž by soudy měly postupovat při interpretaci ústavního textu, stejně jako o tom mlčí Ústava. V posledních letech se výkladové metody soustředí zejména na spor originalismu a konceptu „*Living Constitution*“. Tento spor je mnohými akademiky považován za základní spor ve věci interpretace ústavního textu v USA. [Fleming 2012: 1175]

I.1 Koncepce „originalismu“

Originalismus je jednou z hlavních výkladových metod amerických soudů. Jako způsob interpretace je originalismus spojován především s USA. Dennis J. Goldford zmiňuje, že důvodem, proč se originalismus ujal v angloamerické právní kultuře právě ve Spojených státech a nikoliv např. v Anglii, je skutečnost, že Spojené státy mají psanou Ústavu, která je chápána i jako symbol definující americký národ a kulturu. Tento charakter americké Ústavy má být podle Goldforda i důvodem, proč se vedou tak vyhrocené spory o její interpretaci, neboť ta má dodnes vliv na každodenní fungování americké společnosti. [Goldford 2005: 2-3] Ve své komparativní studii odůvodňuje Ozan O. Varol americké zaujetí originalismem i tím, že tato výkladová metoda je obecně velmi populární v zemích, kde je sepsání Ústavy spjato s charismatickým vůdcem. [Varol 2011: 1240]

Originalismus není v současnosti vůbec jednotným konceptem a existuje řada jeho zvláštních odnoží. Ústavní teoretik James E. Fleming zmiňuje, že se tento směr stal postupně natolik roztráštěným, že lze identifikovat až na 72 jeho teoretických variací. [Fleming 2012: 1175] Nutno však podotknout, že autoři zabývající se touto oblastí právní vědy často vytváří své vlastní koncepty, které se vzájemně liší velmi nepatrně, což orientaci v dané problematice dosti komplikuje. Co je však všem odnožím originalismu společné, je myšlenka, že soudci by se měli při interpretaci Ústavy ohlížet pouze do historie v době jejího přijetí. Rozdíly v jednotlivých pojetích originalismu bychom rozdělila do třech základních oblastí:

- 1) Zda má být při interpretaci ústavního textu relevantní primárně myšlenkový záměr tvůrců Ústavy (tato odnož originalismu se také nazývá „*original intent originalism*“), nebo zda se má vycházet pouze z toho, jak byl samotný text chápán v době jeho přijetí (této odnoži originalismu se také říká „*original meaning originalism*“).¹⁵ Ohledně pramenů vychází první koncepce z rozličných zdrojů, především potom ze záznamů z konventu ve Filadelfii, ratifikačních konventů v jednotlivých státech a prakticky jakékoliv formy záznamu myšlenek osob, které se na tvorbě Ústavy podílely (např. ve formě osobní korespondence či esejí), Listů federalistů apod. Odnož vycházející výhradně z chápání slov zkoumaného ustanovení v době jejího přijetí (tj. považující záměr tvůrců Ústavy za vcelku irelevantní) je vývojově mladší a objevuje se až na konci 80. let. Zdrojem poznání jsou pro tento přístup především slovníky z konce 18. století a někdy i zdroje používané odnoží zkoumající záměr, ale vždy jen do té míry, kdy má být ze záměru tvůrců Ústavy zjištěno, jak byl text v době jeho přijetí chápán.
- 2) Zda by měl být relevantní záměr pouze těch, kdo ústavní text sepsali, nebo v širším pojetí i těch, kdo o jeho obsahu debatovali na ústavním konventu ve Filadelfii, popř. v úplně nejširším pojetí i těch, kdo se účastnili ratifikace v jednotlivých státech.¹⁶ Toto rozlišení je významné především z hlediska teorie suverenity lidu (viz níže).

¹⁵ „*Original intent originalism*“ se také někdy označuje jako „*intentionalism*“ nebo „*subjective intent originalism*“, zatímco v souvislosti s „*original meaning originalism*“ se můžeme setkat i s pojmy „*objective intent*“ či „*textualism*“. [Thomas 2011: 6-9] Originalismus jako takový je označován i jako „*frozen rights theory*“ [Binnie 2007: 104].

¹⁶ Zde se vlastně jedná o zvláštní podskupiny přístupu zkoumajícího původní záměr (*original intent originalism*). Např. Goldford zmiňuje „*hard originalism*“ jako interpretaci, kde je brán v potaz pouze záměr samotných autorů ústavního textu, zatímco „*soft originalism*“ představuje přístup, kde se bere ohled na záměr všech osob, které se účastnily její ratifikace v jednotlivých státech. [Goldford 2005: 9] Maggs potom rozlišuje mezi „*original intent*“ jako záměrem delegátů na ústavním konventu ve Filadelfii

3) Jak veliký důraz má být kladen na teorii suverenity lidu (*popular sovereignty*) a jaký na soudcovské sebeomezení (*judicial restraint*) ve věci opodstatnění použití daného přístupu. Teorie lidové suverenity a soudcovského sebeomezení je základním ideovým východiskem originalismu. Z této teorie, jejíž myšlenky přibližují dále v textu, vycházel především Robert Bork. Postupně však byla tato teorie některými akademiky (např. Randy E. Barnett) opuštěna a důraz se přesunul na zcela nová východiska, která sice vystupují pod označením originalismus, ale s Borkovou původní verzí mají již pramálo společného.

Debata o návratu k záměrům tvůrců Ústavy ve věci její interpretace má svůj původ v 70. letech 20. století a je do jisté míry reakcí na velmi liberální rozhodovací činnost Warrenova soudu zejména v 60. letech, kdy byla hlavním ideovým východiskem soudních rozhodnutí koncepce „*Living Constitution*“. [Goldford 2005: 2-3; Colby et al. 2009: 247 a 263; Whittington 2011: 29] Za předsednictví Earla Warrena¹⁷ byla přehodnocena podstatná část dosavadní judikatury. Celkem šlo o 45 přehodnocených případů, což představovalo dosti podstatný nárůst oproti předchozím létům, kdy bylo za celou historii rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu přehodnoceno jen 88 případů.¹⁸ [Balkin 2012: 1151] Warrenův soud byl v tomto smyslu mnohými vnímán jako příliš aktivistický a na akademické půdě i v politických kruzích se tak začala řešit otázka, zda má Nejvyšší soud jako sbor nevolených jedinců vůbec legitimitu takto zasahovat do činnosti demokraticky zvolených institucí. [Baum 1998: 26]

Nespokojení soudci i odborníci se proto začali obracet ve výkladu Ústavy k historii, aby vysvětlili, proč byla řada rozhodnutí Warrenova soudu nelegitimní. Tyto snahy potom kulminovaly v době prezidentství Ronalda Reagana a vytvořením spolku The Federalist Society.¹⁹ Veřejnost si proto většinou teorii originalismu spojuje s konzervatismem, nicméně podle Whittingtona by bylo zásadní mýlkou, pokud by byl

a „*original understanding*“ jako kolektivním záměrem všech účastníků státních ratifikačních konventů. [Maggs 2009: 494-495]

¹⁷ Earl Warren byl předsedou Nejvyššího soudu v letech 1953 až 1969. Z doby jeho předsednictví pochází řada známých rozhodnutí, např. *Brown v. Board of Education* z roku 1954, kdy byla Nejvyšším soudem nařízena desegregace veřejných škol. Podobně se v této době rozšířila práva obviněných z trestných činů v případech *Gideon v. Wainwright* (1963) či *Miranda v. Arizona* (1966).

¹⁸ „Přehodnocením“ (*overturning*) se rozumí, že Nejvyšší soud nahradí dosavadní soudní precedent v rámci nového rozhodnutí. Např. případ *Plessy v. Ferguson*, který vytvořil segregační doktrínu „oddělení, ale sobě rovni“, byl přehodnocen v případě *Brown v. Board of Education*, který nařídil desegregaci.

¹⁹ The Federalist Society byla založena v roce 1982 jako skupina konzervativců a libertariánů za účelem ústavní reformy. Hlavním smyslem existence této skupiny akademiků a studentů je propagovat myšlenky minimálního státu a soudcovského sebeomezení. Zdroj: <http://www.fed-soc.org/> [21-2-2013]

originalismus chápán čistě jako racionalizace konzervatismu či prostředek pro dosažení politicky konzervativních rozhodnutí. Byť by se asi obecně dalo říci, že v originalismu mají spíše zalíbení konzervativci než liberálové²⁰, není možné originalismus a konzervatismus zaměňovat. Jedním z důvodů je skutečnost, že jde o velmi různorodé směry. Dalším důvodem je podle Whittingtona i fakt, že samotný konzervatismus prošel oproti originalismu v několika posledních dekadách velikými změnami (např. v oblasti zahraniční politiky je konzervatismus více intervencionistickým, zároveň v něm hraje stále větší úlohu náboženská pravice apod.).²¹ [Whittington 2011: 31-34]

Otázka legitimacy rozhodnutí Nejvyššího soudu byla potom hlavním předmětem článku Roberta Borka „*Neutral Principles and Some First Amendment Problems*“, který vyšel v roce 1971 v periodiku *Indiana Law Journal*. Jeho publikace je obecně považována za počátek originalistického přístupu v jeho moderní podobě. [Alicia 2012: 70; Toobin 2007: 18] Bork již v úvodu článku odkazuje na práci profesora Herberta Wechslera, podle něhož by měl Nejvyšší soud ve věci interpretace postupovat v souladu s neutrálními principy a neměl by rozhodovat podle vlastních hodnotových premis. Bork tato východiska dále rozvíjí. Z tohoto pohledu kritizuje i již zmíněný Warrenův soud, který podle něj vycházel právě ze subjektivních hodnotových hledisek svých členů. Z čeho má však Nejvyšší soud vycházet, pokud se jeho rozhodování nemá odchylovat od zmíněných neutrálních principů? Podle Borka je Nejvyšší soud institucí, která ve svých rozhodnutích vždy řeší především tzv. „Madisonovské dilema“ skrze ústavní interpretaci. Madisonovské dilema vychází z myšlenky, že většina by se měla zdržet určitých zásahů do práv menšiny, a to bez ohledu na to, zda je její postup v tomto směru demokratický, jinak by se uchylovala k tzv. tyranii většiny. Menšina zase nemůže zabráňovat většině, aby rozhodovala v takových případech, kde je k tomu legitimována. Většina nemůže určovat svobody menšiny a naopak. Aby však rozhodování soudu bylo legitimní, musí splňovat určitá kritéria. Tímto kritériem je podle Borka právě rozhodování v souladu s neutrálními ústavními principy a záměry jejich tvůrců, neboť ti

²⁰ Ostatně mezi hlavní zastávce originalismu patří soudci, kteří sami sebe za konzervativce označují či označovali, např. Antonin Scalia, Clarence Thomas či William Rehnquist.

²¹ Tímto programem má Whittington na mysli především programovou platformu Republikánské strany. Oproti konzervatismu chápe Whittington originalismus jako směr ideově koherentní, což podle něj v důsledku znamená, že originalismus jako ideově stálý směr nemůže vyhovovat všem aspektům konzervatismu, který vychází z měnících se politických východisek. [Whittington 2011: 34] Whittington však podle mého názoru ve své práci spíše opomíjí značnou roztříštěnost originalismu, která je jednou z hlavních slabín tohoto přístupu v posledních letech.

byli (na rozdíl od nikým nezvolených soudců Nejvyššího soudu) někým zmocnění k vytvoření ústavního textu. [Bork 1971: 1-3]

Borkův článek tak inicioval rozsáhlou akademickou diskusi, která trvá do dnešního dne. K Borkově tezi se rázem připojila řada akademiků (mezi ty nejznámější patří např. Raoul Berger) či politiků jako byl ministr spravedlnosti Reaganovy vlády Edwin Meese III. Zalíbení v této teorii našel i pozdější předseda Nejvyššího soudu William H. Rehnquist, který když byl v roce 1971 nominován prezidentem Nixonem na post soudce Nejvyššího soudu, slíbil během slyšení před americkým Senátem, že nikdy nezavrhne ve svých rozhodnutích záměr tvůrců Ústavy jen proto, aby dosáhl výsledku, který bude zrovna v souladu s veřejným míněním, což bylo v porovnání s přístupem soudců Warrenova soudu poměrně odvážné tvrzení. [Colby et al. 2009: 247] Ve svém významném článku „*The Notion of a Living Constitution*“ pak Rehnquist dále rozvíjí význam teorie suverenity lidu jako základního ideového východiska originalismu. Podle této teorie je zdrojem veškeré moci ve státě lid. Právě lid přijal Ústavu založenou na horizontální a vertikální dělbě moci²² a není proto možné, aby soudcové ve svém rozhodování vycházeli např. z momentálních nálad a přání veřejnosti či hodnot sobě vlastních. Autorita členů Nejvyššího soudu není odvozena od lidu, neboť jsou do této funkce jmenováni prezidentem za souhlasu Senátu, a to bez časového omezení. Tito soudci tedy nebyli nikým přímo zvoleni, a proto by podle Rehnquista měl Nejvyšší soud vycházet jen z hodnot vyjádřených tvůrci Ústavy, na které byla lidem přímo delegována pravomoc své hodnoty vyjádřit v ústavním textu.²³ Pokud podle Rehnquista aktuální znění Ústavy nevyhovuje potřebám moderní společnosti, je třeba přijmout ústavní dodatek, který je jediným legitimním prostředkem odpovědi na aktuální ústavní „nedostatky“. V demokratické společnosti neexistuje jiný přijatelný způsob prosazení vlastních názorů a subjektivních hodnot, než skrze jejich přetvoření v pozitivní právo. [Rehnquist 1976: 403-406] Velmi podobné argumenty předkládá ve své práci i Keith E. Whittington [Whittington 2011: 39] či Robert Bork [Bork 1991: 143-160].

Kritikou suverenity lidu jako základní premisy originalismu je potom to, že dává přílišnou přednost hodnotám demokracie a textu vytvořeného Otcem zakladateli oproti postupně vytvořenému precedentu a právním tradicím. Richard S. Kay dále zmiňuje, že

²² Horizontální dělbou moci se rozumí její klasické rozložení mezi orgány moci zákonodárné, výkonné a soudní. Vertikální dělba moci zase spočívá v rozdělení pravomocí mezi federální vládu a jednotlivé státy.

²³ V souvislosti s teorií lidové suverenity Rehnquist dokonce navrhuje, že by členové Nejvyššího soudu měli podléhat širší kontrole lidu, a to např. skrze volby či omezení doby výkonu jejich funkce. [Rehnquist 1976: 406]

z dnešního hlediska navíc způsob, kterým byli účastníci ratifikačních konventů vybíráni, nebyl zcela demokratický.²⁴ [Kay 2009: 706] Ústavní teoretik Randy E. Barnett, který je jeden z předních zastánců koncepce originalismu v současné době, rovněž teorii lidové suverenity odmítá. Barnett zmiňuje, že naši dávní předci sice někomu svěřili pravomoc sepsat ústavní text, nicméně je toto dostatečný argument, proč se řídit originalismem, když k těmto předkům většinou nemáme žádný vztah a nikdy jsme se s nimi nemohli ani setkat? Proč by měl být život v současnosti určován jedinci, jejichž životní podmínky byly zcela odlišné od těch našich? [Barnett 2006: 10] Osobně si myslím, že teorie suverenity lidu je přeceňována. Je sice pravdou, že členové Nejvyššího soudu nejsou voleni přímo lidem, nicméně instituce, které se na jejich jmenování podílejí (tj. prezident a Senát), přímo volené jsou. Problematika jmenování členů Nejvyššího soudu je navíc často jedním z témat volební kampaně a už během ní se řeší možná jmenování v případě odstoupení či smrti jednoho z členů, byť toto téma nepatří z hlediska vnímání voličů mezi ta nejpodstatnější.²⁵ Krom toho si myslím, že autorita soudců Nejvyššího soudu není oslabena skuteností, že nejsou voleni. Sama Ústava ukládá, že prezident jmenuje soudce Nejvyššího soudu za souhlasu Senátu²⁶ a co by mohlo mít vyšší autoritu (v souladu se základní premisou originalismu), než právě to, co říká ústavní text? Legitimita soudců Nejvyššího soudu vychází primárně z Ústavy a demokratických institucí jí vytvořených.

V souvislosti s tím bývá kritiky originalismu (jako jsou např. dále zmiňovaný Paul Brest nebo John Hart Ely) namítáno, že Otcové zakladatelé byli jen elitní skupinou jedinců tvořenou výhradně majetnými bílými muži, kteří v době přijetí ústavního textu vůbec nemohli reflektovat dnešní podobu americké společnosti. Hlavním bodem jejich kritiky je tedy otázka: proč bychom se v 21. století měli do puntíku řídit myšlenkami

²⁴ Na konventu např. nebyli vůbec zastoupeni černoši a ženy.

²⁵ Např. během prezidentské kampaně 2008 byla Sonia Sotomayor zmiňována jako jedna z možných kandidátek na členku Nejvyššího soudu v případě zvolení Baracka Obamy. Mezi potenciálními kandidáty v případě zvolení Johna McCaina byli zmiňováni např. soudce odvolacího soudu v Salt Lake City Michael M. McConnell či významná washingtonská právnička Maureen E. Mahoney. Sonia Sotomayor pak byla skutečně jmenována v srpnu 2009. Zdroj: Lewis, Neil A. *Stark Contrasts Between McCain and Obama in Judicial Wars*. In: [online]. [21-2-2013].

Dostupné z: <http://www.nytimes.com/2008/05/28/us/politics/28judges.html>

Dále se během poslední prezidentské kampaně v roce 2012 diskutovalo o Kamale Harris, ministryni spravedlnosti státu Kalifornie, jako o možné nominaci v případě znovuzvolení Baracka Obamy, zatímco v případě zvolení Mitta Romneyho bylo zmiňováno jméno Paula Clementa, bývalého zástupce Spojených států před Nejvyšším soudem. Zdroj: Mears, Bill. *Election raises stakes for possible Supreme Court vacancies*. In: [online]. [21-3-2013].

Dostupné z: <http://edition.cnn.com/2012/09/30/politics/court-politics>

²⁶ U.S. CONST. art. II, § 2, cl. 2.

lidí, co jsou již dvě staletí po smrti a kteří žili v podmínkách a společnosti zcela odlišné od té dnešní? [Coan 2009: 849]

Profesor Paul Brest má proti originalismu další zásadní výtku, a to sice že tvůrci Ústavy byli velmi různorodou skupinou osob s často velmi odlišnými názory, a proto není možné spolehlivě určit, co bylo jejich záměrem při sepisování ústavního textu. [Brest 1980: 204] S tímto tvrzením souhlasí i jiní akademici jako Ronald Dworkin [Dworkin 1996: 149] či Thomas B. Colby a Peter J. Smith [Colby et al. 2009: 248]. Ústava je podle těchto kritiků sama o sobě velikým politickým kompromisem, a proto je vlastně nemožné spolehlivě uchopit jeden konkrétní kolektivní záměr jejich tvůrců.

Poté, co ministr spravedlnosti Reaganovy administrativy Edwin Meese III. vystoupil v roce 1985 s projevem k American Bar Association²⁷, kde obhajoval návrat k záměrům tvůrců Ústavy jako vhodný způsob její interpretace, soudce Nejvyššího soudu William J. Brennan Jr. reagoval projevem na Georgetown University, v němž dále rozvedl argumenty zmíněné profesorem Brestem. Brennan dokonce označil postup těch, co se snaží určovat původní záměry tvůrců Ústavy, za arogantní: „*Předstírat, že z dnešního pohledu dokážeme přesně určit, co tvůrci Ústavy zamýšleli, je projevem arogance. Většinou je obsah zdrojů, jako jsou záznamy debat z ratifikačních konventů, z nichž se při těchto úvahách vychází, dvojsmyslný. Jediné, co z těchto debat můžeme vyčíst, je to, že Otcové zakladatelé se na řadě ustanovení vůbec shodnout nemohli, a proto je text Ústavy tak obecný.*“²⁸ Bork na tuto kritiku odpovídá v knize *The Tempting of America*. Souhlasí s tím, že pokud by si soudci skutečně připisovali veškeré vědění o původních záměrech, šlo by o projev arogance. Že by toto soudci činili, však Bork odmítá. Pokud by totiž soudci přesně věděli, co bylo původním záměrem tvůrců ústavního textu, vždy by spolu zákonitě museli i souhlasit, a tudíž by nebylo třeba např. odvolacích soudců, v nichž rozhodují rozšířené panely soudců. [Bork 1991: 162]

Další námitka vůči originalismu se týká nejasností ohledně toho, čí záměr se má vůbec při interpretaci brát v potaz. Kdo vlastně jsou ti „Otcové zakladatelé“? Jsou to jen ti, kdo přímo sepsali Ústavu, nebo by se měl brát v potaz záměr všech, kdo o ní na

²⁷ American Bar Association je profesní organizací sdružující americké právníky a studenty práv. Jejím posláním je podílet se na profesním růstu jejích členů, udělovat akreditaci školám poskytujícím právní vzdělání nebo vytvářet etická pravidla při poskytování právních služeb. Zdroj: American Bar Association. [online]. [22-2-2013]. Dostupné z: http://www.americanbar.org/utility/about_the_aba/aba-mission-goals.html

²⁸ Brennan Jr., William J. *Speech given at the Text and Teaching Symposium, Georgetown University, October 12, 1985, Washington, D.C. 2006.* Dostupné z: http://www.pbs.org/wnet/supremecourt/democracy/sources_document7.html [22-2-2013] Uvedený citát je mým vlastním překladem.

konventu ve Filadelfii debatovali, či by dokonce mělo jít o záměr těch, kteří se účastnili ratifikace ve všech jednotlivých státech? Nejasnosti ve věci, či záměry mají být vlastně brány v potaz, pak dávají prostor ke kritice originalismu jako vnitřně velmi nesourodého a chaotického směru. [Colby et al. 2009: 248]

Někteří akademici dále namítají, že tvůrci Ústavy vlastně ani nechtěli, aby byl do budoucna brán ohled na jejich záměr při sepisování ústavního textu. Hlavním zastáncem této teorie je Jefferson H. Powell, který ve své práci rozebírá význam slova „*intent*“ a dochází k závěru, že jím v době sepsání Ústavy nebyly chápány osobní záměry tvůrců Ústavy. [Powell 1985: 885]. V této tezi jej podporuje i Ronald Dworkin [Dworkin 1996: 149], současný soudce Nejvyššího soudu Stephen Breyer [Breyer 2008: 112-113] či Thomas B. Colby a Peter J. Smith, kteří zastávají tezi, že záměrem tvůrců ústavního textu bylo, aby se budoucí generace jejich subjektivními záměry vůbec neřídily. [Colby et al. 2009: 248] O tom, že tvůrci Ústavy nechtěli, aby jejich záměry byly známy, má svědčit i skutečnost, že se konvent ve Filadelfii scházel tajně a záznamy z něj nebyly pořizovány za účelem jejich zveřejnění. [Thomas 2011: 8]

Výše zmíněné výhrady vůči originalismu proto vedly k změně jeho základních premis a dalšímu štěpení. Hlavní motivací těchto změn byla snaha čelit kritice originalismu jako příliš hypotetického a spekulativního přístupu. [Alicea 2012: 75] Místo původního záměru měl být nově zkoumán význam slov v takovém smyslu, jaký s nimi byl spojován v době schválení Ústavy. Takto vznikla odnož zmíněná již výše, nazývaná také „*original meaning originalism*“, která se tedy odklání od úplně původní teorie známé jako „*original intent originalism*“. S tímto zásadním obratem originalismu směrem k čistému textualismu je spojován především současný člen Nejvyššího soudu Antonin Scalia. Scalia tak studium záměru tvůrců Ústavy zcela zavrhl a soustředil se jen na text zkoumaného ustanovení: „*Nikdy mě neuslyšíte odkazovat na původní záměr, protože já jsem v první řadě textualista a až na druhém místě originalista. Textualistu nezajímá, zda tvůrci Ústavy měli nějaký skrytý záměr, když ústavní text přijali. Mě zajímají slova v textu, a to v takové formě, v níž byla předložena lidu Spojených států a jak byla tato slova lidem chápána.*“²⁹ Pro Scaliu je tedy podstatný jen text, nikoliv záměr tvůrců Ústavy: „*Co se v Ústavě snažím najít, je to, co hledám i v zákonech:*

²⁹ Scalia, Antonin. *Judicial Adherence to the Text of Our Basic Law: A Theory of Constitutional Interpretation*. [online]. [22-2-2013].

Dostupné z: <http://www.proconservative.net/pcvol5is225scaliatheoryconstlinterpretation.shtml>
Zmíněný výrok je mým vlastním překladem.

*původní smysl textu, nikoliv původní záměr jeho tvůrců.*³⁰ [Fleming 2012: 1171] Jinými slovy, původní chápání textu má být objektivnějším prostředkem interpretace, jelikož bere ohled pouze na samotný text a ignoruje záměry jeho tvůrců, které je velmi spekulativní spolehlivě určit.

Podle kritiků originalismu však ani tato změna v metodologii nevyřešila nejasnost ohledně otázky, o čí chápání (nikoliv tedy záměr) by vlastně mělo jít.³¹ [Colby et al. 2009: 251] Maggs zmiňuje, že pro tento směr není relevantní, co tvůrci Ústavy zamýšleli jednotlivými ustanoveními, ale jak by byl text obecně chápán rozumným člověkem té doby.³² Jak zmiňuje Richard S. Kay, charakteristika takového člověka musí brát v potaz kontext tehdejší doby, včetně stavu vzdělání tehdejší společnosti i regionu, odkud tato osoba pocházela. [Kay 2009: 721]

Moderní originalismus prošel od doby svého vzniku před čtyřmi dekádami zásadními změnami východisek a metodologie. Jeho metodologická inkoherece je zmiňována jako hlavní problém, jemuž originalismus jako směr musí v současnosti čelit. [Alicea 2012: 76] Dnes je originalismus natolik roztržštěn a do určité míry v mnohém natolik podobný přístupu, který řada zastánců tohoto směru odmítá, tj. konceptu „*Living Constitution*“ (viz níže), že ústavní teoretik Randy E. Barnett dokonce vyslovil otázku: „*Jste nyní již všichni originalisté?*“ [Fleming 2012: 1171]

I.2 Koncepce „*Living Constitution*“

Koncepce „*Living Constitution*“ má podobně jako originalismus různá chápání a označení. Setkat se můžeme s pojmy jako je „*consensualism*“³³ [Barber 2007: 64],

³⁰ Zmíněný výrok je mým vlastním překladem.

³¹ Colby a Smith zmiňují, že zdroj interpretace se nyní pouze přesunul z roviny zkoumání záměru tvůrců textu na zkoumání pochopení smyslu textu a problém se tím vlastně vůbec nijak nevyřešil. Scalia se sice zmiňuje o chápání textu „lidem Spojených států“ (viz Scaliův výrok), zatímco jiní autoři zkoumají chápání textu ve smyslu jeho porozumění tvůrci Ústavy nebo těch, kdo ji schvalovali na ústavních konventech. [Colby et al. 2009: 252] Scaliovo zaměření na „lid Spojených států“ je však myslím problematické např. toho důvodu, že zejména s ohledem na stav gramotnosti tehdejší společnosti (Kay zmiňuje, že až čtvrtina společnosti byla tehdy negramotná [Kay 2009: 707]) lze jen těžko hovořit o její jednotné představě o významu ústavního textu.

³² Pro přesnost bych uvedla, že Maggs hovoří o tomto člověku jako o „*reasonable person of the era*“. [Maggs 2009: 498] Podobnou charakteristiku zmiňuje i Randy E. Barnett, když se o takovém člověku zmiňuje jako o „*reasonable person in the relevant community of discourse*“. [Kay 2009: 722]

³³ Barber et al. jej chápou jako „*aktuální konsensus společnosti na významu ústavního textu*“. [Barber et al. 2007: 64] Uvedená citace je mým vlastním překladem definice z knihy.

„*Living tree doctrine*“ [Binnie 2007: 104] či „*evolving Constitution*“³⁴ [Perry: 2004: 4]. Tento koncept tedy stojí v opozici proti originalistické teorii, a proto je někdy prostě označován i jako „*nonoriginalism*“. [Colby et al. 2009: 241]

Původ tohoto přístupu je obecně připisován publikaci profesora McBaina z Columbia University Law School z roku 1927, nazývané „*The Living Constitution*“. [Rehnquist 1976: 401-402] Balkin datuje původ tohoto konceptu na počátek 20. století a dob progresivistického hnutí, kdy se začaly projevovat první formy regulace moderního státu. [Balkin 2009: 562] V rámci soudních rozhodnutí bylo chápání tohoto pojmu poprvé přiblíženo soudcem Oliverem Wendellem Holmesem v případě *Missouri v. Holland*³⁵: „*Pokud zkoumáme Ústavu Spojených států amerických, musíme si uvědomit, že se jedná o živý dokument, který nemohl dopředu předpovědět vývoj, i kdyby byl vytvořen těmi nejschopnějšími tvůrci. Oni si však uvědomovali, že vytváří organismus. Trvalo více než století a jejich následovníky to stálo mnoho potu a krve, aby dokázali, že skutečně vytvořili národ. Tento případ musí být rozhodnut s ohledem na naši dlouholetou národní zkušenost, nikoliv tedy s ohledem na to, co bylo někým řečeno před více než sto lety.*“³⁶ V případě *Joseph Burstyn v. Wilson*³⁷ soudce Felix Frankfurter rovněž hovoří o Ústavě jako o „*živém organismu, nikoli pouze literární kompozici*“. [Bloom 2009: 159] Základní ideová východiska tohoto přístupu přiblížil později i jeden z jeho hlavních zastánců a bývalý člen Nejvyššího soudu William J. Brennan Jr.: „*Současní členové Nejvyššího soudu čtou Ústavu jako Američané 20. století. Sice studujeme historii doby přijetí Ústavy, ale hlavní je pro nás jediná otázka: co jednotlivá ústavní ustanovení znamenají v naší době? Co je na Ústavě geniální, není to, že by měla stejný význam jako v době, která je již dávno minulostí, ale především v přizpůsobivosti jejích obecných ustanovení vůči problémům a potřebám současné společnosti. Jaký význam měly ústavní principy v dřívějších dobách, nemůže být vůbec poměřováno s vizí současnosti. Co tyto principy znamenají dnes pro nás, se nebude moci zase poměřovat s vizí generací budoucích.*“³⁸ [Colby et al. 2009: 263]

³⁴ Slovo „*evolving*“ by se dalo přeložit jako „*vyvíjející se*“. Má tedy jít o takovou ústavu, kde se význam ústavního textu mění a přizpůsobuje aktuálním potřebám společnosti.

³⁵ 252 U.S. 416 (1920).

³⁶ *Ibid.*, at 252. Zmíněný citát je mým vlastním překladem.

³⁷ 343 U.S. 495 (1952).

³⁸ Zmíněný citát je mým vlastním překladem.

Po vzoru doktríny z kanadského ústavního práva³⁹ je i podle tohoto konceptu Ústava USA přirovnávána k živému stromu, který má své kořeny v samotném ústavním textu, ale postupem doby se tento text přizpůsobuje aktuálním potřebám společnosti. Tento strom se větví různými směry a jeho listy pak představují jednotlivá soudní rozhodnutí. Podle Davida A. Strausse, jednoho z hlavních současných zastánců této teorie, není Ústavou pouze její text, ale v širším pojetí má jít o soubor ústavních tradic a především rozhodnutí Nejvyššího soudu v souladu s právní kulturou common law. [Balkin 2012: 1129]

Jack Balkin, další z hlavních zastánců tohoto přístupu, nechápe tento koncept pouze jako jednu z metod ústavní interpretace při posuzování významu jednotlivých slov v textu, nýbrž i jako prostředek ústavní konstrukce, prostřednictvím něhož dochází např. k vytvoření nových vládních institucí typu Federálního rezervního systému či k vytvoření pravidel jednání komor Kongresu. K ústavní konstrukci má podle něj docházet v situacích, kdy je ústavní text moc vágní nebo neřeší aktuální ústavní problém – právě tehdy mají být vytvořeny nové doktríny či zákony, aby se vyplnily ústavní mezery. Podle Balkina nejde pouze o koncept přisuzovaný soudcům, kteří by podle tohoto rámce měli rozhodovat jednotlivé případy, ale o koncept, který má osvětlit, jak dochází k proměnám Ústavy skrze interakci mezi politickými institucemi a soudy a proč a do jaké míry je tento proces demokraticky legitimní. [Balkin 2009: 549-550]

Koncepce „*Living Constitution*“ se opírá především o tvrzení, že obecný jazyk Ústavy byl jejími tvůrci zamýšlen právě pro ten účel, aby mohl být budoucími generacemi interpretován v souladu se společenským vývojem. Ústava tedy nemusí být nutně měněna ústavními dodatky, aby s tímto vývojem udržela krok. Podle Davida A. Strausse není přijímání ústavních dodatků tak důležité, neboť v minulosti se ukázalo, že pro společenskou praxi mají jen omezený význam: buď ústavní dodatky jen formálně stvrdily změny, kterými společnost již stejně dávno prošla, nebo naopak prosadily něco zcela nového, čemu se společnost vzdírala a nebylo tak možné ústavní změny v reálu praktikovat.⁴⁰

³⁹ „*The Living Tree Constitution*“ je doktrína kanadského ústavního práva, podle níž musí být kanadská ústava interpretována v co nejširším a nejprogresivnějším smyslu, aby se přizpůsobila aktuálním potřebám společnosti. [Binnie 2007: 104]

⁴⁰ Strauss poukazuje např. na omezený praktický význam tzv. rekonstrukčních dodatků Ústavy (tj. dodatků XIII., XIV. a XV.), které ve skutečnosti dostaly reálného naplnění až ve 20. století. [Balkin 2012: 1134]

Kritika tohoto přístupu pak víceméně vychází z původního ideového východiska originalismu, tj. z teorie lidové suverenity. Např. William H. Rehnquist namítá, že obecný jazyk ústavních ustanovení byl sice zamýšlen s tím účelem, aby Ústava byla schopna odpovědět na možné problémy, s nimiž se setkají následující generace, nicméně tyto problémy má řešit volený orgán jako je Kongres a prezident, nikoliv Nejvyšší soud. Dále se podle Rehnquistovy kritiky koncept „*Living Constitution*“ zásadně rozchází s charakterem Ústavy, která byla sepsána právě jako dokument, který svěřil rozhodování o chodu země výhradně voleným složkám moci. [Rehnquist 1976: 403] Základní kritikou tohoto konceptu je tedy obava, že soudci půjdou ve svém rozhodování zcela mimo rámec ústavního textu a budou vytvářet ústavní konstrukce a doktríny podle vlastní libovůle. Tedy jinými slovy – koncepce „*Living Constitution*“ má soudce svádět k přílišnému aktivismu, na který originalismus při svém vzniku reagoval a který označil za nelegitimní. Jack Balkin proti této kritice konceptu „*Living Constitution*“ zase namítá, že soudci nemohou nikdy jednat zcela podle vlastní libovůle, ale podléhají řadě institucionálních omezení. Mezi tato omezení patří řádné odůvodňování případů a především proces jmenování soudců do jejich funkce. [Balkin 2009: 565-569; Balkin 2012: 1131] Podle Davida A. Strausse je to dále i samotný systém common law, vycházející z osvědčených ústavních tradic a precedentů, který soudcům znesnadňuje jednání dle vlastní libovůle. Podle Strausse je právní systém common law vhodný pro interpretační koncept „*Living Constitution*“, neboť kombinuje stabilitu a přizpůsobivost, zároveň však zabraňuje tomu, aby se ústavní doktríny měnily příliš rychle. [Balkin 2012: 1130]

Podle Rehnquista se navíc tento koncept v historii Spojených států neosvědčil, zejména přihlédneme-li k některým rozhodnutím Nejvyššího soudu. Rehnquist mezi taková rozhodnutí, kde Nejvyšší soud aplikoval přístup „*Living Constitution*“, řadí např. jeden z nejkontroverznějších případů rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu *Lochner v. New York*⁴¹. Podle Rehnquista se tehdy soudci přiklonili na základě vlastního subjektivního usouzení k teorii sociálního darwinismu a ekonomické teorii laissez faire oproti standardně přijatým zákonům. [Rehnquist 1976: 406-412] Podle mého názoru však Rehnquist zcela opomíjí jiná, jinak veskrz pozitivně přijímaná

⁴¹ 198 U.S. 45 (1905). V tomto případě Nejvyšší soud vyhodnotil zákon státu New York jako protiústavní pro porušení XIV. dodatku Ústavy (konkrétně mělo jít o klauzuli o právu na spravedlivý proces, podle níž nemohou státy zbavit nikoho života, svobody a majetku bez řádného soudního procesu) tím, že zabraňuje svobodnému podnikání, resp. narušuje svobodu uzavírat smlouvy. Zákon konkrétně zakazoval pekařům pracovat více než 10 hodin denně a celkem 60 hodin týdně.

rozhodnutí Nejvyššího soudu, jako jsou např. *Brown v. Board of Education* a jiná rozhodnutí z doby 60. let, která byla přijata právě v souladu s tímto konceptem.

Spor mezi originalismem a konceptem „*Living Constitution*“ má výrazně politickou dimenzi a z prací zastánců obou přístupů jsou patrné jejich politické motivace. Byť to někteří autoři popírají, oba přístupy jsou ve většině případů prostředkem dosažení konzervativních či liberálních politických rozhodnutí. Zatímco konzervativcům, kteří např. favorizují omezení sociálních programů, je zpravidla bližší originalismus, neboť nabízí schůdnější argumentační podklad pro tvrzení, že je takový program v rozporu s Ústavou, neboť nikdo v 18.století příslušné ústavní zmocnění, na jehož základě byl takový program prosazen, nezamýšlel (a ani zamýšlet nemohl), liberálové zpravidla favorizují koncept „*Living Constitution*“, který v sobě mimo jiné skýtá tu výhodu, že částečně řeší problém, že je velmi obtížné k Ústavě přijmout ústavní dodatek, který by jejich agendu ústavněprávně stvrdil.

II. VÝZNAM MEZISTÁTNÍ OBCHODNÍ KLAUZULE

Od roku 1824, kdy Nejvyšší soud rozhodl v případě *Gibbons v. Ogden*⁴², vůbec první kauze týkající se čl. I, oddílu 8, odst. 3 Ústavy, padlo na stovky rozhodnutí ohledně této zdánlivě jasné a jednoduché věty: „*V pravomoci Kongresu je [...] řídit obchod [...] mezi jednotlivými státy federace.*“ Těchto pár slov postupem doby nabralo na velikém významu ve vývoji amerického federalismu (tj. vztahu mezi federální vládou a jednotlivými státy) a interpretace této klauzule měla dalekosáhlé důsledky v oblasti sociálního a ekonomického vývoje země. Nespočet případů týkajících se právě mezistátní obchodní klauzule, které Nejvyšší soud začal řešit zejména v souvislosti s novými problémy a možnostmi země ke konci 19. století, vedl k dalšímu rozšiřování pravomocí federální vlády. Zatímco zakomponování tohoto ústavního ustanovení pramenilo z jednoho z hlavních nedostatků Článků konfederace, tj. prevence obchodních válek mezi státy (a do konce 19. století k tomuto účelu tato klauzule i primárně sloužila), s pokročilou industrializací země se zejména v posledních dvou dekádách 19. století Kongres spoléhal na tuto pravomoc stále častěji a užíval ji k prosazení celé řady zákonů odpovídajících na nové problémy (zejména např. úpravy již zcela nevyhovujících pracovních podmínek), kterým země musela čelit, neboť národní ekonomika se stávala stále více propojenější.

V dnešní době má toto ustanovení Ústavy mnohem širší význam, smysl a důležitost, než mu byla přikládána samotnými tvůrci Ústavy. Do dnešní doby se vedou spory o tom, co Otcové zakladatelé měli v úmyslu zahrnout pod tak zdánlivě jasné slovo jako je „*commerce*“, stejně jako se vedou diskuse o významu slov „*to regulate*“ a „*among the several states*“. Zde proti sobě opět stojí zastánci koncepce originalismu a „*Living Constitution*“ (stejně jako zastánci práv států oproti federalistům), jejichž východiska byla popsána v předchozí kapitole. Při studiu výkladu těchto autorů je někdy až s podivem, že pojednávají o interpretaci téhož ustanovení, neboť jejich stanoviska se mnohdy značně liší. Byť je literatura ohledně výkladu zmíněných slov ve vzájemném rozporu, autoři vykazují až pozoruhodnou shodu na tom, proč bylo toto ustanovení do Ústavy vůbec zakomponováno, přičemž nejběžnějším odůvodněním je snaha zabránit obchodním válkám mezi státy.

Pro pochopení souvislostí ohledně přístupů k tomuto ústavnímu ustanovení Rehnquistovým a Robertsovým soudem, kterým se zabývá následující kapitola, je třeba

⁴² 1 U.S. 22 (1824).

alespoň obecně nastínit vývoj judikatury Nejvyššího soudu v období od roku 1824 až po 80. léta 20. století, kdy se Nejvyšší soud začal navracet k restriktivní interpretaci konce 19. století. Charakter angloamerické právní kultury, který je založen na precedenčních rozhodnutích soudů, dále umocňuje význam popisu vývoje této judikatury, neboť jednotlivá rozhodnutí na sebe navzájem navazují a odkazují, zejména potom tehdy, pokud Nejvyšší soud vytvořil v nějakém rozhodnutí zvláštní test či doktrínu. S ohledem na dnešní význam studovaného ustanovení je záhodno zmínit, proč bylo do Ústavy vůbec zakomponováno a co se od něj očekávalo, stejně jako jeho význam v rámci federálního uspořádání Spojených států, který byl na konci 18. století zcela odlišný od dnešního pojetí.

II.1 Interpretací spory ve věci mezistátní obchodní klauzule a Otcové zakladatelé

Nutnost jednotné regulace obchodu mezi státy je v akademické literatuře zmiňována jako jedna z nejdůležitějších motivací pro svolání ústavního konventu ve Filadelfii a vytvoření nové, federální Ústavy. [Noyes 1907: 255; Anderson 1908: 74; Currie 1988: 27; Bork et al. 2002: 850 a 859; Shapiro et al. 2003: 1209; Johnson 2004: 22; Carruba et al. 2006: 566; Cushman 2010: 24; Raskin 2011: 3] Tuto motivaci dokonce zmiňuje předseda Nejvyššího soudu John Marshall v případě *Gibbons v. Ogden* z roku 1824. Původní ústava země se totiž ukázala jako velmi neefektivní a se správou nově vzniklého státu vyvstaly nové problémy, které Články konfederace neuměly řešit. Před válkou za nezávislost řídila obchod mezi koloniemi Velká Británie, nicméně po vzniku samostatných Spojených států a po přijetí Článků konfederace nebyla tato pravomoc nikomu svěřena.⁴³ Článkům konfederace chyběly prostředky, jak zabránit nadměrnému importu do země a zároveň vybrané peníze využít pro plynulý chod země.⁴⁴ [Bork 2002: 855-857] Obchod byl tedy řízen legislativami jednotlivých

⁴³ Podle Andersona byla problémem Článků konfederace mimo absenci jednotné úpravy pravidel vnitrostátního obchodu i neexistující jednotná regulace obchodu se zahraničím, stejně jako o neschopnost Konfederace efektivně vybírat peníze na splacení dluhů z doby války za nezávislost. [Anderson 1908: 74] Podstatným nedostatkem Článků konfederace byla i absence prostředků, kterými by se přijaté zákony vynucovaly, stejně jako skutečnost, že v řadě záležitostí bylo vyžadováno dosažení jednomyslného souhlasu, zejména potom v přijímání ústavních dodatků. [Kozák et al. 2008: 32-33]

⁴⁴ Calvin H. Johnson zmiňuje, že je třeba mít na paměti, že federální Ústava byla sepsána v době, kdy bylo ekonomické myšlení ovlivňované merkantilismem, který razil myšlenku, že by se země měly zaměřovat především na export a import naopak omezit. Domácí výroba byla naopak vnímána jako zdroj národního bohatství. Merkantilismus dále podporoval vládní regulaci a podle autora Otcové zakladatelé

států, což způsobovalo napětí a zmatek. Tato pravomoc nebyla do Článků konfederace zakomponována podle Waltera C. Noyese zřejmě i z toho důvodu, že v předrevolučních letech nebyl pozemní obchod mezi státy natolik rozvinut, neboť manufaktur bylo jen velmi málo a zboží se do Spojených států spíše dováželo. [Noyes 1907: 253-254] Diane McGimsey zmiňuje, že ekonomický růst kolonií závisel spíše na vývozu vyrobených věcí do zahraničí a mezi koloniemi navzájem směna nebyla tak intenzivní. [McGimsey 2002: 1707]

Během prvních pár let existence Spojených států na sebe státy pohlížely jako na soupeře a místo jednoty Unie sledovaly často spíše vlastní sobecké zájmy. [Bork 2002: 884] Důsledkem tohoto konkurenčního prostředí mezi státy tak bylo uvalování různých druhů protekcionistických obchodních bariér, zejména potom v podobě zvláštních tarifů při přesunu komodit z jednoho státu do druhého. [Richards 1989: 163; Raskin 2011: 3] To potom vedlo k různým formám protiopatření ze stran postižených států, což zemi jako celek dosti oslabovalo.⁴⁵ Motivací pro uvalování poplatků jednotlivými státy byl i nedostatek peněz poté, co se Spojené státy osamostatnily od Velké Británie, což znamenalo omezení původního přísunu peněz od mateřské země, stejně jako alespoň zpočátku i razantní omezení obchodních styků mezi oběma zeměmi. Tyto kroky států Unie narušovaly jednotu země, která však byla pro nově vzniklý stát velmi důležitá. Tento politický a ekonomický aspekt uvalovaných obchodních bariér se zdál natolik vážný, že se tvůrci Ústavy dokonce obávali propuknutí války mezi státy a rozpadu země. [Bork 2002: 855]

Jako hlavní zdroje motivace pro přijetí nové ústavy a s ní i jednotné regulace obchodu národní legislativou uvádí literatura hned několik: 1) nutnost přijetí prostředku, který by zabránil obchodním válkám a přijímání diskriminačních opatření mezi státy a naopak povzbudil obchod jako takový [Anderson 1908: 76; Currie 1988: 30; Crowell 2006: 254; Kozák et al. 2008: 34; Bork 2002: 852 a 858; Shapiro et al. 2003: 1209; Johnson 2004: 2; Graglia 2008: 786; Balkin 2010: 24], 2) vytvoření nástroje pro výběr peněz do národní pokladny [Noyes 1907: 254; Johnson 2004: 2 a 15; Thomas 2005: 5], 3) odstranění státního protekcionismu a vytvoření volného trhu [Johnson 2004: 3 a 42;

nepodporovali myšlenku, že se trh bude regulovat sám od sebe. Merkantilistické myšlenky se pak podle Johnsona projeví i na podobě některých ustanovení Ústavy, zejména potom čl. I, oddílu 9, odst. 5: „*Na výrobky, vyvezené z kteréhokoliv státu, nesmí být uvalena žádná daň ani clo.*“ Oproti tomu clo na dovoz Ústava nezakazuje. [Johnson 2004: 28, 31-32]

⁴⁵ Státy se např. snažily chránit své zájmy tak, že promíjely dluhy dlužníkům, kteří měli závazky vůči věřitelům z jiných států. Záhy se tak vytvořila skupina „dlužnických“ a „věřitelských“ států, což jednotě nově vzniklého státu rovněž nepřidalo. [Bork 2002: 856]

Herman 2007: 5; Levy 2011: 5].⁴⁶ Vzkvétající obchod byl navíc vnímán jako jeden z hlavních zdrojů prosperity země, navázání přátelských vztahů mezi státy a prohloubení integrace a harmonie Unie. [Hamilton et al. 1994: 81] Sám James Madison se 40 let od konání ústavního konventu vyjádřil, že hlavním účelem inkorporace mezistátní obchodní klauzule bylo zabránit velikým, přístavním státům jako New York v narušování harmonických vztahů mezi státy vytvářením obchodních bariér v podobě poplatků uvalovaných na importované zboží, které z New Yorku putovalo do dalších států. [Barnett 2003: 309; Johnson 2004: 43]

S ohledem na zmiňovaný význam mezistátní obchodní klauzule je proto myslím dosti překvapující, že se akademici shodují na tom, že na samotném konventu nevzbuzovala tato část Ústavy větší kontroverzi a nebyla předmětem vášnivých debat. [Currie 1988: 27; Johnson 2004: 1 a 6; Thomas 2005: 5; Natelson 2006: 839] Možná tomu tak je i z toho důvodu, že na nutnosti regulace obchodu mezi státy existovala taková shoda, že i odpůrci Ústavy antifederalisté neměli s tímto ustanovením v nově předkládané Ústavě větší problém.⁴⁷ [Richards 1989: 64; Johnson 2004: 22 a 43; Natelson 2006: 839] Federalisté pak při propagaci nové federální Ústavy často argumentovali, že v případě jejího nepřijetí dojde ke zdražení komodit, neboť veliké přístavní státy budou zneužívat svého postavení a na „slabší“ státy tak budou uvalovat nadměrné poplatky. [Johnson 2004: 43] Je však poměrně jasné, že dnešní chápání mezistátní obchodní klauzule se zcela odlišuje od vize tvůrců Ústavy. William A. Anderson je dokonce toho názoru, že kdyby antifederalisté jen tušili, do jakých rozměrů

⁴⁶ Jamie Raskin ve své práci zmiňuje, že účelem tohoto ústavního ustanovení byla i snaha o vytvoření národního tržního prostředí, které by sloužilo „obecnému blahu“. [Raskin 2011: 3] V Raskinově pojetí však jde spíše o tvrzení, které není nijak argumentačně podloženo. Raskin se v tomto směru navíc i rozchází s pracemi jiných autorů, podle nichž nebylo tímto ustanovením zamýšleno více než zajištění jednotných pravidel pro pouhou směnu komodit mezi státy. [Noyes 1907: 255; Barnett 2003: 312; Johnson 2004: 53] Tato odlišná stanoviska autorů souvisí s jejich rozdílným výkladem slova „commerce“, viz dále v textu.

⁴⁷ Robert Natelson ve své práci zmiňuje, že antifederalisté se spíše obávali mnohem vágnějších ustanovení Ústavy. Problémy měli zejména s tzv. *Necessary and Proper Clause* (v české literatuře tzv. *pružná klauzule*), tedy čl. I., oddílem 8, odst. 18, který říká: „V pravomoci Kongresu je [...] vydávat všechny zákony nutné k uskutečňování shora uvedených pravomocí a všech ostatních pravomocí, propůjčených touto Ústavou vládě Spojených států, jejím departmentům a úředníkům.“ [Natelson 2006: 839] Této poměrně vágní formulace se však antifederalisté obávali zřejmě oprávněně, neboť je dnes společně s mezistátní obchodní klauzulí využívána jako prostředek dalšího rozšiřování pravomocí federální vlády. [Barnett: 2008: 1005] Dodnes se ohledně této klauzule vedou spory o tom, zda Kongres opravňuje k vydávání zákonů za účelem efektivního provedení pouze těch pravomocí, jež jsou přesně vyjmenovány v čl. I, oddílu 8, nebo zda jde o obecné zmocnění k prosazení jakýchkoliv zákonů. [Herman 2007: 3]

pravomoc federální vlády skrze tuto klauzuli naroste, Ústava by zřejmě nikdy nebyla schválena.⁴⁸ [Anderson 1908: 75]

Bližší motivace tvůrců Ústavy jsou zmíněny v Listech federalistů. Na problém obchodní konkurence mezi státy upozorňuje Hamilton v eseji č. 7: *„Každý stát či samostatná konfederace by měly vlastní systém obchodní politiky. To by vedlo ke vzájemnému rozlišování, přednostem a omezením, jež plodí nespokojenost. [...] Podnikavý duch, který je pro obchodní část Ameriky tolik typický, nevynechá žádnou příležitost, aby se ukázal v pravém světle. Není ani trochu pravděpodobné, že by tento nezkontrolovaný duch bral valný ohled na obchodní předpisy, jimiž by se jednotlivé státy pokoušely zajistit výlučný prospěch svým občanům. Porušování těchto předpisů na jedné straně a snaha mu zabránit na straně druhé by logicky vedly k násilí a to zase k odvetě a válce.“*⁴⁹ [Hamilton et al. 1994: 58] Odstranění rivality mezi státy je podle Hamiltona důležité i z toho hlediska, že jednotná regulace bude činit z Ameriky i atraktivnější trh pro zahraniční státy. V eseji č. 11 píše: *„Kdyby [...] jednotlivé části Unie spolu soupeřily, pak by se navzájem střežily a zmařily by všechny slibné výhody, jimiž nás příroda laskavě obdařila. Při své nevýznamnosti by se náš obchod stal obětí nahodilého vměšování všech válčících stran.“* [Hamilton et al. 1994: 78] Své výtky proti tomuto zásadnímu nedostatku Článků konfederace opakuje Hamilton dále v eseji č. 22: *„Kromě již vyjmenovaných závad nynějšího federálního systému jsou zde ještě další, neméně významné, které rovněž přispívají k tomu, že se náš systém pro řízení záležitostí Unie naprosto nehodí. Všechny strany připouštějí, že jedním z nich je absence pravomoci vydávat závazné předpisy pro obchod. [...] Na první pohled musí být jasné, že neexistuje nic, co by více vyžadovalo federální dohled, ať už jde o zájmy obchodu nebo financí. To, že taková regulace neexistuje, už zabránilo sjednání výhodných smluv s cizími mocnostmi a vyvolalo nespokojenost mezi státy. [...] Poškozující a sousedským vztahům nepříznivá nařízení některých států, protikladná skutečnému duchu Unie, zavedla ostatním státům v různých případech oprávněnou příčinu k pohoršení a stížnostem. Nebudou-li omezovány ústřední vládou, stanou se*

⁴⁸ Bez povšimnutí by zřejmě neměla zůstat skutečnost, že autor přišel s tímto tvrzením již v roce 1908, tedy v době, kdy Nejvyšší soud spíše rozhodoval v neprospěch federální vlády při posuzování pravomoci Kongresu regulovat mezistátní obchod. Bylo to tedy ještě mnohem dříve, než Kongres začal využívat tohoto ustanovení pro účel prosazení zákonů v oblasti pracovního práva či občanských práv.

⁴⁹ Hamilton v této eseji konkrétně poukázal na stát New York, který byl zářným příkladem diskriminačních obchodních opatření vůči jiným státům, zejména potom státům Connecticut a New Jersey, které byly hlavními spotřebiteli komodit do New Yorku dovážených. [Hamilton et al. 1994: 58]

nejen škodlivými překážkami styku mezi různými částmi Konfederace, ale i významnými zdroji nevraživosti a nejednoty.“ [Hamilton 1994: 126-127]

Ačkoliv se akademici vesměs shodují ohledně účelu mezistátní obchodní klauzule, význam slov ji tvořících je předmětem sporů. Jde konkrétně o výklad tří slov či slovních spojení: „*commerce*“, „*to regulate*“ a „*among the several states*“. Autoři zabývající se touto problematikou by se dali rozdělit do dvou skupin: první jsou zastánci užšího pojetí slov i slovních spojení, druhá skupina autorů se kloní naopak k širšímu pojetí. Podle první skupiny tak slovo „*commerce*“ zahrnovalo ve své době pouhou směnu komodit („*trade and exchange*“)⁵⁰ a lodní dopravu („*navigation*“). Na druhé straně pomyslné barikády jsou však zastánci toho názoru, že slovo „*commerce*“ neznamenovalo pouhou směnu komodit, nýbrž zahrnovalo i jiné druhy činností jako je zemědělství („*agriculture*“), výroba („*manufacture*“), hornictví („*mining*“) a další činnosti, resp. že šlo o jakoukoli ekonomickou činnost. Spory se rovněž vedou o význam slova „*to regulate*“, což v užším pojetí může být chápáno jako pouhé stanovení pravidel nějaké činnosti („*to make regular*“), nebo v širším smyslu může zahrnovat kromě stanovení pravidel činnosti i její omezení či zákaz („*to govern*“). Sporný je konečně i výklad slov „*among the several states*“, jimiž může být v užším pojetí myšlen obchod mezi dvěma různými státy (potažmo občany různých států), nebo naopak může jít o regulaci jakékoliv aktivity státu, byť ve své podstatě lokální, která by však z celkového hlediska ovlivňovala i jiné státy (tzv. „*spillover effects*“).

Předním zastáncem užšího pojetí výkladu výše zmíněných slov je profesor ústavního práva Randy Barnett, který ve své práci *Restoring the Lost Constitution: The Presumption of Liberty* vychází z analýzy slovníků konce 18. století, denního tisku, Listů federalistů, záznamů z ústavního konventu ve Filadelfii a ratifikačních konventů v jednotlivých státech. Na Barnettovu práci pak navazuje řada jiných autorů, kteří se s jeho tvrzením buďto zcela ztotožňují, nebo jeho práci nějak dále rozšiřují. Takovými autory v současnosti jsou např. Richard Epstein, Robert Natelson nebo David Kopel.⁵¹ [Natelson 2006: 800] Užší pojetí jasně zastává i William Anderson [Anderson 1908: 74-75], Robert Bork [Bork 2002: 852], Eric R. Claeys [Claeys 2000: 19], Calvin H.

⁵⁰ V akademické literatuře je toto chápání také nazýváno „*trade theory*“. Tato teorie je dnes v judikatuře Nejvyššího soudu překonána, nicméně existují soudci (např. Clarence Thomas) či ekonomičtí libertariáni, kteří by si přáli její návrat. [Balkin 2010: 22]

⁵¹ Cenným doplněním Barnettovy studie je práce Roberta Natelsona, který zkoumal význam studovaných slov v právních knihách konce 17. a 18. století. I po studiu právních knih Edwarda Coka a Williama Blackstona došel k závěru, že slovo „*commerce*“ znamenalo pouze směnu, dopravu či konání trhů. [Natelson 2006: 820-826]

Johnson [Johnson 2004: 1], John R. Hermann [Hermann 2007: 3] či Nathan Speed⁵² [Speed: 2007: 489]. Druhá skupina autorů, zastávající naopak široké pojetí tohoto ustanovení se začala objevovat především v době 30. let 20. století, kdy Nejvyšší soud označil řadu zákonů Nového úředu Franklina D. Roosevelta za protiústavní. Vedoucí osobností této skupiny byl Walter Hamilton, profesor práva a ekonom Rooseveltovy administrativy, který v knize „*The Power to Govern: The Constitution, Then and Now*“ z roku 1937 podal kritiku Nejvyššího soudu pro příliš úzké pojetí mezistátní obchodní klauzule. Na Hamiltonovu kritiku navázal William Crosskey, podle něhož mělo slovo „*commerce*“ zahrnovat veškerou ekonomickou aktivitu a podle nějž spojení „*among the several states*“ mělo znamenat „*throughout the nation*“, tedy napříč celými Spojenými státy (má tedy jít o regulaci národní ekonomiky jako celku), nikoliv jen mezi dvěma a více státy. Na Hamiltonovu a Crosskeyho teorii navazují v současnosti i autoři jako Robert J. Pushaw, Grant S. Nelson nebo A. R. Amar. [Natelson 2006: 794] Autorem velmi rozsáhlé studie, podle níž má Kongres pravomoc regulovat v rámci mezistátní obchodní klauzule veškerou ekonomickou aktivitu, je Jack Balkin. [Balkin 2010]

Pokud jde o výklad slova „*commerce*“, Barnett nejdříve argumentuje logickou výstavbou znění klauzule. Pokud by věta zněla tak, že Kongres má pravomoc regulovat zemědělství a manufaktury s cizími národy, mezi jednotlivými státy federace a s indiánskými kmeny, ustanovení by znělo poněkud zvláštně. Pokud by bylo slovo „*commerce*“ nahrazeno spojením „*all gainful economic activity*“, věta by smysl sice dávala, nicméně pokud bychom takto nahradili slovo „*commerce*“ i v jiných částech Ústavy, smysl by se vytratil.⁵³ Barnett zakládá argumentaci o užším významu slova „*commerce*“ i na slovnících z konce 18. století. Johnsonův slovník např. definuje slovo „*commerce*“ jako „*intercourse, exchange of one thing for another, interchange of anything, trade, traffick*“. Pokud bychom však ve slovníku vyhledali slovo

⁵² Nathan Speed přistupoval ke studiu mezistátní obchodní klauzule prostřednictvím systematického výkladu ústavního textu, tj. zkoumal i jiná ústavní ustanovení a porovnával je se zněním ustanovení o mezistátním obchodu. Speed se konkrétně zaměřuje na tzv. *Indian Commerce Clause*, tj. pravomoc Kongresu regulovat obchod s indiánskými kmeny. Speed dochází k závěru, že s ohledem na skutečnost, že federální vláda získala kontrolu nad vnitřními záležitostmi kmenů skrze zvláštní smlouvy uzavřené s těmito kmeny, nikoliv skrze zmocnění regulovat obchod s indiánskými kmeny, nemůže mít ani obchodní klauzule širší význam než pouhou směnu komodit. [Speed 2007: 489]

⁵³ Autor konkrétně poukazuje na čl. I, oddíl 9, odst. 6, který říká: „*Prostřednictvím obchodních nebo finančních předpisů nesmí být přístavy jednoho státu zvýhodňovány před přístavy státu jiného.*“ V originále by toto ustanovení znělo: „*No Preference shall be given by any Regulation of Commerce or Revenue to the Ports of one State over those of Another.*“ Pokud bychom slova „*Regulation of Commerce*“ nahradili slovy „*Regulation of All Gainful Activity*“, věta by přestala dávat smysl.

„*agriculture*“ nebo „*manufacture*“, došli bychom ke zcela odlišným definicím, které s obchodem nemají nic společného. [Barnett 2003: 279-280] Právě Jack Balkin odkazuje ve své práci na tu samou definici Johnsonova slovníku a především zmínku slova „*intercourse*“, které podle něj nemůže mít čistě ekonomické, nýbrž i sociální konotace, tudíž podle něj musí mít toto slovo mnohem širší význam, než je mu ve skutečnosti přisuzován. Obchod měl podle něj vždy i dosti sociální aspekt kvůli jeho požadavku společenské interakce. [Balkin 2010: 5-6 a 15] Robert Bork opodstatňuje užší vymezení pojmu „*commerce*“ tím, že v debatách na ústavním konventu a v korespondenci tvůrců Ústavy byla slova „*commerce*“ a „*trade*“ běžně zaměňována, což má svědčit o skutečnosti, že tímto slovem nebyla v žádném případě myšlena aktivita směně předcházející (např. tedy zemědělství nebo výroba). [Bork et al. 2002: 862] Johnson ve své studii záznamů z ústavního konventu došel k závěru, že jeho účastníci používali slovo „*commerce*“ výhradně ve spojení se zahraničním obchodem⁵⁴ a lodní dopravou a v souvislosti s ukládáním různých cel a tarifů. [Johnson 2004: 6] Barnett dále argumentuje, že ve prospěch užšího pojetí svědčí i záznamy z konventu ve Filadelfii, kde bylo slovo v projevech delegátů použito celkem 43krát. Ani v jednom případě však slovo nebylo užito v tom smyslu, abychom z něj vyvozovali širší význam. Barnett zmiňuje, že o významu slova „*commerce*“ pouze ve smyslu směny komodit svědčí i skutečnost, že bylo opakovaně zmiňováno vedle „*agriculture*“ a „*manufacture*“, což má znamenat, že pojmy nebyly záměnné. Na podobný kontext slov odkazuje Barnett i při analýze Listů federalistů nebo soukromé korespondence tvůrců Ústavy. Podobně i na ratifikačních konventech v jednotlivých státech a v denním tisku (autor konkrétně analyzoval užití slova v novinách *Pennsylvania Gazette*) byl podle něj pojem „*commerce*“ užit jen v užším slova smyslu. [Barnett 2003: 280-287]⁵⁵ Podobně argumentuje ve své práci i Robert Bork. [Bork et al. 2002: 866-868]

Tvrzení, že spojení „*among the several states*“ znamenalo jen směnu komodit mezi alespoň dvěma různými státy, nikoliv tedy směnu komodit uvnitř jednoho státu, zakládá Barnett na myšlence, že jižanské státy by nikdy nepřistoupily k ratifikaci

⁵⁴ Debaty se většinou týkaly možných protiopatření vůči Velké Británii, která zpočátku uzavřela vstup americkým lodím do jejích přístavů a Západní Indie, kde měly americké výrobky svá odbytiště. Možností tedy bylo odpovědět stejným opatřením, ale nakonec na něj nedošlo. [Johnson 2004: 8 a 18]

⁵⁵ Co bych však Barnettovi vytkla, je skutečnost, že ve své práci nepodkládá svá tvrzení dostatečným množstvím odkazů na příslušné projevy či korespondenci. Autor navíc spíše ignoruje skutečnost, že v těch samých zdrojích, z nichž vychází, je poměrně často pojem „*commerce*“ zmiňován vedle pojmu „*trade*“ (tj. spojení „*trade and commerce*“ bylo dosti běžné), což by nás mohlo vést závěru, že tyto pojmy rovněž nebyly zaměnitelné.

Ústavy, pokud by Kongres měl mít pravomoc regulovat obchod uvnitř státu jako takového, neboť tím by měl pod kontrolou i jejich trh s otroky, což bylo pro jižanské státy nepřijatelné. [Barnett 2003: 209] Navíc pokud by pojem „*among the several states*“ měl znamenat jen směnu komodit mezi různými státy, i pojem „*commerce*“ musí být nutně chápán v tom nejužším pojetí, neboť zemědělství a manufaktury mezi několika státy zároveň provozovat nelze, leda že by se takové podniky nacházely na hranicích různých států. Pojem „*to regulate*“ podle Barnetta vylučuje možnost stanovení zákazu nějaké činnosti, neboť Johnsonův slovník opět jasně rozlišuje pojmy „*to regulate*“ a „*to prohibit*“. ⁵⁶ [Barnett 2003: 302-303]

II.2 Mezistátní obchodní klauzule ve federálním institucionálním uspořádání

Americký federalismus prošel v posledních dvou staletích dramatickým vývojem. Ačkoliv formálně bylo přijato jen několik dodatků Ústavy, které upravily poměr mezi federální vládou a státy, fakticky se oblasti, do nichž federální vláda zasahuje, velmi rozšířily. Zejména se tak děje skrze ústavní interpretaci, v níž Nejvyšší soud zachází dále než je čistě literární chápání textu, ale prostřednictvím různých ústavních konstrukcí pravomoci federální vlády dále dotváří a rozšiřuje. K tomuto jevu dochází zejména od 30. let 20. století a jsme jeho svědky do dnešní doby, byť v 80. a 90. letech zde byly výrazné snahy tento trend oslabit.⁵⁷

Mezistátní obchodní klauzule je pozitivním zdrojem moci federální vlády, tj. jde o jednu z přímo vyjmenovaných pravomocí (*enumerated powers*) čl. I, oddílu 8 Ústavy. [Barnett 1947: 1170; Raskin 2011: 2] Byť tato pravomoc nebyla při sepisování Ústavy nijak kontroverzní a nepočítalo se s tím, že právě skrze ni bude země do budoucna

⁵⁶ Barnettova argumentace je v tomto případě podle mého názoru poněkud zvláštní. Je jasné, že jde o dva různé pojmy. Přirozenou součástí regulace nějaké činnosti je ale myslím i to, že stanovím i pravidla ve smyslu zákazu nějaké specifické aktivity. Barnett při své argumentaci opět odkazuje na jiné části Ústavy, kde se slovo „*to regulate*“ vyskytuje, konkrétně potom na čl. I, oddíl 4, podle něhož může Kongres změnit ustanovení („*to alter such regulations*“) ohledně doby, místa a postupu voleb do Senátu a Sněmovny reprezentantů, který byl již stanoven státními legislaturami. Nemůže však zrušit volby jako takové, což má podle Barnetta znamenat, že samotná regulace nemůže zahrnovat i zákaz. Je však myslím jasné, že regulovanou aktivitu (tedy v tomto případě volby) nemůžeme zrušit jako takovou, nicméně si nedokážu dost dobře představit, jak by byla efektivní regulace nějaké aktivity prováděna, pokud by bylo nemožné zakázat např. nějaké dílčí aktivity, které s ní souvisí a ve skutečnosti narušují výkon regulované aktivity jako takové. Potom by nebylo možné v zákonných normách týkajících se voleb zakázat za účelem hladkého průběhu voleb např. volební agitaci ve volební místnosti apod.

⁵⁷ O tom, jak byly tyto snahy úspěšné, pojednává dále III. kapitola této práce.

prakticky spravována, dnes jde o jeden z vůbec nejdůležitějších zdrojů moci federální vlády moderních USA. [Noyes 1907: 255; Johnson 2004: 2-3; Thomas 2005: 8; Balkin 2010: 5; Kozák et al. 2008: 57] Právě skrze tuto část Ústavy se moc federální vlády rozšířila natolik, že návrat k jejímu zcela původnímu smyslu⁵⁸ by byl pro dnešní společnost nepřijatelný, neboť by to například znamenalo zrušení řady populárních zákonů z éry Nového údělu Franklina D. Roosevelta a Velké společnosti Lyndona B. Johnsona.⁵⁹ [Bork et al. 2002: 852] Zatímco tedy pravomoc regulovat obchod s cizími národy dělá ze Spojených států obchodní supervelmoc, pravomoc regulovat obchod mezi státy má svůj význam pro sociální a politický vývoj země, ať už v oblasti pracovního práva, práva spotřebitele, obchodního práva, práva životního prostředí nebo práva trestního.

Právě na vývoji této klauzule se promítá vývoj vztahu federální vlády a jednotlivých států, kde aktuální soudní judikatura reflektuje ideologii a představy soudců o institucionálním uspořádání země a vztazích mezi federální vládou a státy. [Fellman 1948: 156] Eskridge zmiňuje zejména politický aspekt rozhodování soudců v záležitostech týkajících se federalismu a mezistátní obchodní klauzule, kdy mají soudci Nejvyššího soudu spíše tendenci být na straně federální vlády. Eskridge tento jev odůvodňuje tím, že pro Nejvyšší soud jsou důležitější pozitivní vztahy s Kongresem než se státními legislativami, neboť je to právě Kongres, který může tyto soudce odvolat skrze impeachment, změnit počet soudců tento soud tvořících či změnit jeho jurisdikci. [Eskridge et al. 1994: 1359-1367]

Státy disponují tzv. policejními pravomocemi (*police powers*). Ústava však vymezuje hranice těchto pravomocí tím, že pozitivně vyjmenovává pravomoci federální vlády, zatímco státům jsou na základě X. dodatku Ústavy ponechány všechny

⁵⁸ Nutno však zmínit, že Robert Bork zde hovoří o původním záměru tvůrců Ústavy (*original intent*, viz předchozí kapitola této práce) pouze tak, jak jej chápe on sám. Je totiž řada autorů [Balkin 2010: 50; Raskin 2011: 2], co rovněž odkazuje na původní záměr, ale interpretuje jej tak, že tvůrci Ústavy vlastně chtěli z tohoto ustanovení Ústavy vytvořit zdroj pravomoci pro všeobjímající správu země. Tito autoři naopak zastávají názor, že dnešní velmi široké pojetí federální moci je zcela v souladu se záměry Otců zakladatelů.

⁵⁹ Je zajímavé, že někteří originalisté jako Antonin Scalia nebo Robert Bork přijali Nový úděl a nevnímají jej jako protiústavní, byť je podle nich v rozporu s původním chápáním (*original understanding*, viz předchozí kapitola) ústavního textu. Antonin Scalia dokonce hodnotí tento postoj jako pragmatickou výjimku v rámci originalismu. Oproti tomu akademici jako Randy Barnett nebo Richard Epstein či soudce Clarence Thomas odmítají vůči Novému údělu učinit jakékoliv politické ústupky a naopak jej hodnotí jako protiústavní. [Balkin 2010: 3]

pravomoci federaci nedelegované nebo Ústavou přímo nezakázané.⁶⁰ [Thomas 2005: 5-6; Currie 1988: 30] Státy tedy nemohou zasahovat do takových záležitostí jako je např. půjčování peněz na účet Spojených států⁶¹, stanovení jednotných pravidel pro naturalizaci a jednotných pravidel konkurzního práva na celém území USA⁶², ražba peněz a úprava jejich hodnoty, úprava domácího a zahraničního kurzu a stanovení jednotných měr a vah⁶³, zřizování poštovních úřadů a poštovních cest⁶⁴, vyhlášení války⁶⁵, povolávání a vydržování vojska⁶⁶ apod. V návaznosti na tato ustanovení se judikaturou Nejvyššího soudu vyvinul koncept tzv. *Dormant Commerce Clause*. Jde o doktrínu, která není nikde v Ústavě explicitně zmíněna, ale vytvořila se až precedenčním rozhodováním Nejvyššího soudu v průběhu let. Jde ve své podstatě o negativní vymezení pravomoci státu v regulaci mezistátního obchodu, kdy je státům zakázáno i v případě absence federální legislativy vydávat zákony, které by mezistátní obchod nějak zatěžovaly.⁶⁷ Základy této doktríny byly položeny již v případě *Gibbons v. Ogden* v roce 1824, kdy předseda Nejvyššího soudu John Marshall definoval pravomoc Kongresu regulovat mezistátní obchod jako exkluzivní, tj. pouze jemu náležící. Má tedy jít o sféru, kam státy nemohou zasahovat. Podle Erica R. Claeys je tato doktrína trnem v oku konzervativních soudců (zejména Antonina Scaliie a Clarence Thomase, dříve i Williama Rehnquista), kterým se nelíbí idea, kdy Nejvyšší soud dozoruje nad státy, zda náhodu neprosadily zákon, který by neúměrně zatěžoval mezistátní obchod v případě absence federální zákonné úpravy, neboť to soudce staví do pozice zákonodárců, na nichž je v takových případech např. posouzení otázky, zda daný zákon slouží legitimnímu veřejnému účelu („*legitimate public interest*“) apod. Podle těchto soudců je tato doktrína pouhou smyšlenkou, která v ústavním textu nemá žádnou oporu.⁶⁸ [Claeys 2005: 798]

⁶⁰ „Práva, která Ústava výslovně nepřiznává Unii, ani je nevylučuje z pravomoci států, náležejí jednotlivým státům nebo lidu.“ X. dodatek Ústavy

⁶¹ U.S. CONST., art. I, § 8, cl. 2

⁶² U.S. CONST., art. I, § 8, cl. 4

⁶³ U.S. CONST., art. I, § 8, cl. 5

⁶⁴ U.S. CONST., art. I, § 8, cl. 6

⁶⁵ U.S. CONST., art. I, § 8, cl. 10

⁶⁶ U.S. CONST., art. I, § 8, cl. 11

⁶⁷ Takovou zátěží by bylo jasně diskriminační opatření státu ve prospěch nějakých lokálních zájmů, např. tedy uložení daně pouze na komodity do státu dovážené apod.

⁶⁸ Autor však přesto upozorňuje na pragmatický postoj soudce Scaliie, který je ochoten následovat tuto doktrínu v případech, kdy se jednotlivé státy uchýlí k přímé obchodní diskriminaci jiných států. Scalia je tedy ochotnější než soudce Clarence Thomas následovat dosavadní precedenty Nejvyššího soudu. [Claeys 2005: 799]

Regulaci čeho však tato pravomoc exkluzivně svěřená jen Kongresu zahrnuje, se stalo předmětem interpretace Nejvyššího soudu, který při posuzování jednotlivých případů bere ohled především na vážnost zatížení mezistátního obchodu specifickým opatřením státu, stejně jako na zájem a cíl, kterého stát chce příslušným zákonem dosáhnout. Rozsah regulovaných aktivit se zejména s ohledem na dramatický průmyslový rozvoj země v druhé polovině 19. století začal stále více rozšiřovat.

II.3 Interpretace mezistátní obchodní klauzule v historické perspektivě

Pro účely této práce jsem vývoj judikatury Nejvyššího soudu v otázce mezistátní obchodní klauzule rozdělila na 3 základní období. Ta se od sebe v základním pojetí liší vymezením šíře této klíčové pravomoci Kongresu. Vzhledem k již zmíněné skutečnosti, že zpočátku šlo o zcela nekontroverzní a zároveň nepřilíš využívané zmocnění Kongresu, první judikát o této klauzuli pochází až z roku 1824. [Bork et al. 2002: 860]

První období jsem tedy vymezila lety 1824 až 1937, neboť plně tuto pravomoc začal Kongres využívat až koncem 19. století, kdy země procházela obrovským průmyslovým rozmachem, od výstavby továren přes stavby železnic napříč americkým kontinentem.⁶⁹ Pod tlakem progresivistického hnutí si tyto nové podmínky vyžádaly přijetí norem o ochraně zaměstnanců, stejně jako normy omezující existenci monopolů, které koncem 19. století ovládaly většinu průmyslových odvětví. V této době Nejvyšší soud řešil především případy týkající se tzv. *Dormant Commerce Clause* (viz výše), tedy zabýval se především otázkou, zda nějaký státní zákon nadměrně nezatěžoval mezistátní obchod v případě absence federální legislativy, spíše než aby posuzoval ústavnost zákonů federálních.⁷⁰ [Noyes 1907: 258; Goodnow 1910: 220; Johnson 2004: 3-4; Thomas 2005: 9] Zejména ke konci 19. století a na počátku 20. století byl Nejvyšší soud ovlivněn myšlenkami *laissez faire* a sociálního darwinismu, a tak pojem

⁶⁹ Diane McGimsey zmiňuje, že především stavba transkontinentální železnice byla jedním z faktorů, které výrazně přispěly k ekonomickému rozvoji země. Mezi lety 1870 až 1890 počet milů tvořících železniční dráhu v zemi vzrostl o 214%, mezi lety 1890 až 1931 o dalších 157%. Nešlo pouze o železnice, neboť počátkem 20. století se s rozvojem automobilové dopravy posílila i výstavba silnic a cest. Ta se mezi lety 1921 až 1996 navýšila o 35%. [McGimsey 2002: 1707] Tyto údaje jsou důležité zejména z toho hlediska, že s sebou přinesly i vyšší intenzitu přepravy komodit z jednoho státu do druhého. Kongres tedy přirozeně s tím mohl regulovat stále více oblastí, neboť s integrující se ekonomikou země se stávalo více a více nepravděpodobné, že nějaká komodita alespoň jednou za dobu své existence neprojde skrze hranice různých států.

o stavbu Toto navýšení s sebou přirozeně přineslo i vyšší míru směny komodit mezi státy.

⁷⁰ Výjimkou z tohoto pravidla jsou případy, kdy Nejvyšší soud posuzoval ústavnost federálních zákonů, jako byl *Interstate Commerce Act* z roku 1887 nebo *Sherman Anti-Trust Act* z roku 1890.

„commerce“ vymezoval jako pouhou směnu komodit („trade and exchange“ nebo také „trade theory“, viz výše). To vedlo ve svém důsledku k tomu, že federální zákony byly, s výjimkou několika případů, kdy se projevíly progresivistické tendence ochrany společenské morálky (viz dále), většinou vyhodnocovány jako protiústavní.

Změna přišla až s rokem 1937, kdy došlo k zásadnímu obratu v judikatuře Nejvyššího soudu, který do té doby zrušil řadu zákonů Rooseveltova Nového údělu. V akademické literatuře se dodnes spekuluje o tom, co tento obrat přesně způsobilo. Jeho důsledkem však každopádně bylo urovnání vztahů mezi prezidentem a Nejvyšším soudem, který v následujících letech podržel ústavnost dalších zákonů Rooseveltova programu na hospodářskou obnovu země. Vzhledem k četnosti a významu judikátů z této doby (Nejvyšší soud v několika případech dosavadní judikaturu explicitně přehodnotil a vytvořil nové testy ústavnosti) jsem druhé období vymezila rokem 1937 až rozhodnutím *Wickard v. Filburn* z roku 1942, které představuje vrchol rozšiřování pravomocí federální vlády v oblasti regulace mezistátního obchodu.

Shovívavý postoj Nejvyššího soudu vůči Kongresu se pak stal trendem následujících 60 let, kdy Kongres začal sahat k regulaci daleko rozsáhlejší materie než čistě ekonomických aktivit či pracovního práva. Tato éra však skončila v 80. letech se jmenováním konzervativních soudců, jejichž agendou bylo posílit postavení států vůči federální vládě.

II.3.1 Restriktivní interpretace 19. a počátku 20. století

Již několikrát zmíněný případ *Gibbons v. Ogden*⁷¹ z roku 1824 pojednával o sporu Aarona Ogdena, který odkoupil od Roberta Fulltona a Roberta Livingstona licenci, kterou obdrželi od státu New York, na provoz veškeré lodní dopravy ve státě. Ogden původně v této oblasti podnikal s Thomasem Gibbonsem, nicméně se oba záhy rozešli. Gibbons však chtěl v této oblasti podnikat nadále (disponoval k tomu licenci od federální vlády), ale jeho činnost byla v rozporu se státní licenci, již nadále vlastnil Ogden a která mu zaručovala monopol na provoz veškeré lodní dopravy ve státě New York.⁷² Gibbons však tvrdil, že udělení této státní licence na výhradní provoz lodní dopravy je porušením čl. I, oddílu 8, odst. 3 Ústavy, neboť jde právě o sféru

⁷¹ 1 U.S. 22 (1824).

⁷² Tato doprava se pak zaměřovala zejména na přepravu osob z města Elizabethtown ve státě New Jersey do města New York City ve státě New York, týkala se tedy více států najednou.

mezistátního obchodu, kde má dle jeho názoru exkluzivní pravomoc jen Kongres. Nejvyšší soud v tomto případě musel posoudit, zda pojem „commerce“ zahrnuje i mezistátní lodní dopravu. Předseda Nejvyššího soudu John Marshall usoudil, že tomu tak skutečně je a vůbec poprvé judikatura Nejvyššího soudu tento pojem blíže definovala: „*Obchodem je myšlena nepochybně doprava, ale je to i něco navíc: jde o zvláštní druh obchodního styku mezi státy a uvnitř těchto států, který je řízen pravidly pro tento styk vytvořených.*“⁷³ První rozhodnutí ve věci tohoto ustanovení Ústavy tedy padlo ve prospěch federální vlády, neboť pravomoc regulovat mezistátní obchod zde byla popsána jako exkluzivní pravomoc Kongresu, kam státy nemohou nijak zasahovat, a proto je někdy případ *Gibbons* zmiňován zastánci extenzivního pojetí mezistátního obchodu. Zároveň však Kongres nemůže zasahovat do policejních pravomocí států.⁷⁴ Nutno však zmínit, zejména v kontrastu s případy druhé poloviny 20. století, že Marshall zde zároveň upozornil, že v žádném případě nemůže jít o regulaci obchodu *uvnitř* států jako takových. Lodní doprava je však podle něj natolik důležitým aspektem mezistátního obchodu, že bez ní by mohl prakticky jen stěží existovat. Byť tedy obchod nemůže existovat bez dopravy, samotná výroba je věcí států. Marshall dokonce zmínil, že i samotní tvůrci Ústavy měli v úmyslu lodní dopravu do pojmu „commerce“ zahrnout. Podle Randyho Barnetta tak není případ *Gibbons* příliš významný, neboť je podle něj jasné, že lodní doprava musela být v pojmu „commerce“ již při sepisování Ústavy nutně zahrnuta a případ tak vlastně nepřináší nic nového. [Barnett 2003: 291] Jak uvádí ve své práci William Eskridge a John Ferejohn, Nejvyšší soud měl za předsednictví Johna Marshalla tendenci rozhodovat spíše ve prospěch federální vlády.⁷⁵

⁷³ Uvedený citát je mým vlastním překladem.

⁷⁴ Na tuto zmínku zase upozorňují zastánci restriktivní interpretace. Marshall totiž konstatuje, že Ústava přesně vymezuje některé pravomoci federální vlády, zatímco všechny ostatní (tzv. zbytkové) pravomoci mají náležet státům. A mezi tyto pravomoci Marshall řadí právě i obchod *uvnitř států*. Autoři Robert Bork a Daniel Troy ve své práci uvádí, že judikatura Nejvyššího soudu ohledně toho, zda jde v případě regulace mezistátního obchodu o exkluzivní pravomoc Kongresu, či zda jde o pravomoc souběžnou (*concurrent*) s policejními pravomocemi jednotlivých států, je poměrně inkonzistentní. Zatímco v případě *Brown v. Maryland* [25 U.S. 419 (1827)] Nejvyšší soud uvedl, že tato pravomoc je exkluzivní, o dva roky později v případě *Willson v. Black Bird Creek Marsh Co.* [27 U.S. 245 (1829)] uvedl, že jde naopak o pravomoc souběžnou. [Bork et al., 2002: 871] Jak uvádí Thomas R. Powell, hranice mezi prostorem, kde je pravomoc Kongresu exkluzivní a kde je naopak sdílená, nebyla čitelná ani v polovině 19. století. Nejvyšší soud pak při posuzování této hranice vycházel hlavně z kritéria, že exkluzivní musí být v oblasti, kde je nutně vyžadována jednotná národní úprava, zatímco státy měly mít volné pole působnosti tam, kde byla žádoucí diverzifikovaná lokální úprava. [Powell 1921: 738]

⁷⁵ Tato tendence se asi nejvíce projevila v případě *McCulloch v. Maryland* [17 U.S. 316 (1819)], kdy Nejvyšší soud rozhodl, že Kongres má pravomoc vytvořit Druhou banku Spojených států, a to na základě tzv. pružné klauzule (*Necessary and Proper Clause*). Jinými slovy, je v pravomoci Kongresu vytvářet banky za tím cílem, aby Kongres efektivně vykonával pravomoci vyjmenované v čl. I, odst. 8 Ústavy.

Za prezidenství A. Jacksona a Martina van Burena a především předsednictví R. Taneyho však Nejvyšší soud začal rozhodovat spíše ve prospěch států. [Eskridge et al. 1994: 1373]

V roce 1837 Nejvyšší soud přehodnotil původní stanovisko, že pravomoc Kongresu regulovat mezistátní obchod náleží jen jemu. V případě *Mayor of the City of New York v. Miln*⁷⁶ šlo o zákon, který umožňoval, aby imigrantům přicházejícím ze zámorí bylo zabráněno ve vstupu do země, pokud by existovalo legitimní podezření, že by se stali finančně závislí na městě. Ačkoliv se vlastně jednalo o lokální regulaci migrace, Nejvyšší soud byl toho názoru, že jde o zákon, který byl prosazen v rámci tzv. policejních pravomocí státu a že takový zákon může stát přijmout, pokud pro danou problematiku neexistuje příslušná federální úprava. Velmi významný byl dále případ *Kidd v. Pearson*⁷⁷, v němž šlo o zákon státu Iowa, který zakazoval státní výrobu alkoholu. Proti tomuto zákonu bylo namítáno, že je protiústavní z toho hlediska, že zasahuje do oblasti, kterou může řídit jen Kongres, čímž byla na mysli výroba alkoholu a jeho následná distribuce do ostatních států. Toto tvrzení však bylo Nejvyšším soudem odmítnuto s tím, že pokud by Kongres mohl regulovat i samotnou výrobu, která se odehrává pouze uvnitř daného státu (byť se finální produkt této výroby dále převáží do dalších států za účelem prodeje), byla by jeho pravomoc bezbřehá. Jasně zde tedy byl odlišen obchod ve smyslu směny komodit a ve smyslu pouhé výroby uvnitř státu, jíž může řídit pouze daný stát. Tato distinkce mezi obchodem ve smyslu směny nebo naopak výroby byla promítnuta i do případu *United States v. E.C. Knight Co.*⁷⁸ V tomto zásadním případě z roku 1895 šlo o posouzení ústavnosti Shermanova antimonopolního zákona z roku 1890 (*Sherman Anti-Trust Act*)⁷⁹. Společnost vyrábějící cukr, nesoucí název American Sugar Refining Company, měla mít pod kontrolou až 98% výroby cukru v zemi po skoupení 4 společností zabývajících se touto činností, čímž mělo dojít k porušení Shermanova zákona, a federální vláda tak na společnost podala žalobu. Nejvyšší soud zde navázal na již zmíněný případ *Kidd v. Pearson* a rozlišil mezi

⁷⁶ 36 U.S. 102 (1837)

⁷⁷ 128 U.S. 1 (1888).

⁷⁸ 156 U.S. 1 (1895).

⁷⁹ Shermanův antimonopolní zákon byl zákon podepsaný republikánským prezidentem Benjaminem Harrisonem v roce 1890. Zákon mimo jiné především zakázal záměrné vytváření monopolů (nikoliv však monopolů, které na trhu vzniknou víceméně přirozeně) skrze nekalé praktiky za účelem ovládnutí a následné manipulace trhem. Záměr společnosti (tj. zda chce vytvořením monopolu přímo ovlivňovat obchod) byl pak důležitým kritériem pro posouzení protiústavnosti části Shermanova zákona v případě *E.C. Knight*, v němž Nejvyšší soud shledal, že podnik na výrobu cukru nevytvořil monopol čistě za účelem ovlivňování obchodu.

obchodem ve smyslu směny a obchodem ve smyslu pouhé výroby v daném státě: „*Obchod následuje po výrobě, ale není její součástí.*“⁸⁰ Výroba cukru zde byla vyhodnocena jako čistě vnitrostátní („*intrastate*“) činnost státu, do níž nemá Kongres pravomoc zasahovat. Případ byl rozhodnut v jednoznačném poměru hlasů 8 ku 1 a většinové stanovisko sepsal předseda Nejvyššího soudu Melville W. Fuller, který usoudil, že jde pouze o místní druh výroby, který mezistátní obchod ovlivňuje jen nepřímo. Případ *E. C. Knight* je také důležitý i z hlediska jasné distinkce přímých a nepřímých dopadů na mezistátní obchod, kdy Kongres mohl regulovat pouze ty, jež jsou přímé.⁸¹ Jediný disentuující soudce John Marshall Harlan vyčetl Nejvyššímu soudu, že tímto rozhodnutím ponechává občany jen tak napospas velikým monopolům, jejichž existence je příčinou vysokých cen komodit kvůli nedostatečně konkurenčnímu prostředí na trhu. Podle jeho názoru by se Nejvyšší soud měl zaměřit spíše na prospěch, který tento zákon občanům přinese (tj. volný trh), kdy ve své podstatě o regulaci mezistátního obchodu nepochybně jde a zákon tak nemůže být v rozporu s Ústavou. Jak zmiňuje Eric R. Claeys, případ *E. C. Knight* je významný i z toho hlediska, že šlo o první opravdu zásadní případ, kdy Nejvyšší soud zneplatnil ekonomický akt Kongresu (byť pouze jeho část, nikoliv zákon jako takový). [Claeys 2000: 23]

Výše popsaný postoj Nejvyššího soudu, kdy byly favorizovány spíše státy na úkor federální vlády a kdy byl mezistátní obchod ve většině případů interpretován ve smyslu směny komodit, přestával být pro modernizující a industrializující se Spojené státy vyhovující a neodpovídal ekonomickým realitám země. [Shapiro et al. 2003: 1210; Williams 2007 : 89] Cooke však zároveň uvádí, že je třeba zároveň zmínit i skutečnost, že Nejvyšší soud v druhé polovině 19. století alespoň opustil své původní chápání obchodu jako směny čistě *materiálních* věcí a v případě *Pensacola Tel. Co. v. Western Union Tel. Co.*⁸² uznal, že Kongres v rámci své pravomoci dosáhne i na aktivity nemateriální, které však s obchodem úzce souvisí, např. tedy telefonickou nebo telegrafickou komunikaci. [Cooke 1910: 414-416]

⁸⁰ „*Commerce succeeds manufacture, but is not part of it.*“ Uvedený citát je mým překladem.

⁸¹ Pro shrnutí bych tedy poznamenala, že Nejvyšší soud v rámci testů ústavnosti začal jasně v případě *Pearson* rozlišovat mezi čistě vnitrostátní (*intrastate*) a mezistátní (*interstate*) obchodní aktivitou, mezi obchodem ve smyslu výroby (*production, manufacture*) a obchodem ve smyslu pouhé směny komodit (*commerce*). V případě *E.C. Knight* dále došlo k vytvoření dichotomie nepřímého (*indirect effect*) a přímého vlivu (*direct effect*) na mezistátní obchod. Tyto testy ústavnosti pak byly opuštěny v souvislosti s přehodnocením postoje Nejvyššího soudu vůči programu Nový úděl F. D. Roosevelta, viz dále v textu.

⁸² 96 U.S. 1 (1877).

Nejvyšší soud měl tedy jasnou tendenci se v posuzování jednotlivých případů zaměřovat pouze na otázku, zda je regulovaná aktivita jen směnou komodit, či zda má zákonná úprava i širší rozměr, přičemž takové zákony měl tendenci vyhodnocovat jako protiústavní. Jistou odchylku od tohoto pravidla však představovaly případy, do nichž se promítly značně moralistické úvahy soudců. Pod vlivem progresivistického hnutí na počátku 20. století začaly být prosazovány zákony, jejichž účelem bylo odstranit či alespoň podchytit nějaké morálku pobuřující činnosti, např. hazardní hry a prostituci. V případě *Champion v. Ames*⁸³ z roku 1903 posuzoval Nejvyšší soud ústavnost federálního zákona *Federal Lottery Act* z roku 1895, který zakazoval obchod, resp. přepravu loterijních lístků napříč jednotlivými státy. Hlavní motivací Kongresu bylo podchytit hazard, který byl chápán jako nežádoucí jev pobuřující morálku. Důležitou otázkou tohoto případu však byla i vhodná interpretace slova „*to regulate*“ z čl. I, oddílu 8, odst. 3 Ústavy, tedy zda Kongres může mimo stanovení pravidel činnosti i nějakou aktivitu přímo zakázat (tj. v tomto případě zmíněnou přepravu).⁸⁴ Nejvyšší soud usoudil, že Kongres skutečně může nežádoucí aktivitu zcela zakázat. Jak však zmiňuje Barnett, tato pravomoc Kongresu však stále nemohla dosáhnout až k zákazu aktivit odehrávajících se pouze uvnitř daného státu, tj. Kongres by nemohl zakázat prodej a nákup loterijních lístků uvnitř daného státu. [Barnett 2003: 312] Ústavnost zmíněného zákona byla Nejvyšším soudem odůvodněna tím, že prodej loterijních lístků je mezistátní obchod⁸⁵ a že sama regulovaná aktivita je potenciálně pro mezistátní obchod nějak škodlivá. V případě *Hoke v. United States*⁸⁶ Nejvyšší soud posuzoval ústavnost zákona nazývaného *Mann Act* (či *White Slave Traffic Act*) z roku 1910. Tento zákon měl za cíl eliminovat převážení žen za účelem provozování prostituce přes

⁸³ 188 U.S. 321 (1903). Příklad je také známý pod názvem *Lottery Cases*.

⁸⁴ Dopusud tedy Nejvyšší soud spíše řešil případy, které vyžadovaly výklad slova „*commerce*“ (Jde o směnu komodit nebo i výrobu? Je tento obchod vnitrostátní nebo mezistátní a má přímý nebo pouze nepřímý dopad na mezistátní obchod?). Nyní se musel zabývat i výkladem slova „*to regulate*“, neboť bylo zpochybňováno, že pravomoc regulovat (tedy stanovit pravidla provádění nějaké činnosti) v sobě zároveň zahrnuje i pravomoc nějakou činnost zcela zakázat. Jinými slovy, Kongres začal nyní své pravomoci využívat i ve smyslu negativního výčtu regulovaných aktivit (tj. těch, které jsou přímo zakázány).

⁸⁵ Zároveň ale soudce Harlan upozornil na to, že nemůže jít o ledajaký převoz loterijních lístků. Aby Kongres mohl do této oblasti zasáhnout, jejich přeprava musí být vykonávána za čistě komerčním účelem, např. tedy tehdy, pokud by za samotnou přepravu byl účtován poplatek. Nemohlo by se to tedy vztahovat např. na soukromou osobu, co by si v jednom státě koupila loterijní lístek a již zakoupený by jej následně převezla do státu jiného.

⁸⁶ 227 U.S. 308 (1913).

hranice jednotlivých států.⁸⁷ Vzhledem k tomu, že federální normy dotýkající se trestního práva byly na počátku 20. století ještě poměrně ojedinělé, byl zmíněný zákon pochopitelně vnímán jako narušení policejních pravomocí států. Přesto Nejvyšší soud tento zákon vyhodnotil jako ústavní, byť je i ze samotného textu zákona podle mého názoru jasné, že hlavním záměrem Kongresu bylo eliminovat činnost, kterou společnost považovala za nemorální. Význam těchto dvou výše zmíněných případů spočívá v tom, že Kongres nyní mohl využít svou pravomoc i k zákazu šíření nějakého nežádoucího jevu skrze prostředky (*instrumentalities* či *channels of commerce*), které s mezistátním obchodem nějak souvisí (v tomto případě skrze dopravu), ačkoliv tato činnost, Kongresem označená za škodlivou, vůbec mezistátní obchod jako takový nějak neohrožuje.

Byť tedy Nejvyšší soud neváhal zakomponovat do svých rozhodnutí i vlastní morální úvahy a hodnocení, jeho soudci byli stále ovlivněni ekonomickou teorií *laissez faire* a vyznávali naprostou smluvní svobodu, což se projevilo v již zmíněném slavném případě *Lochner v. New York* z roku 1905. Tento postoj soudců se dále projevilo ve významném případě *Hammer v. Dagenhart*⁸⁸ z roku 1918. Kongres v roce 1916 prosadil zákon nazývaný *Keating-Owen Act*, který zakazoval mezistátní prodej věcí, které byly vyrobeny dětmi pod 14 let věku nebo dětmi ve věku 14 až 16 let, které však pracovaly v továrnách více než 8 hodin denně, přes noc, nebo více než 6 dní v týdnu. Nejvyšší soud tento zákon vyhodnotil jako protiústavní, neboť se mělo jednat o čistě vnitrostátní záležitost, která s mezistátním obchodem nijak přímo nesouvisí. Zároveň je tento případ zajímavý i tím, že stojí v kontrastu vůči již zmíněnému případu *Champion*, v němž byl Kongresem zakázán mezistátní prodej loterijních lístků. Byť Nejvyššímu soudu v případě *Champion* nevadilo stanovení zákonného zákazu jejich prodeje, zde bylo již stanovení zákazu hodnoceno jako problematické. Nejvyšší soud to odůvodnil tím, že v případech jako *Champion* či *Hoke* šlo o zákaz činnosti, jež je obecně vnímána jako škodlivá, zatímco věc vyrobená dětmi nikomu neškodí. Nejvyšší soud tedy dále stanovil požadavek, že i účel, za nímž je příslušný zákon schválen, se musí nějak týkat mezistátního obchodu, což v případě *Dagenhart* podle soudu splněno nebylo, neboť jediným motivem bylo celonárodní omezení dětské práce. S tímto většinovým

⁸⁷ Zákon se ve svém originálním znění konkrétně zmiňuje o zákazu převážení žen pro imorální a jiné účely (*immoral and other purposes*). Dosti vágní pojmosloví tohoto zákona však bylo později zneužíváno pro politické účely, neboť se jeho interpretací kriminalizovala nejen prostituce, ale i zcela konsensuální sexuální akty. Zdroj: <http://www.pbs.org/unforgivableblackness/knockout/mann.html> [21-3-2013]

⁸⁸ 247 U.S. 251 (1918).

stanoviskem však nesouhlasili disentující soudci vedeni Oliverem Wendellem Holmesem, který byl naopak toho názoru, že jakýkoliv produkt později určený pro mezistátní obchod podléhá drobnohledu Kongresu. Tímto by si však Kongres podrobil celou čistě vnitrostátní výrobu, která byla doposud vnímána jako záležitost daného státu.⁸⁹ Protistrana argumentovala tím, že nejednotná úprava dětské práce vede k tomu, že státy, které tuto úpravu přijaly, jsou ekonomicky znevýhodněné (výroba produktů je pro ně nákladnější), než státy, které nemají úpravu vůbec žádnou. Tato argumentace však nebyla pro soud dostačující a zákon tak byl zrušen. Jak poznamenává Barnett, Nejvyšší soud se touto na jednu stranu moralistickou, ale zároveň libertariánskou dikcí dostával do konfliktu s politikou Demokratické strany, která argumentovala, že Nejvyšší soud těmito rozhodnutími brzdí rozvoj země a nedokáže řešit problémy, kterým musely industrializující se USA nově čelit. [Barnett 2003: 295] Tento postoj Nejvyššího soudu se tedy nutně musel dostat do konfliktu s programem státem vedené hospodářské obnovy země Franklina D. Roosevelta ve 30. letech 20. století.

II.3.2 Ústavní revoluce roku 1937 a Nový úděl

Negativní postoj Nejvyššího soudu vůči snahám Kongresu expandovat své pravomoci zpočátku nebral ohledy ani na globální ekonomickou krizi, která postihla Spojené státy ve 30. letech a již měly řešit Rooseveltovy programy v rámci tzv. Nového údělu („*New Deal*“). V případě *Carter v. Carter Coal Co.*⁹⁰ Nejvyšší soud posuzoval ústavnost zákona, který ukotvoval právo horníků být členy odborů a stanovil jejich minimální mzdu a maximální počet hodin, po které mohli týdně pracovat. Svým charakterem se tento zákon blížil tomu z případu *Hammer v. Dagenhart* a podobně i zde byla federální legislativa vyhodnocena jako protiústavní. Odůvodněním soudního rozhodnutí bylo, že samotná hornická činnost („*mining*“) není obchodem („*commerce*“), který byl stále chápán primárně jako pouhá směna komodit a že jde o čistě lokální záležitost, kterou řídí samotné státy. Dále šlo i o to, že samotný fakt, že je daný produkt vyroben, resp. vytěžen uvnitř jednoho státu za účelem jeho dalšího prodeje do států jiných, neospravedlňuje Kongres k tomu, aby reguloval i tuto oblast podnikání. Tento případ byl jedním z mnoha, kdy Nejvyšší soud rozhodl ve 30. letech

⁸⁹ Toto stanovisko z případu *Hammer v. Dagenhart* bylo Nejvyšším soudem explicitně přehodnoceno v případě *United States v. Darby Lumber* v roce 1941, viz dále.

⁹⁰ 298 U.S. 238 (1936).

v neprospěch federální vlády a oslabil Rooseveltovy snahy o ekonomickou obnovu země.⁹¹

Napětí mezi prezidentem a Nejvyšším soudem tak roku 1936 dále narůstalo a Roosevelt musel vymyslet, jak zabránit dalším překážkám v prosazování svého programu. V plánu měl totiž přijetí veledůležitého zákona o sociálním pojištění (*Social Security Act*)⁹² či zákon o organizování v odborech (*Wagner Act*)⁹³. Nepříznivé složení Nejvyššího soudu, který stále ovládala většina 6 ku 3 soudcům⁹⁴, kteří nebyli Novému údělu nakloněni, ohrožovalo existenci dalších zákonů namířených na hospodářskou obnovu země. Roosevelt tak v rádiovém projevu v únoru 1937 oznámil, že předloží návrh na reformu Nejvyššího soudu. Tento zákon byl formálně označen *Judicial Procedures Reform Bill of 1937* (častější je však označení „*Court-packing bill*“). Jeho

⁹¹ V této práci se vzhledem k vymezení tématu omezují pouze na případy, které se týkaly mezistátní obchodní klauzule. Nejvyšší soud však zrušil zákony Nového údělu i na jiné bázi než bylo porušení tohoto ústavního ustanovení. Např. v případě *A.L.A. Schechter Poultry Co. v. United States* [295 U.S. 495 (1935)] byl zneplatněn důležitý zákon *National Industrial Recovery Act* (NIRA) z roku 1933. Tento zákon vytvořil orgán *National Recovery Administration*, v jehož pravomoci bylo upravovat pracovní podmínky zaměstnanců např. stanovením minimální mzdy či maximální pracovní doby v určitém odvětví apod. skrze zvláštní normy nazývané *codes*. Tyto normy následně schvaloval sám prezident a sám je mohl podle vlastní libosti dále upravit nebo sepsat v případě, že žádné neexistovaly. Nejvyšší soud pak zákon NIRA vyhodnotil jako protiústavní s odůvodněním, že narušuje dělbu moci tím, že prezidentovi deleguje legislativní moc, která přitom náleží jen Kongresu. Konkrétně šlo v tomto případě o drůbežářskou společnost *Schechter Poultry*, která podle federální vlády mimo jiné porušovala zmíněné normy nedodržením zdravotního standardu prodeje kuřat, který byl ale Nejvyšším soudem považován za čistě lokální záležitost státu, stejně jako stanovení minimální mzdy a maxima počtu pracovních hodin v drůbežářském průmyslu bylo považováno za příliš nepřímý vliv na mezistátní obchod. Zásadní byl i případ *United States v. Butler* [297 U.S. 1 (1936)], v němž byla zrušena část zákona *Agricultural Adjustment Act* (AAA) z roku 1933. Tento zákon si kladl za cíl navýšení cen zemědělských komodit, stejně jako snížení jejich produkce. Zákon toho měl dosáhnout např. skrze stanovení maximální výměry polí nebo uložení zvláštní daně farmářům, kteří tyto maximální výměry nerespektovali. Vybraná „daň“ pak měla jít do kapes těch farmářů, kteří zmenšili výměru svých polí. Nejvyšší soud i v tomto případě usoudil, že zemědělská produkce je čistě lokální záležitost, do níž mohou zasahovat pouze státy, nikoliv Kongres.

⁹² *Social Security Act* je zákon z roku 1935, který garantoval důchod Američanům starším 65 let, a to skrze daně uložené zaměstnancům a zaměstnavatelům. Dále *Social Security Act* vytvořil systém pojištění pro případ nezaměstnanosti, systém podpory pro rodiny s postiženými dětmi apod.

⁹³ *Wagner Act* (někdy se také setkáme s názvem *National Labor Relations Act*) je zákon z roku 1935, který garantoval zaměstnancům právo na členství v odborových organizacích. Tím, že se zaměstnanci mohli stát členy odborů, jim mělo zajistit lepší pracovní podmínky a navýšení mezd. Tento zákon zároveň vytvořil orgán nazývaný *National Labor Relations Board* (NLRB), který dodnes dohlíží na provádění voleb do odborových organizací a prověřuje případy nezákonných praktik na pracovišti (např. diskriminace zaměstnance pro jeho příslušnost k odborové organizaci apod.).

⁹⁴ Od roku 1869, kdy Kongres schválil zákon *Judiciary Act of 1869*, se ustálil počet soudců na 9. Tři soudci byli považováni za poměrně liberální: Louis D. Brandeis, Benjamin D. Cardozo a Harlan F. Stone. I přesto je nutno poznamenat, že i tito tři soudci hlasovali proti Novému údělu v již zmíněném případě *Schechter Poultry Co. v. United States*. Ve výše zmíněném případě *Butler v. United States* nebo *Carter v. Carter Coal Co.* tito soudci podávali nesouhlasná stanoviska. Na vážkách byli potom Charles Evans Hughes, předseda Nejvyššího soudu, a Owen J. Roberts, jejichž hlasy mohly být do budoucna rozhodující pro změnu většinového stanoviska ve prospěch Nového údělu.

návrh měl spočívat v tom, že by za každého soudce staršího 70 let mohl dosadit soudce nového (takových soudců bylo tehdy celkem 6). Roosevelt v tomto projevu osočil soudce Nejvyššího soudu, že se chovají nikoliv jako soudní, nýbrž politicky motivovaný sbor jedinců: „*Když se Kongres snažil stabilizovat národní zemědělství, zlepšit pracovní podmínky, chránit podnikání před nekalou konkurencí, udržovat naše přírodní zdroje a především sloužit našim národním zájmům, Nejvyšší soud se snažil vnutit svou vlastní vizi těmto zákonům. [...] Dosáhli jsme chvíle, kdy je třeba zachránit Spojené státy od Nejvyššího soudu a Nejvyšší soud od sebe samého. [...] Jaký je můj návrh? Je velmi jednoduchý: pokud soudce dosáhne věku 70 let a odmítá odejít do důchodu⁹⁵, bude jmenován nový soudce za souhlasu Senátu.⁹⁶ Tento plán má dva cíle: jmenováním mladších soudců bude administrativa Nejvyššího soudu fungovat rychleji a zároveň bude méně nákladná. Zároveň bude Nejvyšší soud obsazen mladšími muži, kteří mají osobní zkušenost a přehled o moderních podmínkách, v nichž společnost v současnosti žije.*“⁹⁷

Nejvyšší soud nakonec změnil svůj postoj vůči Rooseveltovu programu a v kauze *West Coast Hotel Co. v. Parrish*⁹⁸ vyhodnotil zákonnou úpravu minimální mzdy žen ve státě Washington jako v souladu s XIV. dodatkem Ústavy.⁹⁹ Nejvyšší soud rozhodnutí vysvětlil s poukazem na to, že je v zájmu státu chránit zdraví a morálku žen skrze tyto zákony. Na stranu liberálních soudců se přidali Charles Evans Hughes a především Owen J. Roberts, který ještě v předešlém roce stál na straně čtyř konzervativních soudců v případě, v němž Nejvyšší soud vyhodnotil velmi podobný zákon ve státě New York, který se rovněž týkal stanovení minimální mzdy, jako

⁹⁵ Pro soudce federálního soudu, stejně jako pro soudce Nejvyššího soudu platilo, že po dosažení věku 70 let mohou odejít do důchodu a budou pobírat doživotní rentu. V případě soudců Nejvyššího soudu to tehdy byla částka \$ 20.000 ročně (tato částka je přímo uvedena v citovaném projevu). Zároveň však platilo (a nadále platí) pravidlo, že soudce Nejvyššího soudu je jmenován prezidentem doživotně a jediný způsob, jak jej funkce zbavit, je skrze proces odvolání zvaný impeachment. Stanovení věkové hranice pro možnost jmenování dalších soudců, pokud se ti „staří“ nechtějí své pozice vzdát, byla myslím chytrým politickým tahem, neboť tak měl být vytvořen politický tlak na tyto soudce, aby svá místa urychleně opustili, neboť jmenování dalších soudců bylo vlastně závislé čistě na nich samotných.

⁹⁶ K tomu, aby soudce Nejvyššího soudu musel po dosažení 70 let ihned odejít do důchodu, by bylo třeba přijmout ústavní dodatek, neboť Článek III., Oddíl 1 Ústavy jim dává doživotní mandát (*life tenure*).

⁹⁷ Zdroj: <http://www.wyzant.com/help/history/hpol/fdr/chat> [25-3-2013] Uvedený citát je mým překladem.

⁹⁸ 300 U.S. 397 (1937).

⁹⁹ Konkrétně šlo o známou klauzuli o spravedlivém procesu (*Due Process Clause*), podle níž nesmí žádný stát zbavit jakoukoli osobu života, osobní svobody nebo majetku bez řádného soudního procesu. Toto ústavní ustanovení bylo od známého případu *Lochner v. New York* interpretováno tak, že stanovení minimální mzdy nebo maximální pracovní doby je protiústavním zásahem do smluvní svobody (např. tedy v případě tohoto zákona si zaměstnanec a zaměstnavatel nemohou libovolně vyjednat mzdu za odvedenou práci), již měl chránit právě XIV. dodatek Ústavy.

protiústavní. Existuje velmi bohatá literatura zabývající se otázkou, jaká byla Robertsova motivace k tak radikální změně postoje. Mohly to být politické tlaky, které byly ještě dále umocněny drtivým volebním vítězstvím demokratů a především Rooseveltovým znovuzvolením na podzim roku 1936. [Graglia 2008: 763] Rozhodnutí v případě *Parrish* bylo zároveň oznámeno v březnu 1937, tedy pouhých 7 týdnů po rádiovém projevu, v němž Roosevelt oznámil záměr jmenovat nové soudce. Jak ale zmiňuje Laura Kalman, případ *Parrish* byl v zásadě rozhodnut již v prosinci 1936, kdy na Nejvyšším soudu proběhlo slyšení a zazněly argumenty obou stran sporu. Laura Kalman i Brian T. Goldman dělí historiky, kteří se motivacemi soudců Hughese a Robertse zabývali, na skupinu externalistů, kteří tuto změnu postoje přisuzují politickým tlakům v důsledku voleb 1936 a Rooseveltem předloženému zákonu o navýšení počtu soudců, a internalistů, kteří jsou naopak toho názoru, že tito soudci přehodnotili svá stanoviska primárně v důsledku změny právního pohledu na věc (tj. v důsledku zjištění, že jejich právní výklad byl chybný). [Kalman 2005: 1053-1054; Goldman 2012: 45-49] Druhá skupina autorů, kteří představují spíše revizionistický pohled na problematiku Nejvyššího soudu a Nového údělu, se objevuje až v 80. letech.¹⁰⁰ Barry Cushman, jeden z revizionistických autorů, např. argumentuje, že vysvětlovat změnu postoje Nejvyššího soudu k Novému údělu výsledkem voleb 1936 nedává smysl, neboť pokud by platila tato premisa, pak by Nejvyšší soud přehodnotil své stanovisko již v roce 1934, který byl pro demokracii rovněž volebně velmi úspěšný.¹⁰¹ Cushman dále dává původně odmítavá stanoviska Nejvyššího soudu za vinu špatné kvalitě zákonů Nového údělu. Že by se soudci zalekli Rooseveltova návrhu na reformu složení Nejvyššího soudu, Cushman rovněž odmítá s tím, že proti návrhu se vzedl silný odpor veřejnosti a bylo jasné, že zákon nikdy neprojde Senátem, tj. že soudci vlastně neměli žádný důvod se důsledků tohoto návrhu reálně obávat. Cushman tedy za změnami postojů soudců vůči zákonům Nového údělu odmítá vidět jakékoliv politické motivace. G. Edward White v knize *The Constitution and the New Deal* přičítá změnu postoje soudu i stále populárnější tendenci rozhodovat případy v souladu s výše

¹⁰⁰ Skupinu externalistů vede známý autor William A. Leuchtenburg, který v knize *The Supreme Court Reborn: The Constitutional Revolution in the Age of Roosevelt* zastává stanovisko, že změna postoje Owena Robertse byla politicky motivovaná, zatímco revizionističtí autoři jako Barry Cushman zastávají názor, že změna stanoviska souvisela především s přehodnocením právního posouzení případů. [Kalman 2005: 1060]

¹⁰¹ Myslím si však, že Cushman v tomto případě opomíjí fakt, že v roce 1934 byly pouhé *midterm elections* (tj. volby do Kongresu uskutečněné v polovině volebního období prezidenta) a volby 1936 byly zároveň volbami prezidentskými, v nichž Roosevelt obdržel drtivých 523 volitelských hlasů a zároveň i velmi silný mandát na řešení hospodářské krize.

popsaným přístupem „*Living Constitution*“. Podle Whita tedy nenastala ústavní, nýbrž interpretační revoluce. [Kalman 2005: 1062-1065] Se změnou postoje soudců Robertse a Hughese, ale dále i s odchodem konzervativního soudce Willise Van Devantera v květnu 1937 mohl Roosevelt již jen stěží ospravedlnit svůj návrh soudní reformy, který tak nebyl nikdy ani prosazován. Dodnes tak zůstává pouze spekulací, co by se bývalo stalo, kdyby Roberts svůj původní hlas v neprospěch Nového údělu nezměnil, a tak bývá jeho rozhodující hlas, který vytvořil v případě *Parrish* většinu 5 ku 4, charakterizován jako „*switch in time that saved nine*“.¹⁰²

Rooseveltovy obavy, že Nejvyšší soud zruší i další významné zákony Nového údělu, se nakonec nepotvrdily, neboť pouhé dva týdny po případě *Parrish* rozhodl Nejvyšší soud, opět za podpory Hughese a Robertse, ve prospěch federální vlády v případě *NLRB v. Jones & Laughlin Steel Co.*¹⁰³, když prohlásil již zmíněný *Wagnerův zákon* v souladu s Ústavou. Nejvyšší soud opustil jím dříve vytvořené testy ústavnosti spočívající v rozlišení mezi obchodem jako směnou (Kongres mohl regulovat) a obchodem ve smyslu výroby, zemědělství, hornictví apod. (ten mohly dosud regulovat pouze státy), dále mezi přímými účinky (Kongres mohl regulovat) nebo pouze nepřímými účinky (mohly regulovat jen státy). V daném případě šlo o žalobu proti jedné z největších amerických ocelářských společností Jones & Laughlin Steel Corporation, která porušovala zmíněný zákon tím, že propustila několik svých zaměstnanců z toho důvodu, že se stali členy odborů. Tato společnost argumentovala s poukazem na předchozí rozhodnutí Nejvyššího soudu jako byl např. případ *E.C. Knight*, kdy Nejvyšší soud prohlásil, že výroba je čistě vnitrostátní („*intrastate*“) záležitostí, do níž Kongres nemůže zasahovat, že i zde jde o činnost ryze lokálního charakteru. Toto Nejvyšší soud, za nějž sepsal většinové stanovisko právě Charles Evans Hughes, odmítl s tím, že Kongres má právo regulovat případné negativní dopady na mezistátní obchod (těmi by mohly být stávky a obecně pracovní nepokoje v jednotlivých státech), byť jejich podstata je lokální, pokud jsou posuzovány případ od případu. Dissent soudce McReynoldse, který byl stále prodchnut teorií smluvní svobody, pak pochopitelně zastává to stanovisko, že problematika členství v odborech je součástí procesu výroby, kterou mohou ovlivňovat jen státy samotné. Zároveň odmítá, že by stávky byly natolik závažné, že by mohly narušit volný tok obchodu („*stream of commerce*“) mezi státy. Tento případ tak podstatně změnil dosavadní pohled

¹⁰² Tedy jako hlas, který zachránil původní složení Nejvyššího soudu sestávajícího z 9 soudců.

¹⁰³ 301 U.S. 1 (1937).

Nejvyššího soudu na pravomoc Kongresu regulovat mezistátní obchod. Až do roku 1995 bylo v záležitosti mezistátní obchodní klauzule rozhodováno vždy ve prospěch federální vlády a pojem mezistátního obchodu (stejně jako aktivit, které na něj mají dopad, ať už přímý nebo nepřímý) se zejména ve 40. a později především v 60. letech dále rozšiřoval.

Zmíněný trend pokračoval v případě *United States v. Darby Lumber*¹⁰⁴. Zde Nejvyšší soud hodnotil ústavnost zákona *Fair Labor Standards Act*¹⁰⁵ z roku 1938. Normy tohoto zákona porušovala dřevařská společnost Darby Lumber ve státě Georgia, která své produkty vyvážela do ostatních států. Na společnost byla proto podána žaloba, ale ta se bránila, že X. dodatek Ústavy, podle něhož práva, která Ústava výslovně nepřiznává Unii a ani je nevyklučuje z pravomoci států, náleží jednotlivým státům nebo lidu, byl federální vládou porušen, neboť úprava pracovních podmínek včetně minimální mzdy a pracovní doby je pouze lokální záležitostí, a tudíž ji mohou upravovat pouze státy. Oproti tomu federální vláda podávala již poměrně osvědčený argument, že pokud mají jednotlivé státy různou úpravu pracovních podmínek, potom ty státy, které pracovní podmínky nijak neupravují, dávají společně na jejich území podnikajícím konkurenční výhodu (takové společnosti mají totiž menší náklady, a tak jsou jejich výrobky levnější a atraktivnější pro spotřebitele), což se mezistátního obchodu bezprostředně dotýká (byť tedy regulace pracovních podmínek obchodem *stricto sensu* sama o sobě není) a je tak v zájmu federální vlády, aby byly pracovní podmínky v tomto směru jednotné napříč celými Spojenými státy. Nejvyšší soud v tomto případě všemi hlasy rozhodl ve prospěch federální vlády a navíc přehodnotil již zmíněný případ *Hammer v. Dagenhart* z roku 1918, kdy Nejvyšší soud zrušil federální zákon, který zakazoval mezistátní prodej komodit, na jejichž výrobě se podílely děti mladší 14 let. Jak zmiňuje Barnett, případ *Darby* ukončil dlouhou éru tzv. duálního federalismu („*dual federalism*“) typickou pro 19. a počátek 20. století, podle něhož jsou pravomoci federální vlády a států dvě na sobě nezávislé sféry náležící pouze těmto entitám a do nichž si vzájemně nesmí nijak zasahovat. [Barnett 1948: 1175]

¹⁰⁴ 312 U.S. 100 (1941).

¹⁰⁵ Tento zákon stanovil pracovní podmínky osob, které vykonávaly zaměstnání, které se nějak dotýkalo mezistátního obchodu (např. pracovaly v továrně, kde se vyráběly předměty, které byly prodávány do jiných států apod.) Zákon stanovil minimální mzdu na 40 centech za hodinu, dále stanovil maximální pracovní dobu na 40 hodinách týdně a věkovou hranici 16 let pro práci v některých průmyslových odvětvích.

Zdroj: <http://www.dol.gov/oasam/programs/history/flsa1938.htm> [23-3-2013]

Duální federalismus tak začal postupně přecházet v tzv. kooperativní federalismus („*cooperative federalism*“), podle něhož jsou sféry federální vlády a států navzájem propojené a spolupracující, což se projevuje např. v tom, že federální vláda financuje některé programy provozované státy. [Hermann 2006: 22] Podle Barryho Cushmana to byl případ *Darby*, který znamenal skutečnou ústavní revoluci, neboť Rooseveltovi se během let 1937 až 1941 naskytla možnost jmenovat celkem 9 soudců Nejvyššího soudu, což znamenalo jeho celkovou obměnu, stejně jako rozhodování ve prospěch federální vlády, které se ve většině případů dokonce obešlo bez nesouhlasných stanovisek. [Kalman 2005: 1061]

Z doktrinního hlediska a z hlediska rozšíření pravomocí federální vlády byl z éry Nového údělu nejvýznamnější zřejmě případ *Wickard v. Filburn*¹⁰⁶. Případ se týkal farmáře ze státu Ohio Roscoe Filburna, který porušil zákon *Agricultural Adjustment Act (AAA)*¹⁰⁷ z roku 1938. Filburnovi byla uložena pokuta za to, že na své farmě vypěstoval více pšenice, než bylo stanovené maximum (Filburn vypěstoval pšenici na celkem 23 akrech půdy, přičemž povolených bylo jen 11 akrů). Filburn měl na svém statku i drůbež a dobytek, který krmil vypěstovanou pšenicí, z níž část prodával a část použil na výrobu mouky. Pšenice, kterou farmář vypěstoval nad limit stanovený kvótou, však nebyla použita pro účel mezistátního obchodu, ale Filburn ji použil pro zcela soukromé účely krmení dobytka. Nejvyšší soud tedy posuzoval, zda Kongres může stanovit limity produkce, a to i tehdy, pokud je její nadbytek použit pro soukromé účely (nikoliv tedy pro účel prodeje, ať už uvnitř nebo vně státu). V poměru hlasů 9 ku 0 hlasům Nejvyšší soud rozhodl, že je v pravomoci federální vlády stanovit kvóty určující maximální míru vypěstované pšenice, a to i pro soukromé účely. Odůvodnění soudu vycházelo z tzv. agregátní teorie („*aggregate theory*“), tedy že sám Filburn sice na cenu pšenice má jen zanedbatelný vliv, ale pokud by se tak chovali všichni farmáři, cena pšenice by tím jistě ovlivněna byla. Jde totiž o to, že kdyby Filburn svému dobytku nemohl dát pšenici, kterou sám vypěstoval, musel by ji skoupit od jiných farmářů. Filburn tak svým čistě soukromým užitím pšenice měl nepřímo ovlivňovat poptávku po pšenici, a tím i její cenu. Nejvyšší soud tedy argumentoval, že

¹⁰⁶ 317 U.S. 111 (1942).

¹⁰⁷ *Agricultural Adjustment Act* z roku 1938 byl zákon, jehož hlavním cílem bylo navýšit a stabilizovat ceny zemědělských komodit. Problematika pomoci zemědělcům stíženým hospodářskou krizí byla jedním z hlavních bodů prezidentské kampaně F. D. Roosevelta v letech 1933 a 1936. Navýšení cen zemědělských plodin mělo být dosaženo stanovením přesné výměry polí zemědělců, stejně jako stanovením kvót, které určovaly maximální množství vypěstované plodiny. Tyto kvóty měly být určeny ministrem zemědělství každý rok, pokud byla odhadována nadprodukce vyšší než 35%. [Chen 2009: 11]

je třeba případ hodnotit z celkového hlediska. Byť může být vliv jednoho jedince nicotný, pokud by tak činilo více osob najednou, cena by tím ovlivněna skutečně byla. V čem však zároveň tkví význam tohoto případu, je dále i skutečnost, že Nejvyšší soud prohlásil, že rozlišení mezi obchodem ve smyslu směny („*commerce*“) a obchodem ve smyslu výroby („*manufacture/production*“), stejně jako dichotomie přímého („*direct effect*“) a nepřímého vlivu („*indirect effect*“) na mezistátní obchod a dichotomie lokální („*intrastate*“) a mezistátní aktivity („*interstate*“) nejsou pro posouzení ústavnosti již nadále podstatné. Aby Kongres nyní mohl opodstatnit regulaci nějaké aktivity (a to i místní, lokální a neekonomické povahy), stačilo pouze to, aby dokázal, že pokud ji zhodnotíme z celkového hlediska (tj. společně s jinými podobnými aktivitami), má podstatný vliv na mezistátní obchod. Ne nadarmo tento případ pozdější předseda Nejvyššího soudu William Rehnquist charakterizoval jako vůbec nejvýznamnější z hlediska rozšíření pravomocí federální vlády. [Chen 2009: 22] Randy Barnett však případ *Wickard* silně kritizuje s tím, že tzv. agregátní teorie zcela zničila koncept přesně vymezených pravomocí („*enumerated powers*“) v Ústavě, protože nyní může federální vláda zasahovat kdekoliv, neboť pokud prakticky cokoliv zhodnotíme z celkového hlediska, najdeme nějaký vliv na mezistátní obchod, zvláště pak tehdy, pokud daná aktivita nemusí nutně být ekonomické povahy. [Barnett 2003: 315] Diane McGimsey zmiňuje, že případ *Filburn* je významný především z toho hlediska, že stanovil velmi nízký standard, který musí Kongres naplnit, aby regulaci nějak opodstatnil, neboť musí pouze prokázat rozumnou souvislost mezi regulovanou aktivitou a mezistátním obchodem. [McGimsey 2002: 1691]

Výše popsané případy *Laughlin Steel Co.*, *Darby* a *Wickard* tak zásadně rozšířily pravomoci federální vlády ohledně regulace mezistátního obchodu a opustily dosavadní koncept duálního federalismu, který dlouhou dobu výrazně omezoval snahy federální vlády řešit ekonomické problémy země. Tato změna však zřejmě byla se stále intenzivnější provázaností celonárodní ekonomiky nevyhnutelná. Éra Nového údělu tedy znamenala pro ústavní interpretaci zásadní předěl, neboť byl opuštěn původní formalismus konce 19. století a počátku 20. století kdy bylo poměrně striktně posuzováno, zda je regulovaná aktivita svým charakterem obchodního a mezistátního charakteru a vykazuje přímý účinek. Pokud tomu tak nebylo, možnosti regulace byly zásadně omezeny. S rokem 1937 a následnými rozhodnutími Nejvyšší soud zcela

opustil původní judikaturu a Kongresu postupně stačilo, aby prokázal pouze racionální souvislost („*rational basis*“)¹⁰⁸ mezi regulovanou aktivitou a mezistátním obchodem.

II.3.3 Extenzivní interpretace 2. poloviny 20. století

Další vlna zásadních případů dále expandujících pravomoci federální vlády v rámci mezistátní obchodní klauzule přišla v 60. letech, tedy v době velikého společenského neklidu a boje za občanská práva. Nejvyšší soud se ani za předsednictví Earla Warrena, jmenovaného prezidentem Eisenhowerem v roce 1953, neodchýlil od dosavadní extenzivní interpretace, ba naopak pravomoci Kongresu v této oblasti dále rozšiřoval.

Zásadní byl především případ *Heart of Atlanta Motel v. United States*¹⁰⁹ z roku 1964, kde Nejvyšší soud posuzoval ústavnost zákona *Civil Rights Act of 1964*¹¹⁰. Vlastník motelu, který se nacházel poblíže mezistátní dálnice a inzeroval v celonárodně prodávaném tisku a jehož zákazníci pocházeli až ze 75% z jiných států, odmítal ve svém zařízení ubytovat Afroameričany. Vlastník motelu argumentoval, že federální vláda daleko překročila svou pravomoc v oblasti regulace mezistátního obchodu, neboť provozování motelu je čistě lokální záležitostí a dále že došlo ze strany vlády k porušení V. dodatku Ústavy, který federální vládě zakazuje zbavit kohokoliv života, svobody nebo majetku bez řádného soudního procesu (tj. že jemu je jako vlastníkovu motelu upíráno nakládat volně se svým majetkem tím, že si nemůže vybrat, koho ve svém motelu obslouží). Nejvyšší soud však rozhodl ve prospěch federální vlády s tím, že existují důkazy o tom, že upírání ubytování Afroameričanům zásadně omezuje jejich možnosti podnikat a zapojovat se do mezistátního obchodu. V daném případě se dále prokázala důležitost případu *Wickard*, neboť Nejvyšší soud v této kauze opět potvrdil, že regulovaná aktivita již vůbec nemusí být ekonomického charakteru, ale může být lokální a mít jen nepřímý vliv. Podstatné vždy je, zda má na mezistátní obchod vliv z celkového hlediska.

¹⁰⁸ Test racionální souvislosti („*rational basis test*“) je jedním z testů ústavnosti Nejvyššího soudu. Aby zákon tímto testem ústavnosti prošel, musí federální vláda prokázat souvislost mezi předmětem zákonné úpravy a racionálním vládním zájmem. [Wilmering 2005: 1191]

¹⁰⁹ 379 U.S. 241 (1964).

¹¹⁰ Zákon *Civil Rights Act of 1964* zakázal diskriminaci na základě barvy pleti, rasy, náboženského vyznání, pohlaví nebo národního původu veřejnými zařízeními poskytujícími ubytování (např. tedy motely, hotely nebo obecně ubytovací zařízení s více než 5 pokoji), občerstvení (např. restaurace nebo kavárny) či zábavu (např. kina) v rámci mezistátního obchodu. Dále tento zákon zakázal rozdílné požadavky pro registraci k výkonu volebního práva např. kvůli barvě pleti apod.

V ten samý den, co byl rozhodnut výše popsaný případ, padlo i rozhodnutí v kauze *Katzenbach v. McClung*¹¹¹. Vlastník rodinné restaurace, která pro přípravu svých pokrmů získávala suroviny z jiných států a obsluhovala zákazníky z jiných států, odmítal obsloužit Afroameričany. I v tomto případě podal Nejvyšší soud stejné odůvodnění, proč Kongres nepřekročil svou pravomoc regulovat mezistátní obchod. S odvoláním na agregátní teorii z případu *Wickard* bylo vyvozeno, že tento druh diskriminace z celkového hlediska zásadně zatěžuje mezistátní obchod. Zmíněné dva případy jsou zásadní tedy i z toho hlediska, že dále rozšířily pravomoc federální vlády de facto i do oblasti občanských práv. Kongres, který nyní mohl dosáhnout i na soukromníky provozující vlastní podnik, mohl regulovat i činnost zcela neekonomického charakteru a zároveň již otevřeně chránit určitou skupinu obyvatel, která byla rasovou diskriminací silně znevýhodněna při své snaze podílet se na mezistátním obchodu (tj. Kongres se již otevřeně snažil eliminovat něco, co zkrátka považoval za morálně pokleslé).

Kongres však neopomenul i jiné oblasti mimo pracovní právo či práva občanská. V případě *Perez v. United States*¹¹² posuzoval Nejvyšší soud ústavnost zákona, který byl namířen mimo jiné proti lichvářství, tj. reguloval oblast práva trestního. Perez, který byl z lichvářství usvědčen a odsouzen, však argumentoval, že lichva je čistě lokální jev v rámci jednoho státu, a tak zákon ji zakazující je proto protiústavní. Nejvyšší soud, jehož většinový názor sepsal soudce William Douglas, rozhodl opět ve prospěch federální vlády. Odůvodnění se opět podobalo tomu z předchozích případů: Kongres může regulovat cokoli, co podstatně ovlivňuje mezistátní obchod. Nejvyšší soud tedy uznal důkazy podané Kongresem o tom, že peníze získané lichvou jsou významným zdrojem příjmů organizovaného zločinu, který je celonárodním problémem a má velmi negativní vliv na plynulý chod mezistátního obchodu. Jelikož samotný stát podle soudu nedokáže tento jev eliminovat, musí zde existovat součinnost federální vlády, která stanoví jednotná pravidla potírání této nežádoucí aktivity. V případě *Perez* však soud nebyl zcela zajedno, neboť soudce Potter Stewart podal nesouhlasné stanovisko, v němž uvedl, že není toho názoru, že by tvůrci Ústavy zamýšleli dát Kongresu pravomoc definovat a postihovat zločin, neboť ten je podle jeho názoru zcela místním jevem.

Mezistátní obchodní klauzule je tedy významným ústavním ustanovením, z něhož se skrze ústavní interpretaci stal důležitý nástroj prosazení řady opatření, které

¹¹¹ 379 U.S. 294 (1964).

¹¹² 402 U.S. 146 (1971).

daly základ modernímu centralizovanějšímu státu, jenž odpovídá na změny ve společnosti a snaží se je aktivně řešit. Zároveň je vidět, jak se ideologická, ideová, ale i interpretační východiska soudců promítají do jejich rozhodování a že i oni samotní nejsou a asi ani nemohou být díky silným politickým i sociálním tlakům zcela neutrální. Dnes si lze totiž asi jen těžko představit, že by Nejvyšší soud zpětně prohlásil např. zákony z doby Nového úředu či Velké společnosti za protiústavní, byť by někteří soudci tomuto názoru mohli (a zřejmě i jsou – viz postoje soudce Clarence Thomase) být nakloněni. Otázkou však se stálým navyšováním pravomocí Kongresu zůstává, kam až může toho velmi extenzivní pojetí zajít a zda stále ještě existuje i oblast, již federální Kongres regulovat určitě nemůže. Jisté limity této pravomoci naznačil Nejvyšší soud až v 90. letech 20. století.

III. SROVNÁNÍ PŘÍSTUPŮ REHNQUISTOVA A ROBERTSOVA SOUDU

III.1 Rehnquistův soud (1986-2005)

Nejvyšší soud se ve Spojených státech běžně označuje podle předsednictví jednoho z jeho členů ve vymezeném období. Rehnquistův soud je pojmenován po Williamu H. Rehnquistovi, který funkci předsedy Nejvyššího soudu zastával dlouhých 19 let, a to v období od roku 1986 až po rok 2005, což z něj činí čtvrtého nejdéle sloužícího předsedu Nejvyššího soudu v historii Spojených států. Rehnquistův soud je v akademické literatuře hodnocen různými způsoby. Jak zmiňuje Lawrence Baum, toto rozporuplné hodnocení vychází z neshody expertů ohledně otázky, jak moc konzervativní tento soud vlastně byl. [Baum 1998: 214] Někteří jej považují za velmi konzervativní a aktivistický¹¹³ [Lazarus 2006: 38; Graglia 2008: 777; Raskin 2011: 3], jiní jej naopak hodnotí jako poměrně liberální a neaktivistický. [Barnett 2002: 72] Jeho hodnocení jakožto soudu neaktivistického pak zřejmě vychází ze skutečnosti, že tento soud se do právní historie Nejvyššího soudu zapsal především zúžením pojetí některých občanských svobod (např. práv obviněných, práva na život v případech týkajících se ústavnosti státních zákonů upravujících trest smrti apod.) či konzervativním a restriktivním pojetí regulačních pravomocí Kongresu v ekonomické oblasti (Rehnquistův soud např. posílil postavení firem, které byly obviněny z porušování antimonopolního zákona, a v oblasti pracovního práva měl spíše tendenci stát na straně zaměstnavatele). [Baum 1998: 214-216] Rehnquistův soud však rovněž řešil případy týkající se vztahů mezi federální vládou a jednotlivými státy. Ve většině případů rozhodoval úzkým poměrem 5 ku 4 hlasům, v nichž byl předseda Rehnquist zpravidla

¹¹³ Pod pojmem soudního aktivismu spadá taková činnost soudu, při níž jsou rušeny zákony prosazené demokraticky zvolenou legislativou. Pro objektivní zhodnocení je třeba zmínit, že Rehnquistův soud poměrně aktivistický byl, byť v poněkud menší míře než soudy předchozí. Rehnquistův soud vyhodnotil jako protiústavní 2,4% federálních zákonů, jejichž ústavnost zkoumal. V případě Warrenova soudu to bylo 2,6% a v případě Burgerova soudu 2,7%. Rozdíly jsou tedy velmi nepatrné. Robertsův je v tomto smyslu poněkud méně aktivní, neboť za protiústavní shledal jen 1,3% federálních zákonů. Zdroj: Gilson, Dave. Charts: *The Supreme Court's Rightward Shift*. [online]. [25-4-2013] Dostupné z: <http://www.motherjones.com/politics/2012/06/supreme-court-roberts-obamacare-charts>

ve většině, a to ve prospěch států, zejména pak v otázce interpretace mezistátní obchodní klauzule (viz následující kapitola).¹¹⁴

Krátce po roce 1995 se spekulovalo o tom, zda kauzy, v nichž došlo k přehodnocení interpretace mezistátní obchodní klauzule poprvé za uplynulých 60 let, budou znamenat ústavní revoluci ve vztazích mezi federální vládou a jednotlivými státy. Někteří autoři skutečně psali: „*Tyto dva případy*¹¹⁵ *jsou výrazným zlomem ve věci chápání mezistátního obchodu mezi lety 1937 až 1995 [...] a znamenají ústavní revoluci.*“ [Speed 2007: 469] Deník New York Times dokonce prohlásil: „[...] *Budeme zřejmě jen trochu přehánět, pokud řekneme, že díky Nejvyššímu soudu jsme jen pár kroků od návratu k Článkům konfederace.*“ [Dinan 2002: 1] Sloupkař za ten samý deník prohlásil o pěctici soudců, kteří rozhodovali v neprospěch federální vlády, že jde o „*bandu radikálních soudcovských aktivistů, kteří jsou odhodláni Ústavě vnutit vlastní vizi systému vládnutí*“.¹¹⁶ [Conlan 2001: 265]

Nedávné práce hodnotící Rehnquistův soud z hlediska jeho snah redefinovat americký federalismus však vykazují až neobyčejnou shodu autorů na tom, že Rehnquistův soud nedosáhl efektivního omezení pravomocí federální vlády ve věci mezistátní obchodní klauzule a že případy *Lopez* a *Morrison* tedy mají pro vývoj ústavního práva spíše omezený význam. [Brisbin 1998: 189; Conlan 2001: 265; Dinan 2002: 4; Clayton et al. 2004: 85; Somin 2006: 508; Lazarus 2006: 32; Toobin 2007: 277; Banks et al. 2008: 576; Joondeph 2008: 123; Shortell 2012: 520] Přesto tyto případy sehrály důležitou roli v oživení politických debat o americkém federalismu. Např. John Dinan upozorňuje, že ačkoliv tato rozhodnutí práci Kongresu nijak neztížila, neboť ten si ve většině případů stejně našel cestu, jak zrušené zákony či jejich části opět prosadit v modifikované podobě, měla tato rozhodnutí poměrně významné politické konsekvence, neboť jimi argumentovali a argumentují členové obou politických stran, pokud nesouhlasí s opozicí předkládanými zákony. Jak zmiňuje Dinan, jednou věcí je totiž kritizovat předložený zákon z toho hlediska, že nesouhlasíme s jeho obsahem,

¹¹⁴ Nutno zmínit, že snaha Rehnquistova soudu omezit pravomoci federální vlády nespočívala jen v užším vymezení mezistátní obchodní klauzule, neboť ta je jen jedním z prostředků, jak k expanzi pravomocí federální vlády dochází. Případy, v nichž můžeme rovněž pozorovat snahy o posílení států na úkor federální vlády, se týkaly i redefinice X. dodatku Ústavy. Významný byl zejména případ *New York v. United States* z roku 1992, v němž Nejvyšší soud rozhodl, že federální vláda nemůže nařídít státům implementaci federálního programu. [Conlan 2001: 257] Rehnquistův soud řešil i jiné případy týkající se federalismu, např. interpretaci XIV. dodatku či problematiku tzv. *Supremacy Clause*, tj. případy konfliktů federálních a státních zákonů.

¹¹⁵ Tedy případy *United States v. Lopez* a *United States v. Morrison*. Viz dále v textu.

¹¹⁶ Uvedené citáty jsou mým vlastním překladem.

nicméně mnohem větší sílu má argument, že jej nepodpoříme z toho důvodu, že jej považujeme za protiústavní.¹¹⁷ [Dinan 2004: 66]

Akademici předkládají různá vysvětlení, proč snahy Rehnquistova soudu o dosažení redefinice vztahů mezi federální vládou a státy nebyly úspěšné. S případem *Gonzales v. Raich* (tj. jeden ze tří hlavních případů mezistátní obchodní klauzule, jímž se Rehnquistův soud zabýval a kde se navrátil k jejímu původnímu širokému pojetí, viz dále v textu) z roku 2005 se totiž ukázalo, že očekávání ústavní revoluce nebylo na místě. Hlavním důvodem, proč Rehnquistův soud nakonec neuspěl ve snaze zásadně změnit vztahy mezi federální vládou a státy, je skutečnost, že konzervativní pětice soudců nebyla názorově dostatečně konzistentní, což se projevilo např. v různých interpretačních přístupech soudců, které jimi byly prezentovány v separátních stanoviscích k jednotlivým rozhodnutím, o nichž pojednává tato kapitola. [Stearns 2005: 7; Claeys 2005: 793] Podle Diane McGimsey jde zároveň i o skutečnost, že v případech *Lopez* a *Morrison* Nejvyšší soud blíže vymezil pouze charakter aktivit, které mají podstatný vliv na mezistátní obchod¹¹⁸, zatímco další dva okruhy regulace (tj. místa, kterými mezistátní obchod prochází, tzv. „*channels of commerce*“, a prostředky, jimiž je mezistátní obchod realizován, tzv. „*instrumentalities of commerce*“), zůstaly zcela nedotčeny. Rehnquistův soud tedy nepřišel se zásadní doktrinní změnou mezistátní obchodní klauzule, protože případy z éry Nového údělu nebyly vůbec přehodnoceny, ale pouze upřesněny¹¹⁹, a to jen v jednom dílčím aspektu, který není podle autorky dostatečný. [McGimsey 2002: 1679] Podobně ani podle Roberta Borka či

¹¹⁷ Jako příklad, kdy byly argumenty o neústavnosti zákona použity opozicí k tomu, aby zákon nakonec neprošel, uvádí Dinan např. *Employment Non-Discrimination Act*, který by zakázal diskriminaci na základě sexuální orientace jedince při procesu zaměstnávání, stejně jako řadu dalších zákonů. [Dinan 2004: 66] Nelze neopomenout politické motivace této kritiky. Zatímco republikáni mají tendenci kritizovat snahy demokratů prosadit zákony upravující oblast trestního práva či občanských práv, demokraté zase kritizují snahy republikánů prosadit např. zákony omezující výdaje v oblasti sociálních programů. [Dinan 2004: 66] Na oportunistus politických stran upozorňuje i Neal Devins. Ten je typický zejména pro jedince, kteří se zaměřují na jedno kulturní či morální téma (např. potraty, kontrola zbraní apod.), u něhož neberou žádný ohled na otázku federalismu, jen aby prosadili svojí agendu. Jako příklad Devins uvádí jinak konzervativního politika, který podporuje federální zákaz provádění potratů na úkor autonomie států, ačkoliv jindy zároveň prosazuje omezení pravomocí federální vlády. Devins tento oportunistus vysvětluje tím, že běžnému voliči jsou témata typu práva na potrat bližší než federalismus jako takový, a tak je běžné, že politici invokují otázky federalismu jen tehdy, když se jim to hodí a chtějí podat ústavněprávní argument vůči opozici. [Devins 2007: 471]

¹¹⁸ Oproti původní doktríně z případu *Wickard*, kdy mohl Kongres regulovat jakoukoliv aktivitu, která má podstatný vliv na mezistátní obchod, mohla být nyní regulována jakákoliv aktivita *ekonomické* povahy („*economic activity*“). Viz dále v textu, zejména kapitola III.1.2.

¹¹⁹ Jak zmiňuje Wilmering, toto užší vymezení se týkalo nakonec jen trestního práva, které je právní oblastí, jež v USA podléhá stále větší míře federalizace. V současnosti existuje na přibližně 3600 federálních zločinů a jejich počet neustále narůstá. [Wilmering 2005: 1196]

Timothy Conlana nejsou případy *Lopez* a *Morrison* v rámci ústavního práva obzvláště markantní, neboť jimi nebyl explicitně přehodnocen žádný případ z judikatury od roku 1937 a Nejvyšší soud zkrátka nepřinesl žádné zásadní doktrinální změny. [Conlan 2001: 265; Bork et al. 2002: 882] Dále i Paul Watford ve své práci předkládá zajímavé odůvodnění, proč nakonec k ústavní revoluci vzhledem k tehdejšímu chápání federalismu nedošlo. Na vině mají být teroristické útoky 11. září, kdy si americká veřejnost sále více přála, aby federální vláda zaujala dominantní roli v řešení celonárodních problémů.¹²⁰ [Watford 2005: 29] Podobně argumentuje i John Dinan, Timothy Conlan či Simon Lazarus, podle nichž Nejvyšší soud reflektuje odpor široké veřejnosti, která naopak aktivitu federální vlády vyžaduje.¹²¹ [Conlan 2001: 271; Dinan 2002: 1-2; Lazarus 2006: 35]. Svě vysvětlení překládá i Bradley Joondeph, který argumentuje, že neúspěch snah o změnu vztahů mezi federální vládou a státy vychází i z neschopnosti soudu přehodnotit judikaturu jiných ústavních ustanovení, z nichž šíře pravomocí federální vlády pramení.¹²² [Joondeph 2008: 123] Svou roli pak samozřejmě sehrála i specifika případu *Raich*, kde se dále projevíly interpretační a ideologické neshody konzervativního bloku soudců, které ve výsledku znemožnily snahy Rehnquistova soudu přijmout užší doktrinální vymezení mezistátního obchodu, čímž se vyhlídka na již zmiňovanou ústavní revoluci a redefinici federalismu ještě více vzdálily.

III.1.1 Pojetí právní interpretace a federálního uspořádání Reaganovy administrativy

Změny ideologické orientace Nejvyššího soudu přichází nejtypičtěji skrze nová jmenování. Např. zatímco v 50. letech byl soud těsně rozdělen mezi blok čtyř liberálních a pěti konzervativních soudců, prezidenti Kennedy a Johnson posílili liberální blok skrze jmenování čtyř nových soudců. Období let 1962 až 1968 bylo podle

¹²⁰ Jak Watford dále zmiňuje, tento posun by nebyl bezprecedenční, neboť podobný názorový přelom v dosavadní judikatuře byl zaznamenán i po Velké hospodářské krizi a s předložením zákonů Nového údělu. [Watford 2005: 29] Jsem však toho názoru, že je zároveň třeba mít na paměti, že tento přelom nastal až v roce 1937 a že svou roli mohly sehrát i určité politické tlaky na některé soudce (viz kapitola II.3.2).

¹²¹ Jak zmiňuje Timothy Conlan, ačkoliv období 80. a poloviny 90. let zaznamenalo nárůst nespokojenosti americké veřejnosti s činností federální vlády, která vyvrcholila drtivým vítězstvím republikánů ve volbách do Kongresu na podzim roku 1994, koncepce „kooperativního federalismu“ je v myslích Američanů nadále preferovaným vztahem federální vlády a států. [Conlan 2001: 273]

¹²² Joondeph konkrétně zmiňuje tzv. *Spending Clause* podle čl. I, oddílu 8, odst. 1 Ústavy: „V pravomoci Kongresu je ukládat a vybírat daně, cla, dávky a poplatky, platit dluhy, pečovat o obranu země a všeobecný blahobyt ve Spojených státech.“

Lawrence Bauma jedno z vůbec nejliberálnějších v historii Nejvyššího soudu. Tato ideologická inklinace se začala vytrácet v letech 1969 až 1992, kdy nové soudce jmenovali pouze republikánští prezidenti. Byť dědictví Burgerova soudu¹²³ je co do přístupu k občanským svobodám poměrně nejednoznačné (tj. s ohledem na rozhodování soudu např. ve věci ženských práv jej nelze označit jako čistě konzervativní), v porovnání s Warrenovým soudem byl tento soud jistě zdrženlivější. O to více to pak platilo pro Rehnquistův soud, který od roku 1986 prošel výraznými obměnami, které dále posílily jeho konzervativní inklinaci. [Baum 1998: 160-161]

Vzhledem k tomu, že je to prezident, který jmenuje soudce Nejvyššího soudu¹²⁴, má exekutiva možnost, pokud dojde k uvolnění soudcovské pozice, výrazně ovlivnit ideologickou kompozici Nejvyššího soudu. Prezidenti tak chtějí jmenovat soudce, kteří jsou jim politicky nejbližší a mohli by skrze svou rozhodovací činnost pomoci prosadit zamýšlenou agendu administrativy.¹²⁵ Zároveň je však třeba mít na paměti jeden z důležitých aspektů amerického systému brzd a protivah, a sice že tito soudci jsou jmenováni za souhlasu Senátu. Prezident tak nemůže jmenovat kohokoliv (např. osobu s velmi vyhraněnými názory), neboť proces jmenování je v první řadě procesem politických kompromisů, kdy je třeba najít osobu přijatelnou pro co nejvíce senátorů, nebo alespoň nadpoloviční většinu z nich. [O'Brian 1993: 73-77 a 407] Prezident tak musí řešit dilema, zda nominovat soudce, který je mu velmi názorově blízký (např. soudce je jako prezident velmi liberální), ale riskovat možnou opozici ze strany senátorů odlišné názorové orientace, nebo naopak nominovat centristického soudce, ale zároveň počítat i s tím, že to sníží jeho schopnost Nejvyšší soud ideologicky „přeorientovat“. Pokud by se však na jmenování soudců Senát nijak nepodílel, prezident by prostě vybíral takové osoby, které nejlépe slouží jeho vlastním zájmům. Prezident tak musí brát v potaz potíže, které by se mohly během nominačních slyšení objevit, neboť ty by mohly mít negativní dopad na prezidentův politický kapitál, protože neúspěšná nominace je zpravidla chápána jako prezidentova prohra. [Baum 1998: 41] Nástroj jmenování nových soudců (s ohledem na výše zmíněná politická omezení) pak chtěla

¹²³ Tedy Nejvyššího soudu pod předsednictvím Warrena E. Burgera v letech 1969, kdy vystřídal Warrenův soud, až 1986, kdy jej následoval Rehnquistův soud.

¹²⁴ *U.S. CONST. art. II, § 2, cl. 2.*

¹²⁵ Baum zmiňuje, že soudci většinou zachovávají stejnou ideologickou orientaci napříč celou jejich soudní kariérou. Pokud se změní názorová orientace soudce v porovnání s názorovou orientací Nejvyššího soudu, je to většinou tím, že došlo k novým jmenováním, nikoliv změnou názorů jednoho konkrétního soudce. Jako příklad uvádí Baum soudce Johna Paula Stevense, který se na pomyslném ideologickém spektru po jmenování prezidentem Fordem postupně „přesouval“ k liberálnímu bloku, což autor vysvětluje jmenováním nových konzervativních soudců. [Baum 1998: 158]

Reaganova administrativa využít k prosazení své agendy v oblasti ústavního práva, blíže specifikované v dokumentu *Guidelines on Constitutional Litigation* z roku 1988.

III.1.1.1 Guidelines on Constitutional Litigation (1988)

I Reaganova administrativa měla jasnou představu o pojetí práva nejen pro Ministerstvo spravedlnosti, nýbrž i Nejvyšší soud. Dokument *Guidelines on Constitutional Litigation* z roku 1988 vymezil právní vizi Reaganovy administrativy se zvláštním zřetelem na to, s čím administrativa nesouhlasila (dokument dokonce překládá soupis soudních rozhodnutí, s nimiž se administrativa neztotožňuje) a kde by bylo žádoucí provést změny. Dokument, který sloužil jako obecné vodítko, jímž se měla státní administrativa řídit, naváděl k přijetí originalismu¹²⁶ jako jediné koncepce ústavní interpretace. Dalším cílem bylo i posílení práv států a omezení některých pravomocí Kongresu a federální vlády jako takové, stejně jako omezení tvorby dalších, v Ústavě explicitně nezmíněných, práv jednotlivců či naopak širší ochrana vlastnického práva. [Tushnet 2005: 1205] Opomenuty nezůstaly ani tehdy tolik aktuální otázky práva ženy na potrat nebo pozitivní diskriminace. [Johnsen 2003: 367] Dokument byl propagován zejména tehdejším ministrem spravedlnosti Edwinem Meesem, který argumentoval: „*Otcové zakladatelé byli toho názoru, že text ústavního dokumentu, stejně jako jejich původní záměr, bude hlavním interpretačním standardem následujících let.*“¹²⁷ [Perry 2004: 4] Teze, která se prolíná výše zmiňovaným dokumentem je vlastně základní tezí koncepce originalismu, tj. že od 30. let 20. století docházelo k tomu, že nikým nezvolení soudci vytvářeli v Ústavě explicitně nezmíněná práva jednotlivců (např. právo na soukromí), jen aby vyhověli novým potřebám společnosti a aniž by byl přijat ústavní

¹²⁶ Konkrétně tedy původnímu chápání („*original understanding*“) ústavního textu, který se začal prosazovat jako metoda ústavní interpretace ke konci 80. let, zejména potom po jmenování soudce Antonina Scali, který do originalismu, který od doby svého vzniku musel čelit různým metodologickým výtkám (zejména tedy kritice, že původní záměr, tj. „*original intent*“, nelze spolehlivě určit, a proto se ani originalismus jako metoda ústavní interpretace nemůže vyhnout subjektivnímu hodnotovému smýšlení o ústavním textu), vnesl aspekt textualismu, tedy že soudce se má zaměřit výhradně na to, jak byl ústavní text chápán v době jeho přijetí. Nicméně i po tomto posunu je originalismus z metodologického hlediska nadále kritizován. Viz kapitola I.1.

¹²⁷ Uvedený citát je mým překladem. Je však třeba zmínit, že je velmi sporné tvrdit, že Otcové zakladatelé si přáli, aby Ústava byla interpretována v souladu s jejich záměry. Kritici originalismu naopak namítají, že toto bylo něco, co si tvůrci Ústavy nikdy nepřáli, což má dokazovat skutečnost, že záznamy z ústavního konventu byly pořizovány pro čistě soukromé účely a nikdy neměly proniknout na veřejnost. Dále viz kapitola I.1.

dodatek, který by daná práva výslovně ukotvil.¹²⁸ Inspirací pro obsah tohoto dokumentu byla především nesouhlasná stanoviska konzervativních soudců v klíčových případech¹²⁹, které Reaganova administrativa kritizovala, zejména potom nesouhlasná stanoviska soudce Rehnquista. [Johnsen 2003: 391]

Jak zmiňuje Goldford, právě agenda Reaganovy administrativy a neúspěšná nominace Roberta Borka¹³⁰ na post člena Nejvyššího soudu koncepci originalismu u akademiků, ale i široké veřejnosti dosti zpopularizovala (což bylo ostatně umocněno televizním vysíláním slyšení v Senátu, kde byla Borkova nominace probírána, a tím, že v době Borkovy nominace se slavilo výročí 200 let od sepsání Ústavy), nicméně od poloviny 90. let se tyto debaty o metodách ústavní interpretace poněkud utišily (zřejmě v souvislosti s velmi dlouhou prodlevou mezi lety 1994 až 2005, kdy nedošlo ke jmenování žádného nového soudce), ale i přesto se vždy stanou předmětem vášnivých diskusí s každou nominací nového člena Nejvyššího soudu. [Goldford 2005: 1-2]

Jedním z vůbec nejkýženějších cílů Reaganovy administrativy bylo dosáhnout redefinice vztahů mezi federální vládou a jednotlivými státy. Dokument *Guidelines* kritizuje zejména rozhodnutí v případě *Wickard v. Filburn*, podle něhož mohla federální vláda regulovat i aktivity neekonomické povahy, pokud měly z celkového hlediska vliv na mezistátní obchod. Dokument tedy kritizuje dosavadní pojetí mezistátní obchodní klauzule jako příliš široké a navrhuje (v souladu s nesouhlasnými stanovisky soudce Rehnquista), aby 1) regulované aktivity vykazovaly „podstatný“ („*substantial*“) vliv na mezistátní obchod, 2) bylo na uvážení Nejvyššího soudu, zda je Kongresem předložená důkazní materie o vlivu regulované oblasti na mezistátní obchod dostačující¹³¹, 3) aktivity příliš lokálního a soukromého charakteru byly mimo dosah federální vlády. [Johnsen 2003: 393]

Jak zmiňuje Tushnet, Nejvyšší soud sice tohoto cíle v některých rozhodnutích skutečně dosáhl, nicméně doktrinální změny nebyly podle autora natolik dostatečné, aby došlo k zamýšlené hlubší transformaci amerického federalismu. Podle Tushneta se

¹²⁸ Jinými slovy šlo o nepřímou kritiku koncepce „*Living Constitution*“.

¹²⁹ Konkrétně jde např. o známé případy *Griswold v. Connecticut*, *Roe v. Wade* či *Miranda v. Arizona*.

¹³⁰ Robert Bork byl profesorem ústavního práva, právník zabývající se obchodním právem, ale i soudce odvolacího soudu. Jak zmiňuje David E. Savage, z formálního hlediska byl Bork bez chyby, nicméně svou ostrou kritikou liberálů si proti sobě poštvál řadu osob, které prezidentu Reaganovi vyčítaly, že pro nominaci vybral vůbec největšího konzervativce, kterého mohl. Bork, jak už bylo zmíněno v první kapitole této práce, byl rovněž vášnivým zastáncem originalismu. [Savage 1993: 138-140] Borkova nominace byla odmítnuta vcelku těsným poměrem 42 ku 58 hlasům. [Baum 1998: 51]

¹³¹ Nutno podotknout, že v tomto smyslu zaujala Reaganova administrativa značně aktivistický přístup, který paradoxně sama u předchůdců Williama Rehnquista dosti kritizovala.

tak Nejvyšší soud posunul požadovaným směrem v oblastech vytýčených tímto dokumentem jen velmi nepatrně. Ve všech oblastech vykazuje Nejvyšší soud stejný trend: byť bylo zpočátku dosaženo skromných úspěchů v odklonu od původních liberálních pozic a vytvořil se prostor pro prohloubení kýžené konzervativní interpretace, následnými rozhodnutími byly tyto snahy zmařeny a došlo k návratu k původnímu pojetí. Tushnet tento fakt vysvětluje tím, že originalismus se u Rehnquistova soudu jako jediná metoda ústavní interpretace vlastně nikdy plně neuchytil. [Tushnet 2005: 1207]

Vzhledem k principu dělby moci však prezident Reagan nemohl aktivně zasahovat do rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu, ale o to více se snažil výše zmiňované agendy dosáhnout skrze jmenování nových soudců. Reagan se zavázal, že bude jmenovat jen takové soudce, kteří budou vyznávat soudcovské sebeomezení („*judicial restraint*“), čímž se snažil vymezit vůči rozhodovací činnosti soudů předchozích, zejména potom Warrenova soudu z 50. a 60. let, jehož činnost byla vnímána jako příliš aktivistická a politická. Jak však zmiňuje ve své práci Dawn E. Johnsen s odkazem na ústavního teoretika Bruce Acermana, prezident Reagan rozhodně nebyl první, kdo se snažil výrazně ovlivnit rozhodovací činnost Nejvyššího soudu. Byl to i již tolikrát zmiňovaný Franklin D. Roosevelt, který zvítězil v prezidentských volbách 1932 s příslibem změny v oblastech, kde dosavadní soudní judikatura byla v příkrém rozporu s jeho vizí. Na rozdíl od Roosevelta byl však Reagan spíše neúspěšný v dosažení zamýšlených cílů a očekávaná ústavní revoluce tak zůstala ve svých hlavních bodech spíše na půli cesty. [Johnsen 2003: 367-368]

III.1.1.2 Noví členové Nejvyššího soudu: „*Federalism Five*“

Prezidenti Reagan a George H. W. Bush jmenovali 4 z 5 soudců, jímž se v akademické literatuře někdy přezdívá „Federalistická pětka“ („*Federalism Five*“).¹³² Tato pětice soudců, tvořená předsedou Nejvyššího soudu Williamem H. Rehnquistem,

¹³² Prezident George H. W. Bush jmenoval v roce 1990 také soudce Davida Soutera. Ačkoliv Souter nedemonstroval jasná názorová stanoviska v řadě kontroverzních otázek, Bushovi poradci prezidenta ujišťovali, že Souter bude spolehlivě konzervativní soudce. Souter je však jedním ze soudců, kteří prezidenta dokázali později spíše nepříjemně překvapit (dalším typickým příkladem byli soudci Earl Warren či William Brennan, kteří ačkoliv byli jmenováni republikánským prezidentem Dwightem D. Eisenhowerem, byla jejich rozhodovací činnost značně liberálního charakteru), neboť nakonec vlastně nebyl tak konzervativní, jak od něj bylo očekáváno. [Baum 1998: 45] Např. v níže zmíněných případech *Lopez* i *Morrison* hlasoval spolu s menšinou liberálních soudců a v případě *Raich* stál v tentokrát většinovém stanovisku opět na straně federální vlády.

první soudkyní Nejvyššího soudu Sandrou Day O'Connorovou, Antoninem Scaliou, Anthony Kennedym a Clarencem Thomasem, tvořila blok nových konzervativnějších soudců v letech 1991 až 2005.

Soudkyně Sandra Day O'Connorová byla z této čtveřice soudců jmenována jako první, a to v roce 1981, když nahradila spíše centristického soudce Pottera Stewarta. Z hlediska jejích názorů na vztahy mezi federální vládou a státy jsou relevantní zejména její zkušenosti z vládních pozic ve státě Arizona. [Shortell 2012: 532] V letech 1965 až 1969 zde totiž pracovala jako zástupkyně ministra spravedlnosti a následně se stala i státní senátorkou. Než byla jmenována do funkce soudkyně Nejvyššího soudu, působila dva roky jako soudkyně státního odvolacího soudu. Federální funkci tedy sama nikdy nezastávala, což mohlo ovlivnit její pohled na vztah mezi federální vládou a jednotlivými státy.

V roce 1986 následoval O'Connorovou Antonin Scalia, jenž byl rovněž jmenován do pozice tzv. *Associate Justice*.¹³³ Oproti Sandře Day O'Connorové měli Rehnquist a Scalia bohatší zkušenosti z pozic na úrovni federální vlády. Soudce William Rehnquist pracoval v pozici asistenta soudce Nejvyššího soudu (konkrétně soudce Roberta Jacksona) a dlouhá léta se věnoval i soukromoprávní činnosti. S ovládnutím prezidentského úřadu Republikánskou stranou v roce 1968 pracoval na Ministerstvu spravedlnosti. Do funkce soudce Nejvyššího soudu byl jmenován v roce 1972 prezidentem Nixonem. Podobně i Antonin Scalia nasbíral cenné právní zkušenosti z federálních vládních pozic. Podobně jako Rehnquist, i Scalia pracoval několik let na Ministerstvu spravedlnosti a krátce se věnoval i výuce práva, než byl v roce 1982 jmenován soudcem federálního odvolacího soudu. Prezident Reagan stačil ke konci svého druhého funkčního období jmenovat v roce 1988 ještě soudce Anthony Kennedyho, který nahradil centristického soudce Lewise F. Powella a oproti jeho kolegům z „federalistické pětky“ měl i zkušenosti z dráhy profesora ústavního práva. Šlo tedy o poměrně rozmanitou čtveřici (Thomas byl jmenován až v roce 1991), u níž ohled na zkušenosti jednotlivých soudců zřejmě nehraje takovou roli, jak by se na první pohled mohlo zdát, neboť ačkoliv Rehnquist a Scalia měli dost zkušeností z pozic na

¹³³ *Associate Justice* je označení pro člena Nejvyššího soudu vyjma jeho předsedy („*Chief Justice*“). Ačkoliv byl Rehnquist jmenován v roce 1972 prezidentem Nixonem (a stal se tedy *Associate Justice*), s odchodem Warrena Burgera v roce 1986 byl Rehnquist povýšen na pozici předsedy Nejvyššího soudu a někdo musel být jmenován na jeho původní pozici řadového člena Nejvyššího soudu. Na tuto pozici byl jmenován právě Scalia.

úrovni federální vlády, na stranu států se klonili zřejmě v ještě vyšší míře než O'Connorová a Kennedy, kteří takové zkušenosti měli nulové.

V roce 1990 nominovaný David Souter zásadní změnu v ideologickém složení soudu nepřinesl, neboť ačkoliv nahradil velmi liberálního Williama J. Brennana, sám nakonec nebyl takovým konzervativcem, jak se od něj očekávalo. Je otázkou, do jaké míry nakonec profesní zkušenosti soudců ovlivňují jejich rozhodovací činnost, neboť ačkoliv měl Souter podobně jako Sandra Day O'Connorová zkušenosti z různých pozic na úrovni státní vlády New Hampshire (a oproti Rehnquistovi a Scaliovi neměl žádné zkušenosti z pozic ve federální vládě), v samotné rozhodovací činnosti státům tolik nakloněn nebyl. Zásadní změnu však přinesla nominace Clarence Thomase, který nahradil liberálního soudce Thurgooda Marshalla v roce 1991. Až na Scaliovo a Thomasovo jmenování tedy Reaganovo a Bushovo prezidentství nepřineslo zásadní ideologickou obměnu Nejvyššího soudu. Podobně ani Clintonovo prezidentství ideologické změny nedosáhlo, neboť poměrně liberální či centrističtí soudci byli nahrazeni soudci podobného ideologického ražení. [Baum 1998: 32-33] ¹³⁴

Skutečnost, že většina výše zmíněných pěti konzervativních či konzervativně-centristických soudců byla tak těsná a že se jeden pokus o jmenování konzervativního soudce spíše minul zamýšleným účinkem (tj. případ soudce Soutera), zmiňuje Timothy Conlan jako jeden z dalších důvodů, proč se Reaganovou administrativou zamýšlená ústavní revoluce nakonec nekonala. V takto křehké a vnitřně neúplně jednotné většině stačilo, aby jeden ze soudců viděl problém z trochu odlišného úhlu, a federalistická většina by se rozpadla jako domeček z karet. [Conlan 2001: 265] Eric Claeys dále ukazuje, že skutečná transformace ve vztazích mezi federální vládou a státy byla špatně realizovatelná zejména z toho hlediska, že koalice Nového federalismu nebyla z hlediska metodologických přístupů k ústavní interpretaci, ale i z hlediska ideologického ukotvení, zcela jednotná. Byť ji tvořili tři relativně spolehlivě konzervativní a konzistentní soudci William H. Rehnquist, Antonin Scalia a Clarence Thomas, soudkyně Sandra Day O'Connorová a soudce Anthony M. Kennedy nebyli ve svých názorech tak vyhranění. [Claeys 2005: 817] ¹³⁵ S tím souvisí i neschopnost

¹³⁴ Konkrétně šlo o odchod soudce Byrona Whita, který byl nahrazen Ruth Bader Ginsburgovou v roce 1993. Stephen Breyer pak o rok později nahradil soudce Harryho Blackmuna.

¹³⁵ Přítomnost soudců, kteří nemohou být zařazeni ani na jednu stranu ideologického spektra, souvisí podle Claeys především s procesem nominace, kdy je třeba najít kompromisní řešení a nominovat osobu, která má skutečnou šanci být Senátem schválena, neboť bude přijatelná pro co nejvíce senátorů, kteří zastávají různou politickou orientaci. [Claeys 2005: 818]

Rehnquistova soudu dlouhodobě dostát a potvrdit zásadní doktrinární změny. K nim byl ochoten pouze soudce Thomas, který podal i separátní názor v případech *Lopez* a *Morrison*, ale žádný ze čtyř dalších soudců se k jeho stanovisku nepřidal.

Jak bude dále demonstrováno na příkladu Robertsova soudu, i Rehnquistův soud bral ohledy na pověst a prestiž Nejvyššího soudu v očích veřejnosti, které by se zřejmě zrušení zákonů od doby Nového úřadu (který by přijetí Thomasovy díkce přineslo) vůbec nelíbilo. Rehnquist tak musel myslím dbát na pověst vlastního soudu a prestiž této instituce jako takové, čímž byl spolu s Antoninem Scaliou mnohem pragmatičtější než soudce Thomas.

III.1.2 Konec bezbřehé pravomoci Kongresu? *United States v. Lopez* (1995).

V případě *United States v. Lopez*¹³⁶ Nejvyšší soud posuzoval ústavnost zákona *Gun-Free School Zones Act*¹³⁷ z roku 1990, který zakazoval nošení zbraní v okruhu 1000 stop¹³⁸ od pozemku veřejných nebo soukromých škol. Tento zákon porušil středoškolák z města San Antonio Alfonzo Lopez tím, že do své školy přinesl nabitou střelnou zbraň. Lopez byl nejdříve obviněn na základě státního zákona, který zakazoval nošení zbraní ve školském zařízení, nicméně následujícího dne byla tato obvinění stažena a případu se ujali federální žalobci, kteří podali obvinění na základě porušení zákona GFSZA.

Zmíněný zákon nezmiňoval, na základě jakého zmocnění jej Kongres prosadil a zároveň při jeho prosazení ani nepodal dostatek důkazů o svém pozdějším tvrzení před Nejvyšším soudem, že zločin spojený se zbraněmi má negativní vliv na mezistátní obchod. Příslušný federální soud¹³⁹ toto tvrzení Kongresu přijal a usoudil, že zmíněná zákonná úprava je v souladu s Ústavou. Lopez byl následně uznán vinným a odsouzen k 6 měsícům vězení. Federální odvolací soud¹⁴⁰ však s rozsudkem nesouhlasil a

¹³⁶ 514 U.S. 549 (1995).

¹³⁷ Dále jen GFSZA.

¹³⁸ Přibližně 300 metrů.

¹³⁹ Tímto federálním soudem mám na mysli tzv. *district court*. Jde o nejnižší instanci v rámci federální soustavy soudů USA. Těchto soudů je ve Spojených státech celkem 96, přičemž v každém státě se nachází alespoň jeden okrskový soud. Tento typ federálních soudů má pouze omezenou jurisdikci, která je přesně vymezena Kongresem v souladu s čl. III, oddílem 1 Ústavy. Tyto soudy tedy řeší např. případy, v nichž jde o spor občanů z různých států Unie či spory, v nichž jsou jednou stranou Spojené státy apod.
Zdroj: <http://www.uscourts.gov/FederalCourts/UnderstandingtheFederalCourts/DistrictCourts.aspx> [5-4-2013]

¹⁴⁰ Odvolacím soudem mám na mysli tzv. *Circuit Court of Appeals*. Spojené státy jsou rozděleny do 12 regionů, z nichž každý má vlastní odvolací soud. Tento soud řeší případy, v nichž se jedna ze stran

poukázal na skutečnost, že Kongres se v tomto případě již ani neobtěžoval zmínit, v čem spočívá jeho pravomoc tento zákon prosadit. Pokud by tak Kongres podle konzervativního soudce Williama Garwooda učinil (např. v důvodové zprávě by předložil důkazy o racionální souvislosti mezi nošením zbraní do škol a mezistátním obchodem), nebyly by zde žádné pochyby o ústavnosti tohoto zákona. Graglia zmiňuje, že bylo vcelku jasné, že Kongres i zde nepřímou využívá své pravomoci, aby mohl provést něco, k čemu jinak není přímo ústavně zmocněn, nicméně za této situace odvolací soud považoval za urážející, že Kongres se již ani nesnažil zákon nějak ústavně podložit a rozhodování soudů v otázce mezistátní obchodní klauzule ve prospěch federálních pravomocí již automaticky považoval za bernou minci. [Graglia 2008: 766]

Nejvyšší soud následně potvrdil rozhodnutí odvolacího soudu a zákon označil za v rozporu s Ústavou, a to těsným poměrem 5 ku 4 hlasům, kde většinu tvořili právě soudci „federalistické pětky“: Rehnquist, Scalia, Thomas, Kennedy a O'Connorová. Předseda Nejvyššího soudu Rehnquist shrnul, v jaké oblasti může Kongres v rámci mezistátního obchodu regulaci uplatňovat: a) místa, kterými obchod na cestě z jednoho státu do druhého prochází („*channels of commerce*“) ¹⁴¹, b) prostředky, jimiž je přeprava uskutečňována či osoby a věci v mezistátním obchodu („*instrumentalities of commerce or persons or things in interstate commerce*“) ¹⁴², c) aktivity, které mají podstatný vliv na mezistátní obchod („*activities having a substantial relation to interstate commerce*“). ¹⁴³

Soud pak odůvodnil své rozhodnutí tvrzením, že obsah posuzovaného zákona (tj. držení zbraní v blízkosti škol) není obchodem a ani s ním vlastně jinak nesouvisí. Zároveň bylo zdůrazněno, že posuzovaný zákon je ve své podstatě úpravou trestního práva, tedy oblasti, která byla tradičně spíše pod taktovkou policejních pravomocí jednotlivých států. Problémem bylo rovněž to, že podle Nejvyššího soudu chyběl tzv. jurisdikční element („*jurisdictional element*“), který by zajistil souvislost mezi nošením

odvolala od nižší instance, tj. výše popsaného okresního soudu. Tento typ soudu má ale také originální jurisdikci např. v případech týkajících se patentových zákonů apod.

Zdroj: <http://www.uscourts.gov/FederalCourts/UnderstandingtheFederalCourts/CourtofAppeals.aspx> [5-4-2013]

¹⁴¹ Kongres tedy může stanovit pravidla přepravy či může zakázat takovou aktivitu, která by plynulému převozu zboží bránila. Takovými místy mohou být např. dálnice, řeky apod.

¹⁴² I zde může Kongres stanovit pravidla přepravy či zákaz, vztahující se např. k lodím, automobilům, kamionům či jiným prostředkům, jimiž se věci či osoby přemisťují z jednoho státu do druhého.

¹⁴³ 514 U.S. 549, at 558-559 (1995). Kategorie zmíněná na třetím místě je ve své podstatě nejširší, a proto i nejhůře definovatelná. Proto alespoň zde bylo provedeno užší vymezení, kdy Kongres nyní mohl regulovat pouze ekonomické aktivity (nikoliv tedy aktivity jakéhokoliv charakteru, jak tomu bylo v judikatuře do roku 1995), které mají podstatný vliv na mezistátní obchod.

zbraní a mezistátním obchodem. Jinými slovy, zbraně, které Kongres zakázal nosit v blízkosti školských zařízení, nebyly podle textu zákona např. zbraněmi, které během výroby prošly mezistátním obchodem, čímž by Kongres vytvořil alespoň nějakou minimální souvislost mezi předmětem regulace a mezistátním obchodem. Soudce Rehnquist tak vyloučil první dvě zmíněné oblasti, které Kongres tradičně reguluje v rámci mezistátního obchodu a zaměřil se na třetí oblast, do níž může Kongres zasahovat, tj. zda má regulovaná aktivita podstatný vliv („*substantial effect*“) na mezistátní obchod.

Federální vláda, která zákon před Nejvyšším soudem hájila, v zásadě podávala 3 argumenty, proč má držení zbraní podstatný vliv na mezistátní obchod: 1) držení zbraní vede k násilí, které způsobuje, že raněné osoby musí vyhledat lékařskou pomoc a v souvislosti s ní využívají zdravotního pojištění, které ovlivňuje mezistátní obchod, 2) oblasti stížené násilím zrazují ostatní od cest do těchto končin, které se tak nemohou ekonomicky rozvíjet, 3) násilný zločin narušuje proces výuky na školách, což ve výsledku vede ke snížení celkové produktivity národa, a tím i k poklesu mezistátního obchodu. Tyto argumenty však pro předsedu Nejvyššího soudu Williama Rehnquista zašly příliš daleko, neboť dle jeho názoru zcela stíraly tradičně vytýčené hranice kompetencí mezi federální vládou a státy. Pokud by totiž Kongres mohl regulovat držení zbraní v oblasti školských zařízení s poukazem na negativní vliv této činnosti na proces výuky, mohl by rovnou regulovat i celé školství (oblast jinak v tradiční gesci států) jako takové. Zatímco podle případu *Wickard* mohl Kongres regulovat „[...] aktivitu jakékoliv povahy, a to klidně i místní, i pokud nemůže být považována za obchod jako takový, pokud má podstatný vliv na mezistátní obchod, a to i bez ohledu na to, zda na něj má tato aktivita přímý nebo nepřímý vliv,“¹⁴⁴ v případě *Lopez* však už Rehnquist oproti tomu hovoří přímo o „ekonomické aktivitě“ („*economic activity*“), tj. došlo k užšímu vymezení třetí kategorie regulace.

Soudce Clarence Thomas se v případě *Lopez* přidal k většinovému stanovisku, zároveň ale sepsal vlastní stanovisko, v němž projevil názor, že Nejvyšší soud by měl interpretovat pojem „*commerce*“ v souladu s původním chápáním tohoto slova v době sepisování Ústavy. Jak již bylo několikrát zmíněno, Thomas chápe obchod velmi restriktivně, tj. jako pouhou směnu komodit. Svým ryze originalistickým přístupem se tak odlišil od ostatních soudců, kteří se připojili k umírněnějšímu názoru sepsanému

¹⁴⁴ 317 U.S. 111, at 125 (1942). Uvedený citát je mým překladem.

soudcem Rehnquistem, neboť Thomasova interpretace by znamenala zásadní přehodnocení dosavadní judikatury, která by pak nebyla v souladu ani s doktrínou původního chápáním („*original understanding*“) ústavního textu. Jak zmiňuje Eric R. Claeys, Rehnquist byl v tomto ohledu mnohem pragmatictější než soudce Thomas¹⁴⁵, neboť většinové stanovisko soudu bylo podáno takovým způsobem, aby zároveň nebyla přehodnocena dosavadní soudní judikatura a nebyl tak potenciálně vytvořen prostor pro právní napadení některých naprosto zásadních zákonů, se kterými se americká společnost od doby Nového údělu zcela szila.¹⁴⁶ [Claeys 2005: 802] Jinými slovy, byť soudce Rehnquist zřejmě souhlasil se základní tezí Reaganovy ústavní revoluce, sám si uvědomoval hranice svých snah, které byly dosti omezeny jeho současnou snahou reflektovat veřejné mínění a chránit pověst svého soudu, který by pak zřejmě navždy nesl punc příkladu soudního aktivismu. Omezení Kongresu v jeho pravomoci regulovat mezistátní obchod tedy spočívalo v několika bodech: 1) má jít pouze o regulaci aktivity ekonomické povahy, přičemž pokud je tato aktivita místního charakteru, má být zároveň součástí širšího ekonomického rámce, kdy bez efektivního regulativního podchytení místní aktivity Kongres nemůže vykonávat regulaci aktivity mezistátní, 2) regulace musí mít tzv. jurisdikční element (tj. mít nějakou souvislost s mezistátním obchodem), 3) důvody regulace musí být při přijímání zákona opřeny o důkazy předložené Kongresem.

Případ *Lopez* je myslím typický pro velmi formalistický přístup Rehnquistova soudu k posuzování pravomocí Kongresu, neboť si lze jen těžko představit, že situace, kdy by Alfonzo Lopez či zbraň, kterou držel, nedávno překročila hranice z jednoho státu do druhého, na dané situaci něco změnila, resp. že pokud by Kongres naplnil tzv. jurisdikční element, z regulace nošení zbraní okolo škol by najednou pouze pro tento důvod přestala být záležitost států.¹⁴⁷ Jinými slovy, jak ostatně ve své práci zmiňuje i

¹⁴⁵ I když je zároveň nutno mít na paměti, že sepisování většinového stanoviska soudu jistou míru pragmatismu vyžaduje, neboť je třeba na podporu svého stanoviska získat i takové soudce, které nelze charakterizovat jako neústupné konzervativce. Takoví soudci, jako jsou např. Anthony Kennedy či bývalá soudkyně Sandra Day O'Connorová, jsou často pověstným „jazýčkem na vahách“, který případ rozhodně ve prospěch jedné ze stran.

¹⁴⁶ Rehnquist ve většinovém názoru soudu dokonce explicitně potvrzuje platnost případu *Wickard*, který zároveň chápe jako případ, který vůbec nejvíce rozšířil pravomoc federální vlády regulovat mezistátní obchod. Na rozdíl od případu *Lopez* v něm však skutečně existovala určitá spojitost mezi regulovanou aktivitou a mezistátním obchodem, neboť cílem zákona *Agricultural Adjustment Act* bylo podchytit nabídku a poptávku po zemědělských komoditách, kdežto zákon *GFSZA* se ani zdaleka regulace obchodu netýkal.

¹⁴⁷ Tento velmi formalistický přístup myslím jen podtrhuje skutečnost, že zákon *GFSZA* poté, co byl Nejvyšším soudem vyhodnocen jako protiústavní, byl v modifikované podobě Kongresem zanedlouho

Lino A. Graglia, americký federalismus se v jistém aspektu degradoval do nutného požadavku neupřímnosti ze strany Kongresu, který sice formálně nemůže zasahovat do oblasti hazardních her, prostituce, užívání drog, držení zbraní apod., nicméně to neznamená, že USA nemají zákony, které by tyto oblasti nějak regulovaly. Při prosazování těchto zákonů však Kongres musí nutně předstírat, že jejich hlavním účelem je skutečně regulovat mezistátní obchod, ačkoliv je poměrně jasné, že záměr zákona je zcela jiný. V případě *Lopez* zřejmě šlo Kongresu především o urychlené řešení celonárodního problému násilí způsobeného nošením zbraní na amerických školách, nikoliv o negativní vlivy na mezistátní obchod a národní ekonomiku, které toto násilí může nepřímo vyvolávat. [Graglia 2008: 771]

Byť je tedy případ *Lopez* poměrně významný z formálního hlediska, neboť jde o první případ za uplynulých 60 let, kdy Nejvyšší soud zrušil zákon schválený Kongresem na základě regulace mezistátního obchodu, z praktického hlediska je myslím jeho váha dosti sporná. Byť zde došlo k určité restrikci interpretace mezistátní obchodní klauzule, toto zúžení nebylo myslím natolik markantní, aby znamenalo zásadní přelom v dosavadní judikatuře.

III.1.3 Potvrzení změny kurzu. *United States v. Morrison* (2000).

Případ *United States v. Morrison*¹⁴⁸ se týkal posouzení ústavnosti části zákona *Violence Against Women Act*¹⁴⁹ z roku 1994. Tento zákon byl využit dívkou Christy Brzonkala, studentkou Virginia Polytechnic Institute and State University, která byla údajně znásilněna dvěma studenty stejné školy. Vzhledem k tomu, že univerzita oba muže nepotrestala¹⁵⁰ a velká porota případ odmítla pro nedostatek důkazů, Brzonkala se domáhala odškodnění na základě výše zmíněného zákona, který byl schválen za účelem pomoci obětem genderově motivovaného násilí, a podala proti oběma mužům žalobu u

opět schválen. Modifikace tohoto zákona spočívala v tom, že zákaz nošení střelných zbraní do školských zařízení se měl specificky vztahovat jen na zbraně, které při své výrobě prošly mezistátním obchodem, což se však týká téměř všech zbraní (a zřejmě se týkalo i zbraně, již do školy přinesl Alfonzo Lopez). Do zákona byl tedy doplněn tzv. jurisdikční element, ale z praktického hlediska se na dané problematice nic nezměnilo. [Dinan 2002: 6]

¹⁴⁸ 529 U.S. 598 (2000).

¹⁴⁹ Dále jen VAWA. *Violence Against Women Act* je federální zákon, jehož účelem je poskytnutí pomoci obětem domácího násilí skrze služby jako např. celonárodní telefonická linka pro oběti domácího násilí či skrze federální dotace některým zdravotním ústavům jako jsou např. centra pro ženy, které byly znásilněny nebo jsou oběťmi domácího násilí apod.

¹⁵⁰ James Craftford nebyl potrestán vůbec a Antonio Morrison byl původně ze školy dočasně vyloučen, nicméně tento trest byl univerzitou následně zrušen.

federálního soudu. Okresní soud vyhodnotil tuto část zákona umožňující vymáhání odškodnění u federálního soudu jako protiústavní, zatímco odvolací soud rozhodl ve prospěch federální vlády, nicméně následně své stanovisko přehodnotil a potvrdil rozhodnutí nižšího soudu. Stejně postupoval i Nejvyšší soud, který tak v zásadě potvrdil trend započatý případem *Lopez* z roku 1995, a to opět těsným poměrem 5 ku 4 hlasům, navíc i v naprosto stejném složení soudců.

V případě *Morrison* se federální vláda poučila z výtek, které měl Nejvyšší soud vůči Kongresu v případě *Lopez*, a k zákonu neopomenula přidat bohatou materii, jež měla dokázat, že násilí na ženách má podstatný vliv na mezistátní obchod. Kongres za účelem zahrnutí tohoto důkazního materiálu konal i řadu slyšení, na jejichž základě podával 4 hlavní argumenty, proč má genderově motivované násilí negativní vliv na mezistátní obchod: 1) násilí na ženách vede k tomu, že ženy mnohem méně cestují do jiných států, 2) násilí na ženách způsobuje, že se ženy méně se zapojují do činností nebo práce v mezistátním obchodu, 3) násilí na ženách způsobuje, že oběti musí vyhledat lékařskou pomoc, což má vliv na trh se zdravotním pojištěním, 4) násilí na ženách tím, že má negativní dopad na mezistátní obchod, negativně ovlivňuje i národní produktivitu a stav americké ekonomiky. Nejvyšší soud tedy výtku, že se Kongres ani neobtěžoval zákon ústavněprávně podložit a řádně odůvodnit, nemohl zahrnout.¹⁵¹ Nicméně i tak byly výše uvedené souvislosti mezi násilím na ženách a mezistátním obchodem ve většinovém názoru soudu považovány za vsutku přemrštěné: „[...] *Předložené důkazy nejsou dostatečné, aby byla prokázána ústavnost postupu Kongresu.*“¹⁵² Předseda Nejvyššího soudu Rehnquist, který opět sepsal většinové stanovisko soudu, byl toho názoru, že v této situaci hledá Kongres souvislosti ad absurdum a pokud jeho argumenty budou přijaty, získá generální policejní pravomoc v oblastech, které doposud náležely pouze státům: „[...] *Je třeba rozlišit mezi tím, co je lokálního a co je národního charakteru. [...] Násilí, které není namířeno proti jiným státům, bylo vždy tradičním předmětem regulace států. [...] Nemohl by mě napadnout lepší příklad*

¹⁵¹ Někteří interpretovali případ *Lopez* jako varování Kongresu, aby napříště alespoň specifikoval, na základě jakého ústavního zmocnění přijatý zákon vlastně prosadil, tj. že vlastně nejde o tolik významný případ, neboť Nejvyšší soud chtěl prostě Kongresu jen naznačit, aby nebral jeho doposud tradiční rozhodování v jeho prospěch jako bernou minci. Vzhledem k rozhodnutí o protiústavnosti části zákona VAWA, u něhož Kongres naopak požadované ústavněprávní zdůvodnění předložil, se tato teze nepotvrdila a naopak bylo usuzováno, že Nejvyšší soud to s omezením pravomocí federální vlády myslí skutečně vážně. [Conlan 2001: 262]

¹⁵² 529 U.S. 609, at 613 (2000). Uvedený citát je mým vlastním překladem.

policejní pravomoci států, kterou tvůrci Ústavy nechtěli svěřit federální vládě, než je potlačování násilného zločinu a odškodnění jeho obětí.“¹⁵³

Námitky, které měl Nejvyšší soud v případě *Lopez*, se objevily i ve většinovém odůvodnění případu *Morrison*. Zprvce šlo o regulaci aktivity, která nemá ekonomickou povahu, zadruhé šlo o zákon, který opětovně zasahoval do sféry trestního práva. William Rehnquist tak odmítl aplikovat test agregátního vlivu, který soud užíval již od roku 1942, kdy rozhodl případ *Wickard v. Filburn*. Ve většinovém stanovisku tedy Rehnquist ještě více zdůraznil důležitost toho, aby regulovaná aktivita byla ekonomického charakteru. Na druhou stranu ale tím, že byla část zákona shledána za neústavní, oslabil význam šetření provedených Kongresem na podporu přijatého zákona. Toto šetření, jehož přítomnost Nejvyšší soud v případě *Lopez* tak zdůrazňoval, bylo tentokrát rozsáhlé, ale i tak jeho výsledky Nejvyšší soud odmítal akceptovat.

Jamie Raskin ve svém hodnocení tohoto případu Nejvyššímu soudu vyčítá, že účel zákona *VAWA* byl podobný jako u již několikrát zmíněného zákona *Civil Rights Act of 1964*, tj. poskytnout odškodnění určité skupině osob, které jsou dlouhodobě diskriminovány a nemohou se plně domoci svých práv. Zatímco v roce 1964 Nejvyššímu soudu v případech *Heart of Atlanta* nebo *Katzenbach* toto opodstatnění nevadilo, zákon, který měl ženám poskytnout odškodnění v případě genderově motivovaného násilí, již pro soud problematický byl. [Raskin 2011: 9]

Podle Graglii spočívá význam případů *Lopez* a *Morrison* v tom, že nyní to byl Nejvyšší soud, který si dovolil posoudit, zda Kongres skutečně našel racionální souvislost mezi regulovanou aktivitou a mezistátním obchodem. Zatímco v předešlých případech stačilo, že Kongres tvrdil, že tato souvislost existuje a Nejvyšší soud ji nijak dále nepřezkoumával, nyní bylo čistě na úvaze soudu, zda tato spojitost skutečně existuje. Jak píše ve většinovém stanovisku soudce Rehnquist: „[...] *zda určitá aktivita ovlivňuje mezistátní obchod natolik, aby mohla být regulována v rámci ústavních pravomocí Kongresu, je otázka pro posouzení soudci, nikoliv zákonodárci a může být s konečnou platností vyřešena pouze Nejvyšším soudem.*“¹⁵⁴ [Graglia 2008: 784]

Co se odpovědi Kongresu na případ *Morrison* týče, jeho snahy tento zákon v modifikované podobě opět prosadit nebyly úspěšné. Kongres chtěl zákon upravit podobným způsobem jako v případě *Lopez*, především potom přidáním tzv. judisdikčního elementu, který by zajistil alespoň nějakou spojitost mezi regulovanou

¹⁵³ *Id.*, at 617-619. Uvedený citát je mým vlastním překladem.

¹⁵⁴ 529 U.S. 598, at 614 (1995). Uvedený citát je mým překladem.

aktivitou a mezistátním obchodem. Nicméně prokázání této souvislosti by bylo složitější než v případě zákona zakazujícího držení zbraní v okolí školských zařízení. Existovaly zde myšlenky, že souvislost by byla zajištěna požadavkem, aby oběť domácího násilí např. cestovala mezi státy, používala prostředky mezistátního obchodu či pokud by páchané násilí oběti znemožňovalo zapojovat se do ekonomických aktivit v mezistátním obchodu. Zatímco požadavek, aby držené zbraně prošly během procesu výroby mezistátním obchodem, je velmi lehce dosažitelný (skoro každá zbraň v USA projde během procesu výroby přes hranice různých států), výše zmíněné souvislosti by se v případě násilí na ženách prokazovaly jen stěží. Zákon ve své modifikované podobě tedy neprošel ani senátním výborem a snahy přičlenit jej jako dodatek k jinému zákonu selhaly, čímž mělo rozhodnutí Nejvyššího soudu na tuto problematiku reálný dopad. [Dinan 2002: 6-7]

III.1.4 Návrat k původní interpretaci? *Gonzales v. Raich* (2005).

Ti, co si přáli revoluci ve věci interpretace mezistátní obchodní klauzule, museli být o pět let později zklamáni rozhodnutím Nejvyššího soudu v případě *Gonzales v. Raich*¹⁵⁵, podle nějž Kongres může kriminalizovat pěstování marihuany pro soukromé léčebné účely. V tomto případě se dostala do rozporu ustanovení státního a federálního zákona. Zatímco federální zákon *Controlled Substances Act*¹⁵⁶ stanovil zákaz pěstování, distribuce a držení marihuany, zákon *Compassionate Use Act* z roku 1996 ve státě Kalifornie povoloval užívání marihuany v situaci, kdy je osoba vážně nemocná („*seriously ill*“) a dostala k tomu souhlas lékaře. Nejvyšší soud tedy řešil konflikt těchto dvou zákonů, neboť dvě vážně nemocné občanky státu Kalifornie užívaly marihuanu na základě doporučení svého lékaře¹⁵⁷, což bylo sice v souladu se státní zákonnou úpravou,

¹⁵⁵ 545 U.S. 1 (2005).

¹⁵⁶ Dále jen CSA. *Controlled Substances Act* je součástí zákona *The Comprehensive Drug Abuse Prevention and Control Act* z roku 1970. Tento zákon se zaměřuje na vládní prevenci zneužívání různých druhů drog a jiných škodlivých látek, např. narkotik, halucinogenů či různých druhů chemikálií. Kromě případu výzkumu, kde je třeba souhlas úřadu Food and Drug Administration, je ve Spojených státech jakékoliv pěstování, prodej nebo užívání marihuany zakázáno. Na drogovou problematiku ve Spojených státech upozorňoval prezident Nixon ve své kampani v roce 1968 a zmíněný zákon z roku 1970 završil jeho snahy provést komplexní úpravu drogové prevence, když sjednotil do té doby roztříštěnou zákonnou úpravu do jedné zákonné normy. [Stearns 2005: 9]

¹⁵⁷ U obou vážně nemocných pacientek selhaly všechny ostatní prostředky léčby a jejich zdravotní stav byl údajně natolik vážný, že pouze užívání marihuany pod dohledem lékaře jim umožňovalo normálně žít. Lékař jedné z pacientek dokonce přísahal, že pokud by jeho pacientce bylo odepráno další užívání marihuany, zřejmě by to u ní vyvolalo veliké bolesti s fatálními následky. [Stearns 2005: 8]

nicméně v rozporu s federálním zákonem. Obě ženy argumentovaly, že federální zákon je protiústavní, a to s poukazem na judikaturu v případech *Lopez* a *Morrison*, podle nichž by i léčebné užívání marihuany mělo být čistě lokální, ale především potom neekonomickou aktivitou. S tímto argumentem sice souhlasil federální odvolací soud, nicméně Nejvyšší soud se přiklonil k argumentům federální vlády a zrušil jako neústavní zákon, který se jinak u veřejnosti těšil široké oblibě.

V tomto případě Nejvyšší soud aplikoval test agregátního vlivu z případu *Wickard v. Filburn* z roku 1942, v němž bylo rozhodnuto, že federální vláda může kontrolovat ceny zemědělských plodin tím způsobem, že stanoví přesné kvóty určující maximální množství vypěstovaných komodit, přičemž tato maxima se mají vztahovat i na jejich případné soukromé užití. Zatímco v případě z roku 1942 bylo účelem zákona *Agricultural Adjustment Act* navýšení a stabilizace cen zemědělských komodit, zde bylo účelem federálního zákona vymýtit mezistátní trh s marihuanou. Zároveň s odkazem na případ *Lottery Case*, v němž Nejvyšší soud rozhodl, že pravomoc Kongresu regulovat mezistátní obchod zahrnuje i pravomoc určitou činnost přímo zakázat, byl federální zákon vyhodnocen jako ústavní s tím, že pokud bychom nezakázali domácí užívání marihuany, byť pro léčebné účely, mohla by se i přesto dostat do mezistátního obchodu, a tím narušit sledovaný cíl tohoto zákona. Jinými slovy, jde o podobný argument jako v případě *Wickard*: soukromé užívání marihuany pro léčebné účely pouze dvěma lidmi má sice naprosto zanedbatelný vliv na mezistátní obchod, nicméně pokud zhodnotíme toto soukromé užívání z celkového hlediska, tj. pokud by bylo její užívání legální a činilo tak mnohem více osob, Kongres by jen velmi těžko dosáhl kýženého cíle zákona, tedy vymýcení trhu s marihuanou jako takového, neboť je velmi pravděpodobné, že by docházelo k „úniku“ vypěstované marihuany do mezistátního obchodu, a tak je prostě jednodušší a efektivnější nekompromisně vymýtit pěstování, užívání a držbu marihuany jako takové.

Nejvyšší soud odlišil případ *Raich* od případů *Lopez* a *Morrison* s tím, že v těchto dvou případech šlo o posouzení zákonů, které upravovaly oblast trestního práva a že samotný předmět regulace těchto zákonů vůbec nebyl ekonomické povahy, kdežto pěstování marihuany samo o sobě činností ekonomického charakteru je. Toto tvrzení podložil soudce Stevens, autor většinového stanoviska, definicí slova ekonomie („*economics*“) z Websterova slovníku, podle nějž jde o vědu o „*produkci, distribuci a*

spotřebě komodit“.¹⁵⁸ Především je ale tato forma regulace součástí širšího ekonomického či obchodního rámce, v rámci něhož chce Kongres docílit úplného vymýcení trhu s marihuanou.

Většina 6 soudců zahrnovala i ty soudce, kteří se přidali k většinovému stanovisku v případech *Lopez* a *Morrison*, a sice Antonin Scaliu a Anthony Kennedyho, byť soudce Scalia sepsal vlastní stanovisko, které poukazovalo na to, že pravomoc Kongresu se v tomto případě opírá nejen o mezistátní obchodní klauzuli, ale i tzv. pružnou klauzuli („*Necessary and Proper Clause*“), která dává Kongresu pravomoc činit vše nutné a potřebné k provedení svých pravomocí vyjmenovaných v čl. I, odst. 8. Byť samotná držba marihuany není ekonomickou aktivitou, Kongres ji podle Scalii stále může regulovat, neboť z celkového hlediska má podstatný vliv na mezistátní obchod, v rámci něhož se Kongres snaží užívání marihuany vymýtit úplně.

Případ *Raich* je myslím zajímavý nesouhlasnými stanovisky soudců, která v něm byla podána, zejména pak tím, kteří soudci se přidali na stranu většiny a kteří tvořili menšinu. Většinové stanovisko, které sepsal soudce John Paul Stevens, získalo podporu tří soudců, kteří tvořili menšinu v případech *Lopez* a *Morrison*: Ruth Bader Ginsburgové, Davida H. Soutera a Stephen G. Breyera. Nesouhlasné stanovisko k případu podala soudkyně Sandra Day O'Connorová, k níž se přidal předseda Nejvyššího soudu William H. Rehnquist a Clarence Thomas, který však sepsal rovněž své separátní stanovisko. Vzhledem k tomu, že Scalia i Thomas jsou zastánci výše zmiňovaného originalismu, představuje jejich neshoda v případě *Raich* zajímavou ukázkou vnitřních rozporů nejen v rámci originalismu, ale i v rámci koalice pěti konzervativních soudců, od nichž si mnozí slibovali znovuobnovení práv států na úkor federální vlády. Neshoda mezi Scaliou a Thomasem v případě *Raich* vychází podle Erica R. Claeys z jejich rozdílného pojetí soudcovského konzervatismu. Zatímco Thomas dává veliký důraz na původní chápání ústavního textu, Scalia upřednostňuje omezení soudcovských zásahů do politických rozhodnutí Kongresu. S tím také souvisí jejich různý přístup k precedentům Nejvyššího soudu: zatímco Thomas by ohledně přehodnocení ústavnosti zákonů, jež by byly v rozporu s jím zamýšlenou podobou původního chápání mezistátní obchodní klauzule, neváhal, Scalia by byl ochoten ustoupit od originalismu ve prospěch doktríny *stare decisis*, tj. setrvání u dosavadní

¹⁵⁸ 545 U.S. 1, at 23 (2005). Uvedený citát je mým vlastním překladem.

soudní judikatury (tj. Scalia má být podle Claeyse prototypem soudce vyznávajícího jakýsi „soudcovský minimalismus“). [Claeys 2005: 793]

Nesouhlasné stanovisko soudkyně Sandry Day O'Connorové poukazovalo především na to, že okolnosti případu *Raich* jsou podobné případům *Lopez* a *Morrison* a že Nejvyšší soud není dostatečně důsledný v zamezování dalšího rozšíření pravomocí federální vlády: „Pokud se Nejvyšší soud bude nadále přiklánět na stranu Kongresu tak, jako to dělá dnes, zničí koncept přesně vyjmenovaných pravomocí („enumerated powers“).“¹⁵⁹ O'Connorová rovněž poznamenala, že Kongres podobně jako v případě *Lopez* nepředložil dostatek důkazů ohledně spojitosti mezi předmětem regulace a jeho dopadem na mezistátní obchod.¹⁶⁰ Soudce Clarence Thomas se typicky přidal k názoru, že Kongres překročil svou pravomoc regulovat mezistátní obchod. S ohledem na jeho typickou originalistickou interpretaci tohoto ústavního ustanovení totiž Thomas trval na tom, že tvůrci Ústavy zcela jistě nezamýšleli, že obchod („commerce“) bude spočívat v pouhém vlastnictví nějaké věci (jako je v tomto případě trestné již pouhé držení marihuany), ale že jde o pouhou směnu komodit. Thomas se dostal i do názorového sporu se soudcem Scaliou, když tvrdil, že Kongresu by chyběla pravomoc prosadit tento zákon i na základě výše zmíněné pružné klauzule, neboť nebylo dostatečně prokázáno, že zákaz domácího užívání marihuany je nutný („necessary“) k účinné regulaci mezistátního obchodu s drogami. Podobně Thomas nepovažoval regulaci za potřebnou či vhodnou („proper“), neboť dle jeho názoru je tato záležitost pouze předmětem úpravy prostřednictvím tzv. policejních pravomocí států. Scalia se sice nedomníval, že pěstování marihuany by se dalo hodnotit jako ekonomická aktivita, nicméně z celkového hlediska je podle jeho názoru nutné a vhodné („necessary and proper“), aby bylo jakékoliv nakládání s ní ilegální, neboť taková regulace je součástí širšího ekonomického rámce a cíle, kterého se Kongres snaží dosáhnout.

Na rozdíl od případů *Lopez* a *Morrison* se dále Nejvyšší soud navrátil ke svému původnímu stanovisku, podle něž je pro soud dostačující, pokud sám Kongres prokáže nějakou racionální spojitost mezi regulovanou aktivitou a mezistátním obchodem, tj. že není věcí Nejvyššího soudu posuzovat účel zkoumaného zákona.¹⁶¹ Tato změna postoje

¹⁵⁹ 545 U.S. 1 (2005). O'Connor dissenting, at 6. Zmíněný výrok je mým vlastním překladem.

¹⁶⁰ Tento argument však vyvracel autor většinového stanoviska John Paul Stevens s tím, že Nejvyšší soud musí v případě *Raich* posuzovat důkazní materii Kongresu s mnohem větší benevolencí, neboť federální zákon CSA pocházel z roku 1970, kdy důvodové zprávy ještě nebyly tolik vyžadovány.

¹⁶¹ Byť je nutno mít na paměti, že v případě *Raich* šlo o zákon, který se týkal zákazu činnosti, která má do jisté míry alespoň nějaký ekonomický či komerční aspekt, zatímco zákony v případech *Lopez* a *Morrison* se týkaly primárně trestního práva, tj. činnosti v nich regulované nebyly ekonomické povahy.

zřejmě souvisí se snahou Rehnquistova soudu nepřivlastnit si punc aktivistického soudu, neboť hodnocení racionality Kongresem prosazeného zákona Nejvyšším soudem je myslím typickým příkladem soudního aktivismu, proti němuž paradoxně Reaganova administrativa vystupovala. Zároveň je myslím třeba si uvědomit, že daná rozhodnutí mají i svůj politický aspekt, tj. že soudci jako Scalia a Kennedy museli řešit vnitřní rozpor mezi tím, že na jednu stranu jsou zastánci práv státu, ale na druhou stranu nechtějí v souladu se svým sociálně konzervativním smýšlením podpořit legalizaci marihuany. Tento rozpor naznačovala myslím i soudkyně O'Connorová ve svém nesouhlasném stanovisku v případě *Raich*, kde zmiňovala, že sama osobně s legalizací nesouhlasí, ale v zde jsou pro ni prioritou práva států. Oproti tomu v případech *Lopez* a *Morrison* šlo o zákony z oblasti trestního práva, v jehož oblasti však konzervativci nejsou federální regulaci příliš nakloněni, a tak výše zmíněným vnitřním rozporem nemuseli u těchto případů vůbec procházet.

III.2 Robertsův soud (2005 – současnost)

Robertsův soud je činný od roku 2005, kdy nahradil soud Williama Rehnquista. Tento soud prošel za 8 let své existence poměrně výraznou obměnou svého složení. Tato obměna nebyla významná ani tolik z ideologického hlediska, jako spíše z pohledu osobnostní různorodosti, kterou se tento soud v současnosti vyznačuje. Po jmenování soudců Johna Robertse a Samuela Alita v roce 2005 a 2006 přišla další nominace již v roce 2009, kdy po odchodu soudce Davida Soutera jmenoval prezident Obama historicky třetí ženu na post soudkyně Nejvyššího soudu. Stala se jí Sonia Sotomayorová, která je zároveň prvním reprezentantem hispánského etnika. S rezignací liberálního soudce Johna Paula Stevense byla o rok později jmenována Elena Kaganová. Z hlediska ideologické inklinace je tedy Nejvyšší soud víceméně ve stejné pozici, v jaké byl po většinu své činnosti i Rehnquistův soud, tj. konzervativci tvoří těsnou většinu 5 ku 4.¹⁶²

Je tedy možné, že test racionální souvislosti („*rational basis test*“), kterým je pro federální vládu velmi snadné projít, by v případě opětovného posouzení federálních zákonů regulujících oblast trestního práva, byl vynechán a Kongres by musel prokázat mnohem hlubší souvislost než v případě činností, které skutečně alespoň nějaký ekonomický či komerční aspekt obsahují.

¹⁶² Je otázkou, jak dlouho se tato těsná většina konzervativců do budoucna udrží. Zřejmě nejvíce se v současnosti spekuluje o odchodu soudkyně Ruth Bader Ginsburgové, která je nejstarší členkou Nejvyššího soudu. Vzhledem k tomu, že prezident Obama je na počátku svého druhého funkčního období, by odchod Ginsburgové na ideologickém složení soudu zřejmě mnoho nezměnil. Nicméně

V roce 2005 se očekávalo, že nová „federalistická pětka“, v níž již chyběla soudkyně O’Connorová a bývalý předseda Rehnquist, zůstane z ideologického hlediska se jmenováním soudců Robertse a Alita nadále kompletní. Jak však zmiňuje Shortell, problematika federalismu se hlavní agendou Nejvyššího soudu pod vedením Johna Robertse nestala a pokud se už vybrané případy federalismu týkaly, jde o jiné okruhy otázek, než které řešil Rehnquistův soud.¹⁶³ Zatímco Rehnquistův soud se zabýval především otázkami X. či XIV. dodatku nebo mezistátní obchodní klauzulí, Robertsův soud se zaměřuje především na tzv. *preemption cases* (tedy případy, v nichž soud rozhoduje o zrušení státního zákona, který svým obsahem odporuje zákonu federálnímu). Z celkem 42 případů týkajících se federalismu, které Robertsův soud do roku 2012 řešil, se jich 27 týkalo právě této problematiky, přičemž ve slabé většině případů bylo rozhodnuto ve prospěch federální vlády. Dalším podstatným rozdílem mezi Rehnquistovým a Robertsovým soudem je i skutečnost, že těsná většina 5 ku 4 soudcům se stala spíše výjimkou, resp. objevila se pouze v 11 ze zmíněných 42 případů, přičemž v pouze čtyřech z nich tvořila většinu nová pětice konzervativních soudců. [Shortell 2012: 517, 531] Jak zmiňuje Dinan et al., Robertsův soud se zároveň nacházel od samého počátku v jiném politickém prostředí než Rehnquistův soud v 80. a 90. letech. Zatímco prezident Reagan změnu vztahů mezi federální vládou a státy aktivně prosazoval¹⁶⁴, problematika federalismu nebyla pro prezidenta George W. Bushe nijak významná, ba naopak – pokud byly zájmy států v rozporu s prioritami jeho administrativy, přednost dostala vždy agenda federální vlády. [Dinan et al. 2006: 327] Na počátku 21. století se soudci naopak začali dostávat do dalšího vnitřního konfliktu, a to mezi (pro konzervativní soudce nežádoucími) požadavky administrativy ve smyslu rozšíření pravomocí federální vlády ohledně války proti terorismu a ústavními právy obviněných teroristů.

v současnosti nejdéle sloužícími soudci jsou právě tři zbývající soudci „federalistické pětky“, tj. Scalia, Kennedy a Thomas. Jejich případný odchod by výrazné ideologické změny zcela určitě přinést mohl.

¹⁶³ Pouze Nejvyšší soud rozhoduje o tom, jaké případy bude posuzovat, přičemž svůj postup v tomto ohledu nemusí nijak odůvodňovat. [Baum 1998: 111] Jak zmiňuje Shortell, rozdíl v počtu případů, které se týkaly federalismu, není v porovnání Robertsova a Rehnquistova soudu tak markantní. Zatímco v době Rehnquistova soudu se otázek federalismu týkalo 7,2% případů, Robertsův soud tuto problematiku řešil v 6,5% případů. Byť je tento rozdíl zanedbatelný, autor poznamenává, že Robertsův soud zatím žádnou podstatnou otázku federalismu prozatím neřešil (článek byl však napsán ještě před případem o ústavnosti Obamovy zdravotnické reformy) a že tato problematika zkrátka není hlavním bodem zájmu tohoto soudu. [Shortell 2012: 521, 533]

¹⁶⁴ Více o jeho snahách viz kapitola III.1.1.1 *Guidelines on Constitutional Litigation*.

III.2.1 Obměna konzervativního bloku: nominace Johna G. Robertse a Samuela A. Alita

Rok 2005 s sebou přinesl po dlouhých 11 letech změnu obsazení Nejvyššího soudu. Po 24 letech na Nejvyšším soudu se rozhodla odejít soudkyně Sandra Day O'Connorová. Tu měl původně nahradit současný předseda Nejvyššího soudu John G. Roberts Jr., nicméně s ohledem na náhlou smrt předsedy Nejvyššího soudu Williama Rehnquista se Roberts stal nejen jeho novým členem, ale rovnou i předsedou. Soudkyni O'Connorovou potom nahradil Samuel Alito. Prezidentu Georgi W. Bushovi se tak naskytla možnost v poměrně krátké době jmenovat dva nové konzervativní členy Nejvyššího soudu.

Jmenováním těchto soudců se měla udržet těsná většina pěti konzervativních soudců. Nevědělo se však, jakým otázkám bude Robertsův soud dávat prioritu a pokud už jednou z nich bude jako v případě Rehnquistova soudu federalismus, jaké specifické oblasti vztahu mezi federální vládou a státy se budou konkrétně týkat. V tomto směru mohla napovědět dosavadní právní praxe obou soudců a stanoviska, která při této praxi zaujímal, přičemž bez relevance nemělo zůstat ani prostředí, z něhož oba pochází.

III.2.1.1 Právní činnost a zkušenosti soudců

Výběru a samotné nominaci soudců předchází dosti extenzivní šetření ohledně jejich dosavadní právní praxe, osobního života či názorové orientace. V tomto šetření prezidentovi napomáhají jeho nejbližší poradci a zaměstnanci Ministerstva spravedlnosti.¹⁶⁵ Jak zmiňuje Baum, při výběru vhodného kandidáta se bere ohled na několik kritérií: odbornou kvalifikaci¹⁶⁶, jejich názorovou orientaci¹⁶⁷ či posílení

¹⁶⁵ Prezident Bill Clinton např. pro tuto příležitost vytvořil i zvláštní skupinu, která čítala na 75 právníků, kteří měli za úkol připravit ucelené biografie celkem 42 kandidátů na pozici člena Nejvyššího soudu. [Baum 1998:41]

¹⁶⁶ Prezidenti mají silnou tendenci nominovat takové osoby, které během své kariéry prokázaly vysokou míru právní kompetence, stejně jako dodržení vysokých etických standardů. Aby se do budoucna předešlo aférám, jako měl během nominačního slyšení Clarence Thomas, který byl obviněn ze sexuálního zneužívání své asistentky Anity Hillové, přednominační šetření se zabývá i osobním životem soudců.

¹⁶⁷ Vzhledem k tomu, že Nejvyšší soud hraje důležitou roli v procesu tvorby národní politiky, prezidenti samozřejmě chtějí nominovat takové soudce, kteří sdílí jejich názory a kteří by v případě, že by Nejvyšší soud posuzoval např. ústavnost zákona, jehož prosazení si administrativa stanovila jako prioritu, nehlasovali proti zájmům samotné administrativy.

různorodosti složení Nejvyššího soudu¹⁶⁸. [Baum 1998: 41] Toto šetření, odhalující zkušenosti a životní příběhy soudců, může být vodítkem, jak by případně mohla vypadat jejich rozhodovací činnost.

Předseda John G. Roberts i soudce Samuel Alito pocházejí z podobných poměrů a prostředí a jejich kariérní růst zaznamenal obdobné milníky. Oba studovali na prestižních amerických univerzitách a oba patřili mezi špičky mladých konzervativních právníků, kteří sloužili v 80. letech v Reaganově administrativě. Po dokončení vysoké školy pracoval John Roberts jako soudní asistent na federálním odvolacím soudu a v letech 1980 a 1981 působil jako asistent soudce Rehnquista. Roberts následně pracoval 4 roky pro Reaganovu administrativu, a to ve funkci jednoho z právních poradců Bílého domu. Krátce se věnoval i soukromé praxi ve Washingtonu, ale k federální vládě se navrátil již v roce 1988, kdy se stal náměstkem zástupce federální vlády před Nejvyšším soudem¹⁶⁹. S koncem prezidentství George H. W. Bushe v roce 1992 a neúspěšnou nominací na post soudce federálního odvolacího soudu se Roberts navrátil do soukromoprávní sféry ve Washingtonu D.C, kde převážně zastupoval velké korporace v právních sporech s federální vládou či jinými korporacemi. Bylo to až v roce 2003, kdy byl Roberts nominován a zároveň potvrzen do funkce soudce odvolacího soudu, která mu byla z politických důvodů v roce 1992 odepřena, neboť nominační slyšení se před nově demokratickým Senátem nikdy nekonalo.¹⁷⁰ Roberts se vždy spíše vyhýbal politickým konfliktům, což bylo pro jeho budoucí nominaci předsedou Nejvyššího soudu klíčové, neboť si nevytvořil dlouhodobé nepřátele a nebylo možné jej nařknout z výrazného stranicví.

Samuel Alito pracoval čtyři roky v kanceláři zástupce federální vlády před Nejvyšším soudem¹⁷¹, dva roky nato působil v úřadu Office of Legal Counsel¹⁷² a má tři

¹⁶⁸ Prezidenti se vždy tradičně snažili, aby byly na Nejvyšším soudu zastoupeny různé geografické regiony. Ve 20. století se začal brát ohled i na náboženské či etnické složení Nejvyššího soudu. V posledních dvou desetiletích můžeme zaznamenat i snahu o posílení zastoupení žen.

¹⁶⁹ Jde o funkci tzv. *Principal Deputy Solicitor General*. Funkci tzv. *Solicitor General* (viz dále) tehdy zastával Kenneth Starr. Roberts se v pozici jeho zástupce těšil veliké oblibě, a tak mu bylo během poměrně krátkého období 4 let svěřeno na 39 případů před Nejvyšším soudem. [Toobin 2007: 306]

¹⁷⁰ Jak ale zmiňuje Toobin, pro Robertsovu budoucí kariéru na Nejvyšším soudě bylo spíše výhrou, že se v roce 1992 odvolacím soudcem nestal. Nemusel rozhodovat kontroverzní případy, stejně jako nemusel sepisovat odůvodnění a stanoviska soudu, která by později Senát během nominačního slyšení využil v Robertsův neprospěch. [Toobin 2007: 307]

¹⁷¹ Tedy v kanceláři tzv. *United States Solicitor General*. Osoba zastupující tuto funkci určuje, jaké právní stanovisko federální vláda zaujme v konkrétním případě před Nejvyšším soudem. Tento zástupce se rovněž účastní tzv. ústních argumentů („*oral arguments*“), v nichž obě strany sporu předkládají ve vymezeném čase Nejvyššímu soudu svá stanoviska a argumenty, proč by mělo být rozhodnuto v jejich

roky zkušeností z pozice federálního žalobce ve státě New York¹⁷³. V roce 1990 byl Samuel Alito jmenován do funkce soudce federálního odvolacího soudu, do jehož jurisdikce spadala oblast států New Jersey, Pensylvánie a Delaware, kde působil až do svého jmenování soudcem Nejvyššího soudu v roce 2005. [Toobin 2007: 305-308, 347]

Zkušenosti Samuela Alita jsou v lecčems podobné těm Johna Robertse, byť Alito má mnohem delší praxi soudce. Tato skutečnost může být pro soudce nevýhodou, neboť Senát má pak během nominačních slyšení k dispozici mnohem rozsáhlejší materii, z níž může usuzovat, jaká názorová stanoviska daný soudce skutečně zastává a pokud daný soudce rozhodoval v minulosti nějaký kontroverzní případ, může mu to být vzhledem k přítomnosti jinak ideologicky a politicky smýšlejících senátorů během nominačního slyšení spíše přítěží (i když zase na druhou stranu, určitou podobu vyhraněnosti mohou soudci naklonění senátoři naopak vítat). Výhodou ale na druhou stranu může být to, že senátoři budou kladně vnímat fakt, že vědí, na čem s nominovaným soudcem jsou a co od něj mohou vlastně očekávat. Zajímavé je zejména porovnání jejich předchozí praxe s praxí soudců, které nahradili, tj. Williama Rehnquista a Sandry Day O'Connorové, která měla na rozdíl od Robertse a Alita jako státní senátorka a soudkyně bohaté zkušenosti ze státní vlády. Christopher Shortell ve své práci dále zmiňuje, že jejich pohled na federalismus mohl ovlivnit i regionální původ. Zatímco Rehnquist i O'Connorová provozovali před kariérou soudců Nejvyššího soudu svou právní činnost ve státě Arizona, státu dosti vzdáleného od centra federální vlády ve Washingtonu D.C., Roberts a Alito působili po většinu svého života ve státech východního pobřeží, kde obecně není tak silná inklinace k právům států jako ve státech na západním pobřeží USA. [Shortell 2012: 520]

III.2.1.2 Nominační slyšení před Senátem USA

Nominační slyšení jsou důležitým prostředkem, jak se veřejnost a Senát, který musí se jmenováním kandidáta vyslovit souhlas, blíže seznamuje. Samotná slyšení se odehrávají před justičním výborem Senátu, který o nominované osobě shromáždí

prospěch. Pokud se tento zástupce ústních argumentů přímo neúčastní, může tuto činnost svěřit některému z právníků své kanceláře.

¹⁷² *Office of Legal Counsel* je úřad existující v rámci Ministerstva spravedlnosti a jeho účelem je napomáhat ministru spravedlnosti v jeho činnosti hlavního právního poradce prezidenta USA.

¹⁷³ Konkrétně jde o funkci tzv. *U.S. Attorney*, který zastupuje federální vládu na úrovni nižších federálních soudů, tj. okresním soudu a odvolacím soudu.

dostatek informací, které jsou pak podkladem pro další šetření. Tento výbor, před nímž vystoupí nominovaná osoba a příp. i jiné předvolané osoby, potom hlasuje, zda nominaci doporučí. Následně o nominaci probíhá debata na půdě Senátu, který o nominaci s konečnou platností hlasuje. Odmítnutí nominované osoby je spíše výjimkou, ale rozhodně by prezident neměl s potvrzením nominace automaticky počítat.¹⁷⁴

Vzhledem k tomu, že John Roberts měl v roce 2005 pouhé dva roky zkušeností z federálního odvolacího soudu a senátoři tak měli relativně málo podkladů, aby si utvořili např. z jeho stanovisek k jednotlivým případům ucelený názor, byla Robertsova slyšení poměrně dlouhá. S čerstvostí případu *Raich* se navíc jedním z hlavních témat těchto slyšení stalo právě Robertsovo vnímání a interpretace mezistátní obchodní klauzule a chápání případů *Lopez* a *Morrison* a přeneseně pak jeho celkové vnímání Rehnquistova pojetí federalismu, které zejména demokratičtí senátoři silně kritizovali. [Lazarus 2006: 3]

Senátory zajímal především případ *Rancho Viejo LLC v. Norton*¹⁷⁵, v němž Roberts coby soudce federálního odvolacího soudu napsal nesouhlasné stanovisko k rozhodnutí soudu, že případ nebude znovu projednáván tzv. *en banc*¹⁷⁶. [Dinan et al. 2006: 361; Banks et al. 2008: 578] V tomto případě šlo o posouzení ústavnosti federálního zákona *Endangered Species Act*¹⁷⁷, který napadla developerská společnost, která v oblasti San Diega chtěla vystavět rezidenční komplex. Výstavba však nebyla povolena, neboť konstrukce by ohrozila existenci vzácného druhu živočichů vyskytujícího se v této oblasti. Developer byl toho názoru, že vzhledem ke skutečnosti, že tento druh chráněných zvířat se nachází uvnitř jednoho státu a není s ním nijak obchodováno, Kongres překročil svou pravomoc regulovat mezistátní obchod. Federální odvolací soud však zákon vyhodnotil za v souladu s Ústavou. Soud opět následoval logiku případu *Wickard* a usoudil, že ohrožení jednoho druhu živočicha by bylo

¹⁷⁴ K odmítnutí nominované osoby došlo v 26 případech, což odpovídá jedné šestině nominací. Tento poměr nenominovaných kandidátů je vyšší než u jiných pozic, jež musí být rovněž schváleny Senátem (např. prezident nominuje mnohem více osob na různé kabinetní posty, ale zatím jich bylo odmítnuto pouze 9). [Baum 1998: 50]

¹⁷⁵ *Rancho Viejo, LLC v. Norton*, 323 F.3d 1062, 1071-73 (D.C.Cir.2003).

¹⁷⁶ *En banc* je označení pro přezkoumání již rozhodnutého případu odvolacím soudem. Návrh na přezkum může podat kterýkoliv soudce příslušného soudu nebo strana sporu. O přezkumu pak hlasují všichni soudci příslušného soudu. Pokud je většina z nich toho názoru, že případ je mimořádně důležitý nebo že je třeba zajistit uniformitu rozhodovací činnosti tohoto soudu, dojde k přezkumu případu za přítomnosti všech soudců odvolacího soudu. Jde však o proceduru, která je skutečně výjimečná a dochází k ní pouze v 1% případů, jež odvolací soudy řeší. [Segal et al. 2005: 229-230]

¹⁷⁷ *Endangered Species Act* je federální zákon z roku 1973, který obsahuje seznam ohrožených druhů živočichů a rostlin a stanovuje postup pro udržení jejich ochrany.

zanedbatelné, nicméně pokud by došlo k eliminaci všech ohrožených druhů živočichů, mělo by to podstatný dopad na biodiverzitu a mezistátní obchod. Developerská společnost jako strana sporu požádala o přezkoumání případu *en banc*. Roberts hlasoval v její prospěch, nicméně byl přehlasován. Tato skutečnost pak velmi zajímala senátní výbor, nicméně Roberts se bránil s tím, že ve svém stanovisku netvrdil, že zákon je v rozporu s Ústavou, ale že by se soud měl případem ještě jednou zabývat, neboť způsob, kterým ke svému závěru došel, není konsistentní s dosavadní judikaturou Nejvyššího soudu a zákon měl být vyhodnocen jako v souladu s Ústavou na základě jiného ústavního ustanovení. Obavy senátorů, že Roberts by mohl být nepříznivě nakloněn např. oblasti zákonů dotýkajících se problematiky životního prostředí, tak byly vesměs eliminovány.

I přesto se někteří senátoři na jeho postoj k judikatuře Rehnquistova soudu ohledně mezistátní obchodní klauzule stále vraceli. Roberts ohledně případů *Lopez* a *Morrison* podával spíše vyhýbavé odpovědi a odmítal jasně odpovědět na otázku, zda s těmito případy souhlasí či nikoliv¹⁷⁸, nicméně slíbil, že případ *Wickard v. Filburn*, který senátor Schumer označil za základní kámen amerického ústavního práva, nemá v úmyslu přehodnotit. Zatímco případy *Lopez* a *Morrison* jsou podle Robertse omezením pravomoci federální vlády, je třeba tyto případy hodnotit v kontextu celkové rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu, kdy žádný případ týkající se mezistátní obchodní klauzule od roku 1937 explicitně nepřehodnotily. Co zákonům v těchto případech podle Robertse chybělo, byl tzv. jurisdikční element, jinak by podle jeho názoru bývaly byly vyhodnoceny jako v souladu s Ústavou. Jelikož Robertsovy odpovědi byly ohledně rozhodovací činnosti Rehnquistova soudu skutečně vyhýbavé, senátoři se snažili alespoň zjistit, zda je soudce Roberts toho názoru, že Nejvyšší soud by neměl hodnotit legislativní závěry Kongresu ohledně toho, zda regulovaná aktivita ovlivňuje mezistátní obchod. Roberts ohledně této problematiky souhlasil se senátory a jasně se v tomto ohledu postavil proti soudcovskému aktivismu Rehnquistova soudu.¹⁷⁹ Robertsova nominace byla nakonec výborem doporučena v poměru 13 ku 5 hlasům a Senát jeho nominaci podpořil poměrem 78 ku 22 hlasům. [Dinan et al. 2006: 363]

¹⁷⁸ Resp. během slyšení neustále zdůrazňoval, že vzhledem k tomu, že tyto případy byly rozhodnuty teprve nedávno a je možné, že se podobná otázka před Nejvyšším soudem opět objeví, nepovažuje za vhodné, aby tyto případy blíže komentoval, neboť by tím mohl negativně ovlivnit svou neutralitu při posuzování obdobných případů v rámci budoucího rozhodování.

¹⁷⁹ *Confirmation Hearing on the Nomination of John G. Roberts, Jr., to be Chief Justice of the United States*. Senate Hearing 109-158. Serial No. J-109-37, pp. 238, 272, 349, 440.
Dostupné z: <http://www.judiciary.senate.gov/resources/transcripts/109transcripts.cfm> [19-4-2013]

Vzhledem ke skutečnosti, že Samuel Alito měl za sebou v době konání slyšení před senátním výborem v lednu 2006 již 15 let praxe na federálním odvolacím soudu, senátoři mohli vycházet z objemnější materie jeho rozhodovací činnosti než v případě Johna Robertse. Ani Alito se nevyhnul otázkám ohledně svého vnímání mezistátní obchodní klauzule. Senátoři se jej konkrétně dotazovali na případ *United States v. Rybar* z roku 1996, tj. pouhý rok poté, co Nejvyšší soud rozhodl případ *Lopez*. Tento případ se týkal ústavnosti některých ustanovení zákona *Firearm Owners Protection Act* z roku 1986, jehož ustanovení zakazovalo přepravu mezi státy a vlastnictví automatických zbraní. Odvolací soud rozhodl v poměru 2 ku 1 hlasu, že napadené zákonné ustanovení je v souladu s Ústavou. Nesouhlasné stanovisko k většinovému rozhodnutí podal právě soudce Alito. Ten upozorňoval na skutečnost, že okolnosti tohoto případu jsou velmi podobné případu *Lopez*. Regulace se rovněž týkala nekomerční činnosti (tj. držení určitého druhu zbraně), chyběl zde jurisdikční element (tj. podobně jako v případě *Lopez* zde chyběl požadavek, aby příslušná zbraň prošla během výroby alespoň přes hranice států) a dále zde chyběla i důkazní materie Kongresu, která by prokázala spojitost mezi vlastnictvím automatické zbraně a mezistátním obchodem. Alito výboru nezapomněl připomenout, že ve svém nesouhlasném stanovisku zdůraznil, že kdyby Kongres býval tyto důkazy předložil, přidal by se ke dvěma soudcům, kteří rozhodli ve prospěch federální vlády. Podobně jako John Roberts, i Alito se snažil naklonit si výbor na svou stranu tvrzením, že Nejvyšší soud by neměl posuzovat legislativní závěry a důkazní materii předkládanou Kongresem, a to především z toho důvodu, že Kongres je v porovnání s Nejvyšším soudem lépe technicky vybaven k tomu, aby taková šetření prováděl.¹⁸⁰ Alitova nominace byla výborem doporučena, nicméně jak zmiňuje Dinan et al., poměr hlasů byl těsnější než v případě Johna Robertse, a to 10 ku 8 hlasům. Zřejmě tomu tak bylo proto, že Alito stačil rozhodnout více kontroverzních případů než Roberts a zároveň také nahrazoval poměrně centristickou soudkyni Sandru Day O'Connorovou, v porovnání s níž se Alito zdál být konzervativnější, například s ohledem na práva žen. Přesto byla Alitova nominace Senátem schválena v poměru 58 ku 42 hlasům. [Dinan et al. 2006: 363]

¹⁸⁰ *Confirmation Hearing on the Nomination of Samuel A. Alito, Jr., to be an Associate Justice of the Supreme Court of the United States*. Senate Hearing 109-277. Serial No. J-109-56, pp. 377, 396, 445. Dostupné z: <http://www.judiciary.senate.gov/resources/transcripts/109transcripts.cfm> [19-4-2013]

Soudkyně Sonia Sotomayorová nebyla dotazována na vlastní interpretaci mezistátní obchodní klauzule v takové míře jako soudci Roberts a Alito. Její odpovědi však byly podobně vyhýbavé jako v případě obou konzervativních soudců.¹⁸¹ S ohledem na aktuálnost problematiky pravomocí Kongresu¹⁸² se republikánští senátoři dotazovali na tuto problematiku zejména Eleny Kaganové. Ta však pouze poznamenala, že pravomoc Kongresu v této oblasti má své hranice, a ty byly podle jejího názoru stanoveny v případech *Lopez* a *Morrison*, tj. že jako soudkyně by při posuzování příslušného zákona hleděla na to, zda je regulovaná aktivita ekonomického charakteru. Více k této problematice řečeno nebylo.¹⁸³

Byť se tedy v historii rozhodovací činnosti soudců Robertse i Alita našly případy, které by mohly naznačovat, že budou mít negativní postoj k rozšiřování pravomocí federální vlády, tyto obavy některých liberálních senátorů nakonec nezabránilly tomu, aby byli oba soudci i přes jejich poměrně vyhýbavé odpovědi ohledně problematiky federalismu nakonec výborem doporučení a následně po souhlasu Senátu i prezidentem jmenováni.

III.2.2 Rozpad koalice Rehnquistova soudu? První rozhodnutí ve věci mezistátní obchodní klauzule.

Zatímco Rehnquistův soud během let 1986 až 2005 řešil celkem 144 případů¹⁸⁴ týkajících se federalismu, (tj. v průměru více než 11 případů za rok), Robertsův soud se touto problematikou zabýval zatím jen v 42 případech¹⁸⁵ (tj. v průměru ve více než 5 případech za rok). Co se mezistátní obchodní klauzule týče, zatímco Rehnquistův soud řešil celkem 53 případů týkajících se tohoto ústavního ustanovení (tj. v průměru téměř 3

¹⁸¹ *Confirmation Hearing on the Nomination of Hon. Sonia Sotomayor, to be an Associate Justice of the Supreme Court of the United States*. Senate Hearing 111-503. Serial No. J-111.34.

Dostupné z: <http://www.judiciary.senate.gov/resources/transcripts/111transcripts.cfm> [19-4-2013]

¹⁸² Obamova zdravotní reforma byla prosazena v březnu 2010 a senátní slyšení o nominaci Eleny Kaganové se konalo v červnu 2010.

¹⁸³ *The Nomination of Elena Kagan to be an Associate Justice of the Supreme Court of the United States*. Senate Hearing 111-1044. Serial No. J-111-98. Dostupné z:

<http://www.judiciary.senate.gov/resources/transcripts/111transcripts.cfm> [20--2013]

¹⁸⁴ Tyto údaje vychází z databáze případů Nejvyššího soudu, *The Supreme Court Database*. Dostupné z: <http://scdb.wustl.edu/analysisCaseListing.php?sid=1201-FIRSTBASE-8804> [20-4-2013]

¹⁸⁵ Tyto údaje vychází z databáze případů Nejvyššího soudu, *The Supreme Court Database*. Dostupné z: <http://scdb.wustl.edu/analysisCaseListing.php?sid=1201-OVERCOAT-4151> [20-4-2013]

případy za rok)¹⁸⁶, Robertsův soud byl za dosavadních 8 let své existence v této oblasti poněkud zdrženlivější, neboť v letech 2005 až 2013 řešil pouze 4 případy, které se tohoto ustanovení týkaly.¹⁸⁷ Robertsův soud je tedy nejen v otázkách mezistátní obchodní klauzule, ale federalismu obecně mnohem méně aktivní. Jak zmiňuje Shortell, pokud s už Robertsův soud otázkami federalismu zabývá, jde většinou o problematiku týkající se tzv. *Supremacy Clause*¹⁸⁸, tedy případů, v nichž se řeší, zda má federální zákonná úprava v případě konfliktu se státní úpravou přednost či nikoliv. Tento typ případů dokonce tvoří zhruba polovinu všech případů týkajících se federalismu, které Robertsův soud doposud řešil. [Shortell 2012: 521, 526]

Kromě menší prominence otázek federalismu se Robertsův soud liší od soudu svého předchůdce i tím, že původně poměrně rigidní pětice „federalistických“ soudců, která ve většině případů držela v otázkách federalismu při sobě, je nyní mnohem flexibilnější a těsné většiny 5 ku 4 jsou spíše již výjimkou.¹⁸⁹ Jak dále zmiňuje Shortell, k roku 2012 bylo v tomto poměru rozhodnuto jen 11 ze 42 případů týkajících se federalismu, přičemž „konzervativní“ blok v tomto poměru hlasoval jen ve 4 případech. Shortell tyto změny přičítá především skutečnosti, že soudci se zaměřují při rozhodování daných případů především na text samotného zákona („*statutory interpretation*“) spíše než na teoretické úvahy o tom, jakou formu by vztahy mezi federální vládou a státy měly mít, což dává větší prostor jednotlivým soudcům, aby se

¹⁸⁶ Tyto údaje vychází z databáze případů Nejvyššího soudu, *The Supreme Court Database*. Dostupné z: <http://scdb.wustl.edu/analysisCaseListing.php?sid=1201-SLIPKNOT-2766> [20-4-2013]

¹⁸⁷ Tyto údaje vychází z databáze případů Nejvyššího soudu, *The Supreme Court Database*. Dostupné z: <http://scdb.wustl.edu/analysisCaseListing.php?sid=1201-TEARDROP-5761> [20-4-2013] Příklad z června 2012 týkající se Obamovy zdravotnické reformy je zde sice zmíněn třikrát, ale Nejvyšší soud tuto problematiku řešil jako jeden případ pod názvem *National Federation of Independent Business v. Sebelius*. Údaje v této databázi se shodují s údaji v článku Christophera Shortella [Shortell 2012: 521], nicméně ten navíc zmiňuje případ *Rapanos* (viz v textu). Autoři Banks et al. do této kategorie ještě řadí vůbec první významný případ předsedy Nejvyššího soudu Robertse *Gonzales v. Oregon* [Banks et al. 2008: 586], ale databáze Nejvyššího soudu jej zmiňuje spíše jako případ týkající se práva na soukromí.

¹⁸⁸ *U.S. CONST. art. VI, cl. 2. „Tato Ústava, zákony Spojených států vydané na jejím základě, jakož i všechny smlouvy, které jsou nebo budou uzavřeny jménem Spojených států, jsou vrcholným právem země; soudci všech států jsou jimi vázáni, i kdyby se v ústavě či zákonech jiného státu vyskytla protikladná ustanovení.“*

¹⁸⁹ Je však třeba upozornit, že toto se vztahuje pouze na případy týkající se federalismu. V jiných otázkách je Robertsův soud velmi polarizovaný, ba jeden z nejvíce polarizovaných v historii Nejvyššího soudu. Celkem 21,5% ze všech případů bylo rozhodnuto v těsném poměru 5 ku 4 (v případě Rehnquistova soudu byl tento poměr 20,5%), přičemž dvě třetiny z těchto těsných většin kopírovaly ideologické postoje soudců. Sám Roberts potom byl na straně dvou nejvíce konzervativních soudců (Scalia a Thomase) v 80% případů, které nebyly rozhodnuty v poměru 9 ku 0 hlasu. Zdroj: KUHN, David Paul. *The Incredible Polarization and Politicization of the Supreme Court*. [online]. [20-4-2013]. Dostupné z: <http://www.theatlantic.com/politics/archive/2012/06/the-incredible-polarization-and-politicization-of-the-supreme-court/259155/>

odchýlili od striktně ideologického pojetí. Zároveň může prostě jít o důsledek skutečnosti, že Robertsův soud prozatím (s výjimkou Obamovy zdravotnické reformy, která byla poměrně klíčová) neměl příležitost se otázkou federalismu zabývat v nějaké velmi závažné kauze. [Shortell 2012: 529] Zajímavým rozdílem je rovněž to, že Robertsův soud dává ohledně mezistátní obchodní klauzule prostor takovým případům, kde se řeší, zda konkrétní stát svou zákonnou úpravou příliš nezatěžuje mezistátní obchod v případě absence úpravy federální (tzv. *Dormant Commerce Clause*, viz výše). Těmto případům Rehnquistův soud tolik prostoru nedával, byť vzhledem k malé četnosti kauz týkajících se mezistátní obchodní klauzule asi stěží můžeme konstatovat, že Robertsův soud vytvořil nějaký obecnější nový trend v této oblasti. Co tyto případy dále spojuje (a zároveň odlišuje od Rehnquistova soudu) je i různorodost koalic soudců tvořících většinu¹⁹⁰. V případě *United Haulers Ass. v. Oneida-Herkimer Solid Waste Management Authority*¹⁹¹ z roku 2007 tvořili menšinu stojící na straně práv států liberální Stevens, centristický Kennedy a konzervativní Alito. Podobnou koalici soudci vytvořili i o rok později v případě *Dept. of Revenue of Kentucky v. George Davis*¹⁹², jen s tím rozdílem, že se soudce Stevens přidal na stranu většiny obhajující postup federální vlády.

Další případ týkající se mezistátní obchodní klauzule řešil Robertsův soud v roce 2006. Případ *Rapanos v. U.S. Army Corps of Engineers*¹⁹³ se týkal ústavnosti zákona na ochranu životního prostředí *Clean Water Act* z roku 1972. Tento zákon měl být porušen developery, kteří na území vnitrostátních mokřin plánovali vystavět nákupní centra. To jim však bylo federální vládou zakázáno a byla jim vyměřena pokuta za neoprávněnou stavbu, nicméně developer argumentoval, že jeho výstavba probíhala na území, které zákon neochraňoval. Nejvyšší soud rozhodl, že zmíněné mokřiny nespadají pod federální vodstvo a jsou tak mimo dosah federální vlády, neboť nejsou součástí mezistátního obchodu. Tento případ však neměl tak dalekosáhlé důsledky, jak se od něj čekalo. Důvodem byla skutečnost, že případ nebyl jednoznačně rozhodnut,

¹⁹⁰ Výjimkou je poměrně významný případ *Rapanos v. U.S. Army Corps of Engineers*, v němž bylo v poměru 5 ku 4 hlasům rozhodnuto v neprospěch federální vlády.

¹⁹¹ 550 U.S. 330 (2007). Šlo o případ, kde Nejvyšší soud rozhodl, že nedochází k diskriminaci v rámci mezistátního obchodu, pokud některá hrabství státu New York vyžadují po soukromých společnostech likvidujících odpad, aby tento odpad odvážely na jednu z veřejných skládek v těchto hrabstvích, byť poplatky jsou zde ve srovnání s okolím vyšší.

¹⁹² 553 U. S. 328 (2008). Šlo o případ, kde Nejvyšší soud rozhodl, že k diskriminaci v rámci mezistátního obchodu nedochází ani tehdy, pokud stát Kentucky poskytuje daňové úlevy vlastním státním občanům při investicích do dluhopisů vydaných tímto státem.

¹⁹³ 547 U.S. 715 (2006).

resp. soudce Kennedy se nepřidal ani k jednomu bloku soudců a případ byl navrácen k přezkumu soudu nižší instance. Nejvyšší soud se navíc zabýval spíše analýzou zmíněného zákona, než aby řešil federální ústavní principy.¹⁹⁴ [MacDonald 2007: 327]

S odchodem Williama H. Rehnquista se tedy co do obsahu případů před Nejvyšším soudem zásadně snížila prominence otázek federalismu. Důvodů je myslím hned několik. Robertsův soud nemá dostatečnou vnější motivaci ze strany administrativy (zejména potom nyní, když je vládnoucí administrativa demokratická). Koalice konzervativních soudců navíc není od počátku nového století v otázkách federalismu zdaleka tak jednotná, jako byla v 90. letech. Zejména v případě Robertsova soudu se koalice soudců v otázkách federalismu tvoří ad hoc, což je zřejmě důsledek skutečnosti, že soudu chybí jasné doktrinní vymezení v případech federalismu, jimiž se nyní tento soud především zabývá. Zároveň by mohlo jít prostě i o fakt, že Nejvyšší soud prostě neřešil zásadní případy, které by dosavadní judikaturou zcela otřásl. Důležitou výjimkou však byl případ z června 2012, kdy Robertsův soud řešil jeden z vůbec nejdůležitějších případů historie Nejvyššího soudu: *National Federation of Independent Business v. Sebelius*.

III.2.3 National Federation of Independent Business v. Sebelius (2012).

Dne 23. března 2010 prosadila Obamova administrativa jeden z nejzásadnějších slibů předvolební kampaně 2008, a sice komplexní zdravotnickou reformu, resp. zákon *Patient Protection Affordable Health Care Act*¹⁹⁵, jehož hlavním cílem je rozšířit zdravotní pojištění na miliony Američanů, kteří jej doposud postrádají¹⁹⁶, a celkově snížit náklady spojené se zdravotní péčí, která dnes tvoří přibližně čtvrtinu výdajů federálního rozpočtu.¹⁹⁷ Poté, co soudy nižší instance vydávaly ohledně ústavnosti zmíněné zdravotnické reformy rozdílné posudky, Nejvyšší soud v listopadu 2011 souhlasil, že se k zákonu sám vyjádří a své rozhodnutí oznámil v červnu 2012. Jednou z ústavněprávních otázek, kterou se Nejvyšší soud zabýval, bylo, zda je požadavek koupě

¹⁹⁴ Konkrétně jej tedy spíše zajímalo, zda jsou zmíněné mokřiny součástí federálních vod, než aby hledal odpověď na otázku, zda v tomto případě Kongres nepřekročil své pravomoci.

¹⁹⁵ Dále jen PPACA.

¹⁹⁶ K roku 2010 nemělo žádné zdravotní pojištění téměř 50 milionů Američanů, přičemž veliký poměr z nich byl ve věkovém rozmezí 25 až 34 let (28,4%). Zdroj: Smith, Emily; Stark Caitlin. *By the numbers: Health insurance*. [online]. [21-4-2013]. Dostupné z: <http://edition.cnn.com/2012/06/27/politics/btn-health-care>

¹⁹⁷ Zdroj: http://www.usfederalbudget.us/health_care_budget_2012_1.html [21-4-2013]

zdravotního pojištění v souladu s několika ústavními ustanoveními, a to konkrétně pravomocí Kongresu regulovat mezistátní obchod, pravomocí vybírat daně, cla, dávky a poplatky¹⁹⁸ a pravomocí vydávat všechny zákony nutné k uskutečňování pravomocí podle čl. 1, oddílu 8 Ústavy.¹⁹⁹

Povinnost koupě federální vládou schválené formy zdravotního pojištění (tzv. *individual mandate*)²⁰⁰, platící pro každého občana a legálního rezidenta Spojených států²⁰¹, je základním kamenem zákona. Jeho princip spočívá jednoduše v tom, že pokud někdo zůstane nepojištěn, bude nucen platit pokutu, a to zpětně ve formě poplatku na daňovém přiznání.²⁰² Někteří akademici [Levy 2011: 3] tento požadavek označují za bezprecedenční, neboť doposud federální vláda od všech svých občanů a legálních rezidentů bez rozdílu nevyžadovala, aby si zakoupili nějaký konkrétní produkt nebo službu, resp. bylo namítáno, že při prosazení tohoto zákona Kongres překročil svou pravomoc regulovat mezistátní obchod, neboť tato regulace se v souladu s dosavadní soudní judikaturou může týkat jen ekonomické *aktivity* (viz případ *Lopez*), kdežto zde by platilo, že zmíněná pokuta je uložena za *neaktivitu*. Jinými slovy, konzervativci argumentovali, že pokud by Nejvyšší soud usoudil, že povinnost koupě zdravotního pojištění je v souladu s pravomocí Kongresu regulovat mezistátní obchod, došlo by k dalšímu rozšíření oblasti, kam může federální vláda zasahovat.²⁰³ Zastánci zdravotní reformy naopak tvrdili, že regulace je zcela legitimní, neboť byť si osoby pojištění nezakoupí, stále jsou v jistém smyslu aktivní, resp. jejich nečinnost má veliké ekonomické následky.²⁰⁴ Argument o nečinnosti je dále vyvrácen s poukazem na případ

¹⁹⁸ U.S. CONST. art. I, § 8, cl. 1.

¹⁹⁹ U.S. CONST. art I, § 8, cl. 18.

²⁰⁰ Musí jít o takový druh pojištění, který federální vláda (resp. Ministerstvo zdravotnictví) sama uznává, např. pojištění skrze zaměstnavatele, pojištění skrze vládní programy jako jsou Medicare a Medicaid apod.

²⁰¹ V zákoně existují určité výjimky týkající se např. osob, které si odmítají pořídit zdravotní pojištění z náboženských důvodů, osob s nízkými příjmy apod.

²⁰² Výše této „pokuty“ (kterou však Nejvyšší soud posoudil jako daň, viz dále) se pak liší v závislosti na různých faktorech, jako je např. příjem dané osoby, bydliště apod. Podle serveru Politico bude zpočátku poměrně nízká (přibližně \$95), nicméně k roku 2016 se vyšplhá až na \$695. Zdroj: Kehe, Joanne. 5 *Myths of the Individual Mandate*. [online]. [21-4-2013] Dostupné z: <http://www.politico.com/news/stories/0612/77997.html>

²⁰³ Soudce okresního soudu ve státě Florida Roger Vinson v souvislosti s tím položil rétorickou otázku, zda federální vláda může Američany donutit ke koupi brokolice z toho důvodu, že je v celonárodním zájmu, aby americká populace byla zdravá. Goldman proti tomuto argumentu namítá, že federální vláda přeci nikomu nevnucuje svůj názor na to, co je pro koho nejlepší (jako by tomu bylo v případě „brokolicového zákona“), ale jejím primárním cílem je regulovat trh se zdravotním pojištěním a dosáhnout nižších cen za poskytování zdravotní péče. [Goldman 2011: 34]

²⁰⁴ I nepojištěným osobám totiž musí být poskytnuta nějaká zdravotní péče, která ročně vyjde na přibližně 100 miliard dolarů, přičemž téměř polovina jimi není nikdy kompenzována. Tato zátěž se

Heart of Atlanta Motel, neboť zde Kongres rovněž mohl zakázat specifický druh neaktivity (tj. odmítnutí obsloužit černošské zákazníky vlastníkem motelu). [Raskin 2011: 10-11]

Sporné bylo rovněž to, jak pojmout samotnou pokutu za nepořízení zdravotního pojištění. Podle Roberta A. Levyho z libertariánského Cato Institute se nemůže jednat o daň, neboť nespĺňuje kritéria ani jednoho druhu zdanění (daně z příjmu, přímé daně a daně spotřební). Daň z příjmu vychází totiž z výdělku, kdežto v případě této pokuty jde pouze o trest za nečinnost, která nemá s výdělkem co dočinění. Dále nemůže jít ani o spotřební daň, neboť ta má být na celém území Spojených států stejně vysoká, zatímco výše zmíněné „pokuty“ se má odvíjet mimo jiné i od lokace pokutovaného. Nemůže jít ani o přímou daň, neboť ta je podle Ústavy rozdělena mezi členské státy podle počtu jejich obyvatel, kdežto „pokuta“ nemá na tato kritéria brát ohledy. O daň se dále nemůže jednat ani z toho důvodu, že účelem klasické daně je výběr peněz vládou, kdežto zde je účelem „potrestání“ jedince za nezakoupení pojištění. [Levy 2011: 4-5]

Nejvyšší soud tedy stál před velkým dilematem, které skýtalo několik řešení, např.: 1) označení celé reformy za protiústavní, 2) označení pouze povinnosti pořídit si zdravotní pojištění za protiústavní, ale reformu jako takovou za protiústavní neoznačit (což by však zřejmě znamenalo zmaření reformy jako takové, neboť povinnost pořídit si pojištění byla chápána jako základní kámen celé reformy), 3) reformu označit za v souladu s Ústavou, což by ale znamenalo rozšíření pravomoci Kongresu, v rámci níž může regulovat mezistátní obchod, o novou oblast (tj. neaktivitu).

Pověst Nejvyššího soudu jako soudní instituce v několika posledních letech prošla poměrně dramatickým vývojem, což zřejmě souvisí s několika jeho rozhodnutími, které široká veřejnost vnímá jako nepopulární²⁰⁵. Zatímco v roce 2001 činnost Nejvyššího soudu schvalovalo na 62% Američanů, ke konci roku 2011 to bylo pouhých 46%. Podobně poklesla i důvěra v tuto instituci. Zatímco na přelomu tisíciletí mělo v Nejvyšší soud důvěru na 80% Američanů, o deset let později tato důvěra

následně přesouvá na ty, kteří pojištění platí. Zdroj: Buckwalter-Poza, Rebecca. *How Obamacare Will Be Settled: A Primer on the Commerce Clause*. [online]. [21-4-2013]

Dostupné z: <http://www.theatlantic.com/national/archive/2012/03/how-obamacare-will-be-settled-a-primer-on-the-commerce-clause/254872/2/>

²⁰⁵ Jako příklad jsou většinou uváděny případy *Bush v. Gore* z roku 2000, kdy Nejvyšší soud rozhodl o zastavení přepočítávání hlasů na Floridě během prezidentských voleb 2000, či případ *Citizens United v. Federal Election Commission* z roku 2010, kdy Nejvyšší soud rozhodl, že federální vláda nemůže stanovit limit pro peněžité výdaje na politickou kampaň (ať už v prospěch či neprospěch nějakého kandidáta) pořádanou korporacemi či odbory, neboť by šlo o porušení svobody slova podle I. dodatku Ústavy.

Zdroj: Friedman, Barry. *Why Are Americans Losing Trust in the Supreme Court?*. [online]. [21-4-2013]. Dostupné z: <http://www.thenation.com/article/168463/why-are-americans-losing-trust-supreme-court>

poklesla na 63%.²⁰⁶ Robertsův soud je podle některých studií považován za vůbec nejkonzervativnější minimálně od doby 70. let²⁰⁷ a většina jeho rozhodnutí (výjimku zde ale tvoří mimo jiné právě případy mezistátní obchodní klauzule, kde se většiny tvořily spíše ad hoc) sleduje ideologické linie soudců. Podobná očekávání potom existovala i ohledně Obamovy zdravotnické reformy, tj. že 5 soudců jmenovaných republikánskými prezidenty budou tuto reformu hodnotit jako protiústavní, zatímco čtyři zbývající soudci jmenovaní demokratickými prezidenty budou hlasovat v její prospěch, a to i přesto že drtivá většina akademiků v oblasti ústavního práva považovala reformu za v souladu s Ústavou.²⁰⁸ V takovém případě by se však nabízela otázka, co by takové rozhodnutí udělalo s legitimitou a autoritou této instituce. [Goldman 2011: 31] Jak zmiňuje Adam Liptak: „*Pokud by těsná většina soudců jmenovaná republikánskými prezidenty zrušila největší legislativní úspěch demokratického prezidenta, postoj veřejnosti vůči této instituci by se mohl změnit.*“²⁰⁹ Opomíjeny by neměly být ani obavy o prestiž této instituce, již měl nyní ve svých rukou právě předseda Roberts a jež byla s ohledem na několik nepopulárních rozhodnutí této instituce ve velikém ohrožení.

Vzhledem k těsné většině konzervativců a jejím vnitřním rozporům tedy nebylo úplně jasné, jak Nejvyšší soud rozhodne. Média většinou spekulovala, že rozhodujícím hlasem bude soudce Kennedy.²¹⁰ Nejvyšší soud nakonec skutečně rozhodl v těsném

²⁰⁶ Zdroj: Jones, Jeffrey M. *Supreme Court Approval Rating Dips to 46%*. [online]. [21-4-2013] Dostupné z: <http://www.gallup.com/poll/149906/Supreme-Court-Approval-Rating-Dips.aspx>

²⁰⁷ Celkem 4 ze 6 vůbec nejvíce konzervativních soudců od roku 1937 jsou nyní soudci Nejvyššího soudu: John Roberts, Samuel Alito, Antonin Scalia a Clarence Thomas (vůbec nejkonzervativnější ze všech soudců). Během prvních pěti let své existence vydal tento soud konzervativní rozhodnutí v 58% případů (pro srovnání: Burgerův a Rehnquistův soud konzervativního rozhodnutí dosáhl v 55% případů), přičemž v samotném roce 2010 to bylo až 65% případů (vůbec nejvyšší poměr konzervativních rozhodnutí za rok minimálně od roku 1953). To, že konzervativní Samuel Alito, nahradil centristickou (především několik posledních let před její rezignací) Sandru Day O'Connorovou, je vnímáno jako jedna z hlavních příčin posunu Nejvyššího soudu směrem ke konzervativnímu konci ideologického spektra. Liptak, Adam. *Court Under Roberts Is Most Conservative in Decades*. [online]. [21-4-2013]. Dostupné z: <http://www.nytimes.com/2010/07/25/us/25roberts.html?pagewanted=all&r=0>

²⁰⁸ Od jmenování soudkyně Kaganové v roce 2010 je totiž současná podoba Nejvyššího soudu výjimečná i tím, že jmenovaní soudci reflektují i ideologii strany, k níž patří prezident, který tyto soudce jmenoval. Např. soudci Stevens či Souter byli jmenováni republikánskými prezidenty, nicméně se řadili spíše k liberálním soudcům. Tito soudci byli nahrazeni poměrně liberálními soudkyněmi, a to demokratickým prezidentem.

²⁰⁹ Liptak, Adam. *Doing the Judicial Math on Health Care*. [online]. [21-4-2013]. Dostupné z: <http://www.nytimes.com/2011/02/06/weekinreview/06liptak.html> Uvedený citát je mým vlastním překladem. Nutno dodat, že tento aspekt stranickosti by byl ještě podtržen tím, že Nejvyšší soud toto rozhodnutí vydal v červnu 2012, tedy jen pár měsíců před prezidentskými volbami 2012.

²¹⁰ Dean, John W. *Why Chief Justice Roberts Dared Not Overturn President Obama's Healthcare Plan*. [online]. [21-4-2013]. Dostupné z: <http://verdict.justia.com/2012/06/29/why-chief-justice-roberts-dared-not-overturn-president-obamas-healthcare-plan> Jak zmiňuje Dworkin, toto očekávání souviselo jednoduše s tím, že Kennedy doposud hlasoval s ostatními čtyřmi liberálními soudci v poměru 5 ku 4

poměru 5 ku 4, nicméně nebyl to podle očekávání soudce Kennedy, jehož hlas byl rozhodující, ale překvapivě předseda Roberts. Jeho řešení bylo ve své podstatě vskutku šalamounské a politicky obratné. Zdravotnická reforma, včetně stanovené povinnosti koupě zdravotního pojištění, přežila²¹¹, ale zároveň nedošlo k obávanému rozšíření pravomoci federální vlády v oblasti regulace mezistátního obchodu, neboť předseda Roberts vyhodnotil zmíněnou „pokutu“ za nezakoupení pojištění jako daň, kterou může Kongres vybírat podle čl. I, odd. 8 Ústavy. Argument o vlivu nečinnosti (tj. nezakoupení zdravotního pojištění) na mezistátní obchod nebyl předsedou Robertsem přijat: „*Povinnost koupě zdravotního pojištění není v souladu s pravomocí Kongresu regulovat mezistátní obchod. Tato klauzule zmocňuje Kongres k regulaci mezistátního obchodu, nikoliv však k tomu, aby skrze ni bylo jednotlivcům nařizováno, aby se jej aktivně účastnili. Nicméně je možné, aby Kongres navýšil daně těm, kdo mají určitý příjem, ale odmítají si pojištění poříditi.*“²¹² Roberts tak dosáhl toho, že reforma nebyla zrušena, ale zároveň nedošlo k dalšímu rozšíření pravomoci federální vlády. Byť odůvodnění jeho stanoviska připomínalo základní ideová východiska originalismu a soudcovského sebeomezení, tedy že nikým nezvolení soudci by měli být velmi ostražití v případě rušení zákonů, které prosadila demokraticky zvolená instituce, spekuluje se spíše o zcela jiném důvodu jeho postupu.²¹³

Jak zmiňuje Ronald Dworkin a jak bylo zmíněno výše, americká veřejnost stále více vnímá Nejvyšší soud jako další politickou instituci, nikoliv orgán, který je neutrální a nadstranický. Roberts tak docílil toho, že ušetřil Nejvyšší soud (a především svůj vlastní soud) nařčení ze stranictví této instituce,²¹⁴ kterým by jinak mohla dosti utrpět na své pověsti a prestiži, zejména pak s výhledem další dosti kontroverzní případy s politickými aspekty (např. aplikace pozitivní diskriminace v procesu přijímání studentů na vysoké školy nebo federálního zákona definujícího manželství pouze jako

vůbec nejvíce. Scalia a Thomas tak učinili pouze dvakrát a Roberts a Alito dokonce ani v jednom případě. Zdroj: Dworkin, Ronald. *A Bigger Victory Than We Knew*. [online]. [22-4-2013].

Dostupné z: <http://www.nybooks.com/articles/archives/2012/aug/16/bigger-victory-we-knew/>

²¹¹ Nutno však zmínit, že reforma jako celek zcela nedotčena nezůstala. Ta část zákona, která jednotlivé státy prakticky nutila (pod hrozbou odepření federálních dotací) rozšířit program Medicaid, byla vyhodnocena jako příliš svazující, a tudíž v rozporu s Ústavou.

²¹² 567 U.S.____, at 58 (2012).

²¹³ Tento argument nemůže zcela obstát hlavně z toho důvodu, že ani Robertsův soud neměl problém se zrušením zákonů, které prosadil Kongres. Byť tak činil v o něco nižší míře než soudy předešlé, přesto k tomuto jevu běžně docházelo (nejkontroverznější byl zřejmě případ McCain-Feingoldova zákona o stanovení limitu na financování politických kampaní korporacemi a odbory v případě *Citizens United*).

²¹⁴ Stranictví ve smyslu loajality soudců vůči straně prezidenta, který je do této funkce jmenoval. Roberts ve vlastním stanovisku i sám zdůrazňuje, že skutečnost, že hlasoval tak, jak hlasoval, dělá z Nejvyššího soudu skutečně nadstranickou instituci.

svazek mezi mužem a ženou), které bude tento soud v nejbližší době řešit a které budou zcela jistě určovat jeho dědictví pro následující roky. Myslím, že pokud by soudci v každém zásadním případě nyní hlasovali jen v souladu se svými politickými preferencemi, pověsti této instituce by to bylo na velkou škodu.

Praktický dopad však bude podle mého názoru záviset na zodpovězení jedné otázky, a sice zda je Robertsův názor ve věci mezistátní obchodní klauzule a zdravotní reformy závazný pro budoucí rozhodování soudu. Jde totiž o to, že ta část jeho stanoviska, kde píše, že prosazení reformního zákona na základě mezistátní obchodní klauzule je v rozporu s Ústavou, nebyla explicitně podpořena žádným soudcem, a to ani soudci disentujícími, kteří s ním však v této části názoru zcela jistě souhlasí.²¹⁵ Důvody, proč tak tito soudci neučinili, je stále spekulativní. James Taranto z Wall Street Journal zmiňuje, že se zřejmě pro své naštvaní rozhodli Robertse zcela ignorovat.²¹⁶ Možná je však i ta možnost, že šlo o záměr, kdy na oko bude zachráněna pověst Nejvyššího soudu, který nebude pro toto rozhodnutí považován za aktivistický, ale ve skutečnosti nebude dopad tohoto rozhodnutí natolik citelný. Praktický dopad Robertsova názoru je tak myslím zatím nejasný.

Robertsův soud je tedy oproti soudu svého předchůdce nejen v oblasti mezistátní obchodní klauzule, ale i problematiky federalismu poněkud zdrženlivější, což se projevuje jak rozdílností případů, které si vybírá k posouzení, tak většinami, které byly v těchto případech doposud vytvořeny spíše ad hoc a nevykazují tak jasné štěpení podle politických preferencí soudců (na rozdíl však od jiných případů, které soud doposud řešil a kde byli soudci rozděleni v těsném poměru 5 konzervativců ku 4 liberálům). Byť je po osmi letech existence tohoto soudu snad ještě brzy na to, abychom hovořili o jasné změně trendu interpretace, některé změny zcela jistě patrné jsou. Oproti Rehnquistovu soudu se Robertsův soud spíše zaměřuje při rozhodování případů především na text samotného zákona, méně pak až na teoretické úvahy o tom, jakou formu by vztahy mezi federální vládou a státy měly mít, což ve svém důsledku dává větší prostor jednotlivým soudcům, aby se odchýlili od striktně ideologického pojetí, a může to tak vysvětlovat odlišnou podobu většinových koalic tohoto soudu. Byť byla Obamova zdravotnická reforma významným případem tohoto soudu, její praktický význam však myslím zůstává prozatím nejasný.

²¹⁵ Z hlediska závaznosti precedentu je vždy relevantní ta část názoru soudu, která je označena jako „*Opinion of the Court*“ a je podpořena pěti soudci. [Baum 1998: 132-133]

²¹⁶ Taranto, James. *Dont Worry, It's Binding*. [online]. [7-5-2013].

Dostupné z: <http://online.wsj.com/article/SB10001424052702304708604577502824229271852.html>

ZÁVĚR

Mezistátní obchodní klauzule je v současnosti jedno z nejdůležitějších ústavních zmocnění federální vlády pro účely prosazení velmi rozmanitého druhu federálních zákonů. V posledních 70 letech ústavní limity pravomocí federální vlády v této oblasti dosti erodovaly a s požehnáním Nejvyššího soudu bylo Kongresu umožněno regulovat téměř všechny oblasti každodenního života Američanů a prosadit i takové zákony, které s mezistátním obchodem na první pohled vůbec nesouvisí. To je důležité především z toho hlediska, že mezistátní obchodní klauzule umožnila federální vládě reagovat na celonárodní problémy, kterým země musela zejména v souvislosti s rychlým tempem industrializace či bojem za občanská práva čelit. Pokračování trendu bezbřehosti interpretace tohoto ústavního zmocnění se snažil zabránit, za aktivní podpory prezidenta Reagana, Nejvyšší soud pod vedením Williama Rehnquista. Vůbec poprvé od éry Nového údělu Franklina D. Roosevelta vyhodnotil v roce 1995 Nejvyšší soud federální zákon jako protiústavní a tento trend potvrdil i v roce 2000. Nadšení zastánců práv států však poněkud utichlo v roce 2005, kdy se Nejvyšší soud v podobném složení navrátil k širší interpretaci mezistátní obchodní klauzule. Na počátku 21. století tak meze této významné pravomoci nebyla zcela zřetelná a s napětím se očekávalo, jak se k této problematice postaví soud Rehnquistova následovníka Johna Robertse.

Tato práce analyzovala problematiku mezistátní obchodní klauzule z hlediska její úlohy v rámci federálního uspořádání Spojených států, ústavního vývoje a především jejího pojetí Rehnquistovým a Robertsovým soudem, jejichž přístup se snažila v této otázce porovnat. Práce ukázala, že snahy o provedení ústavní revoluce v oblasti federalismu byly nakonec úspěšné jen zčásti. Případy *Lopez* a *Morrison* sice určité limity této pravomoci stanovily a ukázaly, že pravomoc Kongresu v této oblasti není bezbřehá a nějaká omezení tohoto ústavního zmocnění skutečně existují, jejich význam bych však s ohledem na stanovisko soudu v případě *Raich* spíše hodnotila jako dosti omezený. Mezi hlavní důvody tohoto neúspěchu bych zařadila především ideologickou a interpretační nejednotu pětice konzervativních soudců. Tento blok soudců byl ke konci 20. století natolik roztržštěn, že těžko mohl přinést skutečnou revoluci srovnatelnou se změnami soudní interpretace ke konci 19. století a v době Rooseveltova Nového údělu. Skutečné ústavní revoluci v této otázce zřejmě brání soudci, kteří stojí spíše na pomezí mezi liberalismem a konzervatismem, resp. nejsou vyhraněnými zastánci ani jednoho názorového proudu. Mezi takové soudce patřila

Sandra Day O'Connorová a v jistém ohledu i Anthony M. Kennedy, jehož hlas je v současnosti rozhodující ve vůbec nejvyšším počtu těsných hlasování. O'Connorová i Kennedy jsou sice politicky konzervativní, ale nejsou vyhraněnými zastánci originalismu jako soudcové Scalia a Thomas, tudíž odmítají pojímat mezistátní obchod jako pouhou směnu komodit, nýbrž jej chápou mnohem šířeji. Ani soudcové Roberts a Alito nakonec neprokázali zvláště silnou inklinaci k originalistickému přístupu interpretace a spíše dávají přednost respektování vývoje ústavních principů v této oblasti, což ostatně naznačili již při nominačních slyšeních před soudním výborem Senátu. Dalším důvodem neúspěchu zmiňované ústavní revoluce jsou i nedostatečné doktrinální změny, které by znamenaly explicitní přehodnocení dosavadních soudních precedentů, k čemuž je ochoten pouze soudce Thomas, jako zřejmě i nedostatek vůle k radikálním změnám, neboť současný stav vyhovuje jak liberálům, tak vlastně i konzervativcům, kteří skrze mezistátní obchodní klauzuli dokáží prosadit zákony, jež jsou v souladu s jejich politickou agendou. Limity, které byly ohledně mezistátní obchodní klauzule stanoveny v případě *Lopez* a dále potvrzeny v případě *Morrison* navíc nebyly takového rozsahu, aby Kongresu již nadále nestačilo pouhé naplnění tzv. jurisdikčního elementu, tedy aby regulovaný předmět či aktivita kdykoliv během své existence přešly přes státní hranice. Vzhledem ke stále větší propojenosti amerického vnitřního trhu je totiž tuto podmínku velmi snadné splnit, a proto si myslím, že skutečný klíč k omezení pravomoci Kongresu regulovat mezistátní obchod tkví právě v redefinici tohoto elementu současné judikatury. Dalším důvodem, kvůli němuž se ústavní revoluce nekonala, byla i nedostatečná podpora ze strany veřejnosti, která zejména po událostech 11. září či Hurikánu Katrina vyžaduje, aby federální vláda byla schopna urychleně reagovat na aktuální celonárodní problémy a která by si dnes asi těžko dovedla představit, že by služby mající původ právě v programu Nového údělu či zákonech z 60. let 20. století vláda najednou zásadním způsobem omezila. Na druhou stranu je ale zřejmě nezbytné, aby pravomoci federální vlády nebyly zcela bezbřehé, jinak by koncept brzd a protivah postrádal svůj původní smysl a ochrana práv jednotlivce by tak byla značně omezena. V tomto myslí tkví hlavní přínos restriktivního pojetí mezistátního obchodu Rehnquistovým soudem, který se na rozdíl od svých předchůdců odhodlal alespoň naznačit, že pravomoci federální vlády mají svůj limit.

Se jmenováním soudců Johna Robertse a Samuela Alita se Nejvyšší soud posunul z ideologického hlediska dále doprava a je považován za jeden z nejkonzervativnějších soudů několika posledních dekad. Proto se oprávněně

očekávalo, že nová podoba „federalistické pětky“ bude ohledně mezistátní obchodní klauzule pokračovat v linii vytyčené předešlým soudem, či dokonce v této oblasti „přitvrdí“. Opak se stal nicméně pravdou. Ačkoliv byla na přelomu tisíciletí Republikánská strana ve velmi dobré politické pozici, kdy ovládala jak exekutivu, tak legislativu, chyběl zde jasný popud pro redefinici vztahů mezi federální vládou a státy, což bylo zřejmě dáno i tím, že boj proti terorismu prezidenta Bushe si silnou federální vládu i přímo vyžadoval. Zatímco Rehnquistově soudu tato motivace ze strany administrativy nechyběla, Robertsův soud nebyl nijak motivován ve věci mezistátní obchodní klauzule nějak aktivně zasahovat, což se jasně projevilo i na typu případů, které v otázce federalismu tento soud doposud řešil. Problematika mezistátní obchodní klauzule musela ustoupit otázce regulace držení zbraní, stanovení limitů peněžního obnosu, které mohou korporace či odbory během volební kampaně vynaložit, či otázce imigrace. Přesto se však Robertsův soud problematice pravomoci Kongresu regulovat mezistátní obchod zcela nevyhnul. Otázka ústavnosti Obamovy zdravotnické reformy byla jednou z nejvýznamnějších kauz, které tento soud doposud řešil. Ačkoliv Nejvyšší soud v tomto případě rozhodl ve prospěch federální administrativy a většinu reformních ustanovení vyhodnotil jako ústavní, zároveň nedopustil, aby došlo k nárůstu pravomoci federální vlády o novou oblast regulace. Jsem však toho názoru, že zmíněná reforma měla být vyhodnocena jako ústavní na základě zmíněné mezistátní obchodní klauzule (nikoliv tedy pravomoci Kongresu vybírat daně), neboť služba zdravotního pojištění má ve své podstatě charakter mezistátního trhu a zcela jistě má i podstatný vliv na ekonomický stav země. Vliv nezakoupení zdravotního pojištění na mezistátní obchod je zcela určitě znatelnější než v případě farmáře, který ovlivňuje ceny zemědělských komodit tím, že je aktivně neskupuje z běžného trhu (viz případ *Wickard*), nebo v případě pacientek, které by eliminaci mezistátního trhu s marihuanou mohly ohrozit tím, že tuto drogu budou užívat pro soukromé léčebné účely (viz případ *Raich*). Je však třeba mít na paměti, že předseda Roberts chtěl tímto politicky obratným řešením dosáhnout kompromisu, kterým by proti sobě nepoštvál jak širokou veřejnost, tak liberály, kteří si přáli reformu zachovat, tak konzervativce, kteří se stavěli proti dalšímu posílení federální vlády na úkor států. V sázce byla jak pověst Nejvyššího soudu jako instituce, která byla v posledních letech obviňována z přílišného stranicství a obecně ztrácela podporu a důvěru široké veřejnosti, tak soudu pod jeho vedením, jehož dědictví mělo být podstatně ovlivněno právě rozhodnutím v této otázce. Roberts si byl navíc zřejmě vědom i skutečnosti, že jeho soud v dohledné době čekají zásadní rozhodnutí

v podobně společensky a politicky polarizujících případech (např. pozitivní diskriminace či svazky homosexuálních párů), a tak není možné s vyhlídkou dalších náročných otázek, které bude Nejvyšší soud pod Robertsovým vedením řešit, rozhodovat takto zásadní případy tím způsobem, že konzervativní blok soudců jmenovaný republikánskými prezidenty bude hlasovat tak, jak velí agenda Republikánské strany. Praktický dopad rozhodnutí Nejvyššího soudu v této věci bude myslím dosti záviset na tom, zda bude Robertsovo stanovisko ohledně mezistátní obchodní klauzule pro budoucí rozhodování soudů považováno za závazné.

Vyhlídky na osud budoucí interpretace mezistátní obchodní klauzule Nejvyšším soudem jsou podle mého názoru nejisté. Byť si myslím, že dosavadní judikatura Nejvyššího soudu, tvořená případy od éry Nového úředu, zůstane nedotčena, neboť k tak radikálnímu kroku jako je její přehodnocení, je ochoten pouze soudce Thomas, je otázkou, jak by Robertsův soud postupoval za situace, kdy by opětovně řešil federální zákon podobného významu. Nicméně vzhledem k tomu, že se Robertsův soud problematice mezistátní obchodní klauzule spíše vyhýbá a řeší jiné otázky federalismu, neočekávala bych v této oblasti další podstatné změny. Situaci by však mohla podstatně ovlivnit nová jmenování prezidentem Obamou, který je na počátku svého druhého funkčního období. Vzhledem k tomu, že třemi nejdéle sloužícími soudci jsou právě konzervativci (Scalia, Kennedy a Thomas), jejich nahrazení novým liberálním soudcem či soudkyní by mohlo jeho současné ideologické složení, které je vychýleno ve prospěch konzervativců, dosti ovlivnit. Do té doby bych však zásadnější změny v otázce tohoto důležitého ústavního zmocnění neočekávala.

SUMMARY

This diploma thesis aims to analyze the issue of one of the most significant congressional powers found in Article I, Section 8 of the U.S. Constitution. Congressional power to regulate interstate commerce has been instrumental to the federal government's legislative efforts in many areas of law. This constitutional provision enabled the Congress to react to the changing conditions and new problems the country has been facing, especially in the area of working conditions, civil rights, criminal justice or even environmental law and many others. The expansion of power of the federal government, however, was not always greeted with enthusiasm, especially in the first three decades of the 20th century, before the Supreme Court began to read the commerce power much more broadly, to the point that it ceased to be a factual limitation of its powers. This trend was meant to be stopped by the New Federalism movement and the five new conservative justices who issued rulings that limited the scope of the Commerce Clause. However, this group of justices proved to be very inconsistent in its own approach toward this constitutional provision and eventually fell apart, which rendered Rehnquist's attempted constitutional revolution with respect to state's rights partly a failure. As the new Court membership under the leadership of John Roberts expresses little interest in this area of federalism, the future of the Commerce Clause seems safe in the sense that I believe that no decisions that would further limit the scope of the commerce power seem likely, especially given the fact that the longest serving justices are all conservatives and might be replaced by liberally leaning justices by the Democratic administration.

The first chapter of the thesis analysed the two basic concepts of constitutional interpretation, that being „originalism“ and „Living Constitution“. The chapter dealt with ideas, as well as methods employed by the two approaches. In addition, it also explored the arguments used by their main proponents. This basic outline of interpretative approaches seems useful especially given the fact that these two interpretative concepts are related to broader issues analysed in the second and third chapter of this thesis.

The second chapter dealt with the historic framework of the Commerce Clause, including the motivations that led the Founding Fathers to incorporating it into the Constitution. The chapter compares the form of the commerce power, or lack thereof, in the Articles of Confederation and the U.S. Constitution. In order to understand the

context and reasoning of the Court under the leadership of William Rehnquist and John Roberts, the chapter also explores the development of the Court's jurisprudence in this area.

The last chapter finally compares the approaches of the two courts. It provides the political context of the new jurisprudence and introduces its justices and then analyses their decisions. The author concludes that the efforts of the Rehnquist Court to redefine the scope of the commerce power were not entirely successful. The main reasons for this failure were the internal ideological conflicts within the group of conservative justices, the resistance of the general public to the limit of the federal government's ability to solve the nation's problems, especially after several events in the country's history that required a quick and forceful federal response. The author also concludes that the Rehnquist Court's new limits to the commerce power were insufficient to provide for major changes in the relationship between the federal government and the states as no case since the New Deal has been explicitly overturned. In other words, the Congress could still very easily pass the constitutional muster by only providing that the regulated item or activity sometime during its existence passed state borders. In author's opinion, the Court would have to adopt a new, much more restrictive and detailed test, where simply satisfying the jurisdictional element would be insufficient. The author points out that the Roberts Court has shown little interest in Commerce Clause cases, which may be due to the lack of the public's encouragement to the redefinition of American federalism since its fulfillment would mean a major overhaul of laws that the public has relied upon throughout the last 80 years. The author further concludes that the decision in the case of health care reform will eventually have little impact and that future restrictions on the commerce power seem unlikely.

CITOVANÁ LITERATURA:

1) Primární literatura:

1a) Dokumenty:

- ☞ Ústava USA.
- ☞ *Confirmation Hearing on the Nomination of John G. Roberts, Jr., to be Chief Justice of the United States*. Senate Hearing 109-158. Serial No. J-109-37. Dostupné z: <http://www.judiciary.senate.gov/resources/transcripts/109transcripts.cfm> [19-4-2013]
- ☞ *Confirmation Hearing on the Nomination of Samuel A. Alito, Jr., to be an Associate Justice of the Supreme Court of the United States*. Senate Hearing 109-277. Serial No. J-109-56, pp. 377, 396, 445. Dostupné z: <http://www.judiciary.senate.gov/resources/transcripts/109transcripts.cfm> [19-4-2013]
- ☞ *Confirmation Hearing on the Nomination of Hon. Sonia Sotomayor, to be an Associate Justice of the Supreme Court of the United States*. Senate Hearing 111-503. Serial No. J-111.34. Dostupné z: <http://www.judiciary.senate.gov/resources/transcripts/111transcripts.cfm> [19-4-2013]

1b) Případy Nejvyššího soudu USA:

- ☞ *McCulloch v. Maryland*, 17 U.S. 316 (1819)
Dostupné z: <http://supreme.justia.com/cases/federal/us/17/316/case.html> [20-3-2013]
- ☞ *Gibbons v. Ogden*, 1 U.S. 22 (1824).
Dostupné z: <http://supreme.justia.com/cases/federal/us/22/1/case.html> [18-3-2013]
- ☞ *Brown v. Maryland*, 25 U.S. 419 (1827)
Dostupné z: <http://supreme.justia.com/cases/federal/us/25/419/case.html> [20-3-2013]
- ☞ *Willson v. Black Bird Creek Marsh Co.*, 27 U.S. 245 (1829)
Dostupné z: <http://supreme.justia.com/cases/federal/us/27/245/case.html> [19-3-2013]
- ☞ *New York v. Miln*, 36 U.S. 102 (1837)
Dostupné z: <http://supreme.justia.com/cases/federal/us/36/102/case.html> [20-3-2013]
- ☞ *Pensacola Tel. Co. v. Western Union Tel. Co.*, 96 U.S. 1 (1877)
Dostupné z: <http://supreme.justia.com/cases/federal/us/96/1/> [21-3-2013]
- ☞ *Kidd v. Pearson*, 128 U.S. 1 (1888)
Dostupné z: <http://supreme.justia.com/cases/federal/us/128/1/> [19-3-2013]
- ☞ *United States v. E.C. Knight* 156 U.S. 1. (1895)

- Dostupné z: <http://supreme.justia.com/cases/federal/us/156/1/case.html> [19-3-2013]
- ☞ *Lottery Case*, 188 U.S. 321 (1903)
Dostupné z: <http://supreme.justia.com/cases/federal/us/188/321/case.html> [19-3-2013]
- ☞ *Hoke v. United States*, 227 U.S. 308 (1913)
Dostupné z: <http://supreme.justia.com/cases/federal/us/227/308/case.html> [19-3-2013]
- ☞ *Hammer v. Dagenhart*, 247 U.S. 251 (1918)
Dostupné z: <http://supreme.justia.com/cases/federal/us/247/251/case.html> [19-3-2013]
- ☞ *State of Missouri v. Holland*, 252 U.S. 416 (1920).
Dostupné z: <http://supreme.justia.com/cases/federal/us/252/416/case.html> [23-2-2013]
- ☞ *A.L.A. Schechter Poultry Co. v. United States*, 295 U.S. 495 (1935)
Dostupné z: <http://supreme.justia.com/cases/federal/us/295/495/case.html> [21-3-2013]
- ☞ *United States v. Butler*, 297 U.S. 1 (1936)
Dostupné z: <http://supreme.justia.com/cases/federal/us/297/1/> [21-3-2013]
- ☞ *Carter v. Carter Coal Co.*, 298 U.S. 238 (1936)
Dostupné z: <http://supreme.justia.com/cases/federal/us/298/238/case.html> [19-3-2013]
- ☞ *West Coast Hotel Co. v. Parrish*, 300 U.S. 379 (1937)
Dostupné z: <http://supreme.justia.com/cases/federal/us/300/379/case.html> [22-3-2013]
- ☞ *NLRB v. Jones & Laughlin Steel*, 301 U.S. 1 (1937)
Dostupné z: <http://supreme.justia.com/cases/federal/us/301/1/case.html> [19-3-2013]
- ☞ *United States v. Darby*, 312 U.S. 100 (1941)
Dostupné z: <http://supreme.justia.com/cases/federal/us/312/100/case.html> [19-3-2013]
- ☞ *Wickard v. Filburn*, 317 U.S. 111 (1942)
Dostupné z: <http://supreme.justia.com/cases/federal/us/317/111/case.html> [19-3-2013]
- ☞ *Heart of Atlanta Motel Inc. v. United States*, 379 U.S. 241 (1964)
Dostupné z: <http://supreme.justia.com/cases/federal/us/379/241/case.html> [19-3-2013]
- ☞ *Katzenbach v. McClung*, 379 U.S. 294 (1964)
Dostupné z: <http://supreme.justia.com/cases/federal/us/379/294/case.html> [19-3-2013]
- ☞ *Perez v. United States*, 402 U.S. 146 (1971)
Dostupné z: <http://supreme.justia.com/cases/federal/us/402/146/> [19-3-2013]
- ☞ *United States v. Lopez*, 514 U.S. 549 (1995)
Dostupné z: <http://supreme.justia.com/cases/federal/us/514/549/case.html> [19-3-2013]
- ☞ *United States v. Morrison*, 529 U.S. 598 (2000)
Dostupné z: <http://supreme.justia.com/cases/federal/us/529/598/case.html> [19-3-2013]
- ☞ *Rancho Viejo, LLC v. Norton*, 323 F.3d 1062, 1071-73 (D.C.Cir.2003)

- Dostupné z: <http://caselaw.findlaw.com/us-dc-circuit/1202333.html> [19-4-2013]
- ☞ *Gonzales v. Raich*, 545 U.S. 1 (2005)
Dostupné z: <http://supreme.justia.com/cases/federal/us/545/03-1454/> [19-3-2013]
- ☞ *Rapanos v. U.S. Army Corps of Engineers*, 547 U.S. 715 (2006)
Dostupné z: <http://supreme.justia.com/cases/federal/us/547/04-1034/> [20-4-2013]
- ☞ *United Haulers Association v. Oneida-Herkimer Solid Waste Management Authority*, 550 U.S. 330 (2007).
Dostupné z: <http://supreme.justia.com/cases/federal/us/550/05-1345/> [20-4-2013]
- ☞ *Department of Revenue of Kentucky v. George W. Davis*, 553 U.S. 328 (2008).
Dostupné z: <http://supreme.justia.com/cases/federal/us/553/06-666> [20-4-2013]
- ☞ *National Federation of Independent Business v. Sebelius*, 567 U.S. ____ (2012)
Dostupné z: <http://supreme.justia.com/cases/federal/us/567/11-393/> [20-4-2013]

1c) Citované projevy:

- ☞ Brennan Jr., William J. *Speech given at the Text and Teaching Symposium, Georgetown University, October 12, 1985, Washington, D.C.* 2006. Dostupné z: http://www.pbs.org/wnet/supremecourt/democracy/sources_document7.html [22-2-2013]
- ☞ Scalia, Antonin. *Judicial Adherence to the Text of Our Basic Law: A Theory of Constitutional Interpretation*. [online]. [22-2-2013]. Dostupné z: <http://www.proconservative.net/pevol5is225scaliatheoryconstlinterpretation.shtml>

2) Sekundární literatura:

2a) Knihy:

- ☞ Barber, Sotirios A.; Fleming, James E. *Constitutional Interpretation: the basic questions*. New York: Oxford University Press, 2007.
- ☞ Barnett, Randy E. *Restoring the Lost Constitution: The Presumption of Liberty*. United States: Princeton University Press, 2003.
- ☞ Baum, Lawrence. *The Supreme Court, 6th Edition*. Washington D.C.: CQ Press, 1998.
- ☞ Bloom, Lackland H. *Methods of Interpretation: How the Supreme Court Reads the Constitution*. Oxford: Oxford University Press, 2009.
- ☞ Bork, Robert H. *The Tempting of America: the Political Seduction of the Law*. New York: Simon and Schuster, 1991.

- ☞ Breyer, Stephen. *Active Liberty: Interpreting a Democratic Constitution*. Oxford: Oxford University Press, 2008.
- ☞ Currie, David P. *The Constitution of the United States of America. A Primer for the People*. Chicago: The University of Chicago Press, 1988.
- ☞ Dworkin, Ronald. *Freedom's Law: The Moral Reading of the American Constitution*. Cambridge: Harvard University Press, 1996.
- ☞ Goldford, Dennis J. *The American Constitution and the Debate over Originalism*. USA: Cambridge University Press, 2005.
- ☞ Hamilton, Alexander; Madison, James; Jay, John. *Listy federalistů*. Univerzita Palackého: Olomouc, 1994.
- ☞ O'Brian, David M. *Storm Center: The Supreme Court in American Politics*. New York: W.W. Norton & Company, 1993.
- ☞ Richards, David A.J. *Foundations of American Constitutionalism*. New York: Oxford University Press, 1989.
- ☞ Růžička, Jan; Kozák, Kryštof. *Úpadek amerického federalismu? Posilování federální vlády na prahu 21. století*. Praha: Karolinum, 2008.
- ☞ Savage, David G. *Turning Right: The Making of the Rehnquist Supreme Court*. New York: John Wiley & Sons, Inc., 1993.
- ☞ Segal, Jeffrey A.; Spaeth, Harold J.; Benesh, Sara C. *The Supreme Court in the American Legal System*. New York: Cambridge University Press, 2005.
- ☞ Toobin, Jeffrey. *The Nine. Inside the Secret World of the Supreme Court*. New York: Anchor Books, 2007.

2b) Odborné články:

- ☞ Alicea, Joel. „*Forty Years of Originalism*.“ Policy Review, Issue 173 (2012): 69-79.
- ☞ Anderson, William A. „*Increase of Federal Power Under the Commerce Clause of the Federal Constitution*.“ Proceedings of the American Political Science Association, Vol. 5, Fifth Annual Meeting in 1908 (1908): 74-82.
- ☞ Balkin, Jack M. „*Framework Originalism and the Living Constitution*.“ Northwestern University Law Review, Vol. 103, No. 2 (2009): 549-614.
- ☞ Balkin, Jack M. „*Commerce*.“ Michigan Law Review, Vol. 109 (2010): 1-53.
- ☞ Balkin, Jack M. „*Panelist Papers: The Roots of the Living Constitution*.“ Boston University Law Review, Vol. 92, Issue 4 (2012): 1129-1160.

- ☞ Barnett, Randy E. „*Is the Rehnquist Court an "Activist" Court? The Commerce Cause Cases.*“ University of Colorado Law Review, Vol. 73 (2002): 1275-1290.
- ☞ Barnett, Randy E. „*Scalia's Infidelity: A Critique of the Faint-hearted Originalism.*“ University of Cincinnati Law Review, Vol. 75 (2006): 7-24.
- ☞ Barnett, Vincent M. „*The Power to Regulate Commerce.*“ The American Political Science Review, Vol. 41, No. 6 (1947): 1170-1181.
- ☞ Binnie, Ian „*Interpreting the Constitution: The Living Tree vs. Original Meaning.*“ Options Politiques, Octobre 2007 (2007): 104-110.
- ☞ Bork, Robert H. „*Neutral Principles and Some First Amendment Problems.*“ Indiana Law Journal, Vol. 47, Nr. 1 (1971): 1-35.
- ☞ Bork, Robert H., Troy, Daniel E. „*Locating the Boundaries: The Scope of Congress's Power to Regulate Commerce.*“ Harvard Journal of Law and Public Policy, Vol. 25, No. 3 (2002): 849-893.
- ☞ Brest, Paul „*The Misconceived Quest for the Original Understanding.*“ Boston University Law Review, Vol. 60, Nr. 204 (1980): 204-38.
- ☞ Brisbin Jr., Richard A. „*The Reconstitution of American Federalism? The Rehnquist Court and Federal-State Relations, 1991-1997.*“ Publius: The Journal of Federalism, Vol. 28, Nr. 1 (1997): 189-215.
- ☞ Carrubba, Clifford; Rogers, James R. „*National Judicial Power and the Dormant Commerce Clause.*“ The Journal of Law, Economics, and Organization, Vol. 19, No. 2, University Oxford Press (2006): 543-570.
- ☞ Chen, Jim. „*The Story of Wickard v. Filburn: Agriculture, Aggregation, and Commerce.*“ University of Louisville Law, Legal Studies Research Paper Series, Paper No. 2008-40 (2009): 1-37.
- ☞ Claeys, Eric R. „*Justice George Sutherland and Commerce-Clause Federalism Before the New Deal.*“ Publius: The Journal of Federalism, Vol. 34, No. 4 (2000): 9-32.
- ☞ Claeys, Eric R. „*Raich and Judicial Conservatism at the Close of the Rehnquist Court.*“ Lewis & Clark Law Review, Vol. 9, Issue 4 (2005): 791-822.
- ☞ Clayton, Cornell W.; Pickerill, J. Mitchell. „*Guess What Happened on the Way to Revolution? Precursors to the Supreme Court's Federalism Revolution.*“ Publius: The Journal of Federalism, Vol. 34, Issue 3 (2004): 85-114.
- ☞ Coan, Andrew B. „*Talking Originalism.*“ Brigham Young University Law Review (2009): 847-874.

- ☞ Colby, Thomas B.; Smith, Petr J. „*Living Originalism*.“ Duke Law Journal, Vol. 59, (2009): 239-307.
- ☞ Conlan, Timothy J.; De Chantal, Francois V. „*The Rehnquist Court and Contemporary American Federalism*.“ Political Science Quarterly, Vol. 116, No. 2 (2001): 253-275.
- ☞ Cooke, Fred'k H. „*The Application of the Commerce Clause to the Intangible*.“ University of Pennsylvania Law Review and American Law Register, Vol. 58, No. 7 (1910): 411-425.
- ☞ Crowell, David M. „*Gonzales v. Raich and the Development of Commerce Clause Jurisprudence: Is the Necessary and Proper Clause the Perfect Drug?*“ Rutgers Law Review, Vol. 38 (2006): 251-320.
- ☞ Cushman, Barry. „*Formalism and Realism in Commerce Clause Jurisprudence*.“ The University of Chicago Law Review, Vol. 67, No. 4 (2010): 1089-1150.
- ☞ Devins, Neal. „*How the Congress Paved the Way For the Rehnquist Court's Federalism Revival: Lessons from the Federal Partial Birth Abortion Ban*.“ St. John's Journal of Legal Commentary, Vol. 21, Issue 2 (2007): 461-471.
- ☞ Dinan, John. „*Congressional Responses to the Rehnquist Court's Federalism Decisions*.“ Publius: The Journal of Federalism, Vol. 32, Issue 3 (2002): 1-24.
- ☞ Dinan, John. „*Consequences of the Rehnquist Court's Federalism Decisions for Congressional Lawmaking*.“ Publius: The Journal of Federalism, Vol. 34, Issue 2, (2004): 39-67.
- ☞ Dinan, John; Krane, Dale. „*The State of American Federalism, 2005: Federalism Resurfaces in the Political Debate*.“ Publius: The Journal of Federalism, Vol. 36, Nr. 3 (2006): 327-374.
- ☞ Eskridge, William N. Jr; Ferejohn, John. „*The Elastic Commerce Clause: A Political Theory of American Federalism*.“ Yale Law School Faculty Scholarship Series, Vanderbilt Law Review. Vol. 47 (1994): 1355-1398.
- ☞ Fleming, James E. „*Living Originalism and Living Constitutionalism as Moral Readings of the American Constitution*.“ Boston University Law Review, Vol. 92, (2012): 1171-1185.
- ☞ Fellman, David. „*Federalism and the Commerce Clause, 1937-1947*.“ The Journal of Politics, Vol. 10, No. 1 (1948): 155-167.

- ☞ Goldman, Brian. „*The History of Congressional Legislation and the Commerce Clause, and its Application to the Constitutionality of the Healthcare Individual Mandate.*“ Washington Undergraduate Law Review, Vol. 4, Issue 3 (2011): 16-38.
- ☞ Goldman, Brian. „*The Swich In Time That Saved Nine: A Study of Justice Owen Roberts’s Vote in West Coast Hotel Co. v. Parrish.*“ College Undergraduate Research Electronic Journal, University of Pennsylvania (2012): 4-111.
- ☞ Goodnow, Frank J. „*The Power of Congress to Regulate Commerce.*“ Political Science Quarterly, Vol. 25, No. 2 (1910): 220-256.
- ☞ Graglia, Lino A. „*Lopez, Morrison and Raich: Federalism in teh Rehnquist Court.*“ Harvard Journal of Law & Public Policy, Vol. 31, No. 2 (2008): 761-793.
- ☞ Joondeph, Bradley W. „*Federalism, the Rehnquist Court, and the Modern Republican Party.*“ Oregon Law Review, Vol. 87 (2008): 117-175.
- ☞ Johnsen, Dawn E. „*Ronald Reagan and the Rehnquist Court on Congressional Power: Presidential Influences on Constitutional Change.*“ Indiana Law Journal, Vol. 78 (2003): 763-413.
- ☞ Johnson, Calvin H. „*The Panda’s Thumb: The Modest and Mercantilist Original Maning of the Commerce Clause.*“ William and Marry Bill of Rights Journal, Vol. 13 (2004): 1-56.
- ☞ Kalman, Laura. „*The Constitution, the Supreme Court, and the New Deal.*“ The American Historical Review, Vol. 110, No. 4 (2005): 1052-1080.
- ☞ Kay, Richard S. „*Original Intention and Public Meaning in Constitutional Interpretation.*“ Northwestern University Law Review, Vol. 103, No. 2 (2009): 703-726.
- ☞ Levy, Robert A. „*The Case against President Obama’s Health Care Law: A Primer for Nonlawyers.*“ Cato Institute (2011): 3-12.
- ☞ Lazarus, Simon. „*FEDERALISM R.I.P.? Did the Roberts Confirmation Hearings Junk the Rehnquist Court’s ,Federalism‘ Revolution?*“ DePaul Law Review, Vol. 56, Issue 1 (2006): 1-39.
- ☞ MacDonald, Matthew A. „*Rapanos v. United States and Carabell v. United States Army Corps of Engineers.*“ Harvard Environmental Law Review, Vol. 31 (2007): 321-332.
- ☞ Maggs, Gregory E. „*What Original Meaning of the Constitution Means to Justice Thomas?*“ New York Journal of Law and Liberty, Vol. 4, Nr. 494 (2009): 495-516.

- ☞ Mcgimsey, Diane. „*The Commerce Clause and Federalism after Lopez and Morrison: The Case for Closing the Jurisdictional-Element Loophole.*“ *California Law Review*, Vol. 90 (2002): 1675-1737.
- ☞ Natelson, Robert G. „*The Legal Meaning of ‚Commerce‘ in the Commerce Clause.*“ *St. John’s Law Review*, Vol. 80 (2006): 789-848.
- ☞ Noyes, Walter C. „*Development of the Commerce Clause of the Constitution.*“ *The Yale Law Journal*, Vol. 16, No. 4 (1907): 253-258.
- ☞ Perry, Barbara A. „*Original Intent or Evolving Constitution? Two Competing Views on Interpretation.*“ *Insights on Law and Society*, American Bar Association (2004): 4-7.
- ☞ Powell, Thomas Reed. „*Supreme Court Decisions on the Commerce Clause and State Police Power, 1910-1914 I.*“ *Columbia Law Review*, Vol. 21, No. 8 (1921): 737-756.
- ☞ Powell, Jefferson H. „*The Original Understanding of Original Intent.*“ *Harvard Law Review*, Vol. 98, Nr. 5 (1985): 885-948.
- ☞ Raskin, Jamie. „*The True Spirit of the Union: How the Commerce Clause Helped Build America and Why the Corporate Right Wants to Shrink It Today.*“ *People For the American Way*, 2011. Dostupné z: <http://www.pfaw.org/media-center/publications/the-true-spirit-of-the-union> [11-09-2012]
- ☞ Rehnquist, William H. „*The Notion of a Living Constitution.*“ *Harvard Journal of Law and Public Policy*, Vol. 29, No. 2 (1976): 401-415.
- ☞ Shapiro, Robert A.; Buzzbee, William B. „*Unidimensional Federalism: Power and Perspective in Commerce Clause Adjudication.*“ *Emory University School of Law, Public Law and Legal Theory Research Paper Series*, Research Paper No. 03-9 (2003): 1200-1276.
- ☞ Shortell, Christopher. „*The End of the Federalism Five? Statutory Interpretation and the Roberts Court.*“ *Publius: The Journal of Federalism*, Vol. 42, Nr. 3 (2012): 516-537.
- ☞ Somin, Ilya. „*Gonzales v. Raich: Federalism as a Casualty of the War on Drugs.*“ *Cornell Journal of Law and Public Policy*, Vol. 15, No. 3 (2006): 507-550.
- ☞ Speed, Nathan. „*Examining the Interstate Commerce Clause Through the Lens of the Indian Commerce Clause.*“ *Boston University Law Review*, Vol. 87 (2007): 467-490.

- ☞ Stearns, Maxwell L. „*Crops, Guns and Commerce: A Game Theoretical Critique of Gonzales v. Raich.*“ Law and Economics Working Paper Series (2005).
- ☞ Thomas, Kenneth, R. „*Federalism, State Sovereignty and the Constitution: Basis and Limits of Congressional Power.*“ Congressional Research Service, The Library of Congress (2005): 1-21.
- ☞ Thomas, Kenneth R. „*Selected Theories of Constitutional Interpretation.*“ Congressional Research Service, The Library of Congress (2011): 1-12.
- ☞ Tushnet, Mark V. „*‘Meet the New Boss’: The New Judicial Center.*“ North Carolina Law Review, Vol. 85 (2005): 1205-1228.
- ☞ Varol, Ozan O. „*The Origins and Limits of Originalism: A Comparative Study.*“ Vanderbilt Journal of Transnational Law, Vol. 44, Issue 5 (2011): 1239-1297.
- ☞ Watford, Paul J. „*State Lines: Defining the Reach of the Commerce Clause May Be One of the Most Important Legacies of the Rehnquist Court.*“ Los Angeles Lawyer, November 2005 (2005): 24-30.
- ☞ Whittington, Keith E. „*Is Originalism Too Conservative?*“ Harvard Journal of Law & Public Policy, Vol. 34, Issue 1 (2011): 29-41.
- ☞ Williams, Norman R. „*The Commerce Clause and the Myth of Dual Federalism.*“ UCLA Law Review, Vol. 54 (2007): 1-94.
- ☞ Wilmering, Ryan R. „*Federalism, the Commerce Clause, and the Constitutionality of the Unborn Victims of Violence Act of 2004.*“ Indiana Law Journal, Vol. 80 (2005): 1190-1213.

2c) Odborné konference:

- ☞ Banks, Christopher; Blakeman, John. „*The Roberts Court and the New Federalism Jurisprudence.*“ Práce prezentovaná na konferenci American Political Science Association ve Filadelfii ve dnech 30. srpna až 3. září 2006 (2006): 1-47.
- ☞ Hermann, John R. „*The Supreme Court, the Commerce Clause, and National Police Powers During the Cooperative and Creative Federalism Phases.*“ Práce prezentovaná na konferenci Southern Political Science Association’s v New Orleans, Louisianě dne 4. ledna 2007 (2007): 1-39.

2d) Internetové články:

- ☞ Buckwalter-Poza, Rebecca. *How Obamacare Will Be Settled: A Primer on the Commerce Clause.* [online]. [21-4-2013]

- Dostupné z: <http://www.theatlantic.com/national/archive/2012/03/how-obamacare-will-be-settled-a-primer-on-the-commerce-clause/254872/2/>
- ☞ Dean, John W. *Why Chief Justice Roberts Dared Not Overturn President Obama's Healthcare Plan*. [online]. [21-4-2013].
Dostupné z: <http://verdict.justia.com/2012/06/29/why-chief-justice-roberts-dared-not-overturn-president-obamas-healthcare-plan>
 - ☞ Dworkin, Ronald. *A Bigger Victory Than We Knew*. [online]. [22-4-2013]. Dostupné z: <http://www.nybooks.com/articles/archives/2012/aug/16/bigger-victory-we-knew/>
 - ☞ Friedman, Barry. *Why Are Americans Losing Trust in the Supreme Court?*. [online]. [21-4-2013]. Dostupné z: <http://www.thenation.com/article/168463/why-are-americans-losing-trust-supreme-court>
 - ☞ Gilson, Dave. *Charts: The Supreme Court's Rightward Shift*. [online]. [25-4-2013] Dostupné z: <http://www.motherjones.com/politics/2012/06/supreme-court-roberts-obamacare-charts>
 - ☞ Jones, Jeffrey M. *Supreme Court Approval Rating Dips to 46%*. [online]. [21-4-2013] Dostupné z: <http://www.gallup.com/poll/149906/Supreme-Court-Approval-Rating-Dips.aspx>
 - ☞ Kehen, Joanne. *5 Myths of the Individual Mandate*. [online]. [21-4-2013] Dostupné z: <http://www.politico.com/news/stories/0612/77997.html>
 - ☞ Kuhn, David Paul. *The Incredible Polarization and Politicization of the Supreme Court*. [online]. [20-4-2013].
Dostupné z: <http://www.theatlantic.com/politics/archive/2012/06/the-incredible-polarization-and-politicization-of-the-supreme-court/259155/>
 - ☞ Lewis, Neil A. *Stark Contrasts Between McCain and Obama in Judicial Wars*. In: [online]. [21-2-2013]
Dostupné z: <http://www.nytimes.com/2008/05/28/us/politics/28judges.html>
 - ☞ Liptak, Adam. *Doing the Judicial Math on Health Care*. [online]. [21-4-2013].
Dostupné z: <http://www.nytimes.com/2011/02/06/weekinreview/06liptak.html>
 - ☞ Liptak, Adam. *Court Under Roberts Is Most Conservative in Decades*. [online]. [21-4-2013]. Dostupné z: http://www.nytimes.com/2010/07/25/us/25roberts.html?pagewanted=all&_r=0
 - ☞ Mears, Bill. *Election raises stakes for possible Supreme Court vacancies*. In: [online]. [21-2-2013] Dostupné z: <http://edition.cnn.com/2012/09/30/politics/court-politics>

- ☞ Smith, Emily; Stark, Caitlin. *By the numbers: Health insurance*. [online]. [21-4-2013]. Dostupné z: <http://edition.cnn.com/2012/06/27/politics/btn-health-care>
- ☞ Taranto, James. *Dont Worry, It's Binding*. [online]. [7-5-2013]. Dostupné z: <http://online.wsj.com/article/SB10001424052702304708604577502824229271852.html>

2e) Jiné odkazy:

- ☞ American Bar Association. [online]. [22-2-2013].
Dostupné z: http://www.americanbar.org/utility/about_the_aba/aba-mission-goals.html
- ☞ PBS.com. [online]. [21-3-2013].
Dostupné z: <http://www.pbs.org/unforgivableblackness/knockout/mann.htm>
- ☞ The Federalist Society. [online]. [21-2-2013]. Dostupné z: <http://www.fed-soc.org>
- ☞ United States Department of Labor. [online]. [23-3-2013].
Dostupné z: <http://www.dol.gov/oasam/programs/history/flsa1938.htm>
- ☞ U.S. Courts. [online]. [5-4-2013]. Dostupné z:
<http://www.uscourts.gov/FederalCourts/UnderstandingtheFederalCourts/DistrictCourts.aspx>
- ☞ U.S. Courts. [online]. [5-4-2013]. Dostupné z:
<http://www.uscourts.gov/FederalCourts/UnderstandingtheFederalCourts/CourtofAppeals.aspx>